

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:**

**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης
«Πρόγραμμα Καλλικράτης»**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΑΘΗΝΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αναγκαιότητα	4
1.2.1 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση.....	7
1.2.2 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η Συνθήκη της Λισσαβόνας	9
1.2.3 Οι ρυθμίσεις για τους Δήμους.....	11
Το σύστημα διακυβέρνησης των νέων Δήμων.....	11
Ειδικές ρυθμίσεις για τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους	15
Νέοι θεσμοί διαβούλευσης.....	16
Αρμοδιότητες των νέων Δήμων.....	17
1.2.4 Οι ρυθμίσεις για τις περιφέρειες.....	18
Το προτεινόμενο σύστημα περιφερειακής διακυβέρνησης.....	20
Οι αρμοδιότητες των Περιφερειών	22
1.2.5 Λειτουργίες Μητροπολιτικού χαρακτήρα σε Αττική και Θεσσαλονίκη	23
1.2.5 Οι ρυθμίσεις για την Αποκεντρωμένη Κρατική Διοίκηση.....	24
1.2.6 Οι ρυθμίσεις για την Αποτελεσματική Εποπτεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	25
Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.....	26
Ο Ελεγκτής Νομιμότητας.....	27
Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	27
2. Καταλληλότητα.....	28
2.3.1 Το ρυθμιστικό αποτύπωμα του σχεδίου νόμου.	32
2.4.1 Διαχείριση Ανθρώπινων πόρων.....	50
2.4.2 Το Πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ και το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του Καλλικράτη	51
2.4.3 Το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του «Καλλικράτη».....	52
3. Συνέπειες στην Οικονομία	57
3.2.1 Επιδράσεις στη δομή των υπηρεσιών που παρέχουν οι ΟΤΑ	57
Νέες αρμοδιότητες σχετικά με την εξυπηρέτηση της επιχείρησης	60
3.2.2α Ηλεκτρονικές Συναλλαγές και άλλες εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.....	60
Συμμετοχή της επιχείρησης σε θεσμούς διαβούλευσης.....	61
Οι αποδόσεις της πρωτοβάθμιας ΤΑ στο Γ'ΚΠΣ.....	66
Συγκεκριμένα ως προς την εξοικονόμηση των λειτουργικών δαπανών	69
Οι προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από Δήμους / Περιφέρειες καθορίζονται ως εξής:.....	74
Παράλληλα, εισάγεται ένα Ειδικό Πρόγραμμα εξυγίανσης για ορισμένους ολιγάριθμους δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση Ειδικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, απαγορεύονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Ταυτόχρονα διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.....	75
4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες	78
Τι Λύσεις Προτείνονται:.....	80
Στρατηγικές Κατευθύνσεις.....	81

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον	91
5.1 Οι νέοι ΟΤΑ όχημα για την πράσινη ανάπτυξη.....	91
.....	94
6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης	94
6.1.1 Διάταξη για τις ενστάσεις.	94
6.1. 2 Απλούστευση και επίσπευση διαδικασιών ελέγχου νομιμότητας πράξεων των ΟΤΑ.....	95
7. Νομιμότητα	97
8. Αρμοδιότητα.....	99
9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση.....	100
10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή.....	106

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1 Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Ήδη από τη δεκαετία του 1950 όλες οι εκθέσεις για την ελληνική οικονομία καταλήγουν σε μια κοινή διαπίστωση: οι διαρθρωτικές ανεπάρκειες του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα αποτελούν έναν από τους βασικότερους ανασταλτικούς παράγοντες για την επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Είναι ενδεικτικό, ότι παρά την εισροή σημαντικών πόρων από την ΕΕ τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, βασικοί δείκτες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπως το ΑΕΠ, η ανεργία και το επίπεδο φτώχειας αναδεικνύουν σημαντικές και μόνιμες ανισοροπίες στις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας. Οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες τόσο μεταξύ των Περιφερειών όσο και μεταξύ διαφορετικών χωρικών ενοτήτων στο εσωτερικό τους αποτελούν το βασικό δομικό χαρακτηριστικό του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας μας. Παρά τα σημαντικά βήματα προς την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση με τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΕ, οκτώ από τις δεκατρείς περιφέρειες της χώρας μας συγκεντρώνουν ΑΕΠ κάτω από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Το ίδιο ισχύει και για τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες που είναι έντονες ιδιαίτερα στις περιφέρειες με νησιωτικό χαρακτήρα, στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές καθώς και στα μεγάλα αστικά κέντρα, στο εσωτερικό των οποίων παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις στην ποιότητα ζωής και στην πρόσβαση των πολιτών σε υποδομές και ποιοτικές υπηρεσίες, ιδίως στην παιδεία, υγεία και κοινωνική πρόνοια.

Εκτός από τους γνωστούς ιστορικούς και γεωμορφολογικούς παράγοντες, τα αίτια της υστέρησης αυτής οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε μια σειρά από δομικές και λειτουργικές ανεπάρκειες της Ελληνικής διοίκησης σε όλα τα επίπεδα.

Εν συντομία οι παθογένειες αυτές εντοπίζονται στους εξής παράγοντες:

Η συγκεντρωτική δομή της διοίκησης και η συσσώρευση τεράστιου όγκου εκτελεστικής φύσης λειτουργιών στα υπουργεία οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων των πολιτών και αποσπούν σημαντική ενέργεια και πόρους από τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη χάραξη πολιτικής στον τομέα ευθύνης τους. Η συχνή επικάλυψη αρμοδιοτήτων και λειτουργιών δημιουργούν τεράστιο διοικητικό κόστος, σύγχυση και δυσφορία στον πολίτη και διάχυση της διοικητικής ευθύνης.

Οι περιορισμένες οργανωτικές δυνατότητες των ΟΤΑ α' και β' βαθμού που λόγω του μικρού πληθυσμιακού και χωρικού τους μεγέθους αδυνατούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στον στρατηγικό σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών, αλλά και στην επίτευξη των απαραίτητων οικονομιών κλίμακας στην παροχή βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες. Ενδεικτικά: Το 53% των σημερινών Δήμων έχει πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους. Το 25% των Δήμων έχει πληθυσμό μέχρι 10.000 κατοίκους. Όσον αφορά στη διοικητική ικανότητα των Δήμων αυτών το πρόβλημα έλλειψης βασικής υλικοτεχνικής υποδομής και κυρίως εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού είναι οξύτατο. Μόλις το 47% των Δήμων της χώρας, έχουν μόνο έναν ή δύο οικονομολόγους ενώ το 23% κανέναν. Το 44% των Δήμων έχει μόνο έναν μηχανικό. Η συντριπτική πλειονότητα των ΟΤΑ δεν έχει σήμερα ουσιαστική οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, καθώς εξαρτώνται αποκλειστικά από την χρηματοδότηση της κυβέρνησης. Όπως έχει διαπιστωθεί από την εμπειρία υλοποίησης των ΚΠΣ οι επιχειρησιακές και διαχειριστικές δυνατότητες τους είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να εκμεταλλευτούν τις αναπτυξιακές ευκαιρίες που υπάρχουν. Μόλις 212 Δήμοι διαθέτουν διαχειριστική επάρκεια που τους δίνει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν τις χρηματοδοτικές δυνατότητες από το ΕΣΠΑ ή άλλες πηγές χρηματοδότησης από την ΕΕ. Ανάλογες διαπιστώσεις μπορούν να γίνουν και για το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης. Ο κατακερματισμός των ΝΑ σε μικρές ενότητες, η συμφόρηση του έργου τους σε μεγάλο αριθμό διεκπεραιωτικών κυρίως αρμοδιοτήτων αποτελούν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες στην ουσιαστική συμβολή τους στον αναπτυξιακό προγραμματισμό.

Οι παραπάνω αδυναμίες περιορίζουν τον αναπτυξιακό ρόλο των ΟΤΑ καθώς πολύ συχνά οι πολιτικές για την περιφερειακή ανάπτυξη πολλές φορές επιφέρουν αντίθετα από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ισχυροποιώντας τους ήδη ισχυρούς ΟΤΑ που διαθέτουν τους απαιτούμενους οργανωτικούς πόρους, το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τις επιτελικές υπηρεσίες για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Οι δομικές αλλαγές για τη ριζική ανασύναξη του κράτους είναι η κατάλληλη απάντηση στην πολύπλευρη κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα. Η σημερινή προβληματική δομή και η ραγδαία επιδείνωση της λειτουργίας του κράτους τα τελευταία χρόνια, είναι κύριος λόγος γιγάντωσης του δημοσιονομικού προβλήματος και εμπόδιο στην ανάπτυξη. Είναι, βέβαια, γεγονός, ότι κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια καταβλήθηκαν έντονες προσπάθειες για την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού που απέδωσε στο ελληνικό κράτος τον «τίτλο» του πιο συγκεντρωτικού στην Ευρώπη. Τα αλληπάλληλα κύματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, με σημαντικές τομές, όπως η καθιέρωση της κρατικής Περιφέρειας, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και του Καποδίστρια και η καθιέρωση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), αναβάθμισαν τη θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικο-διοικητικό μας σύστημα χωρίς, όμως, να την καταστήσουν τόσο ισχυρή και

αποτελεσματική, όσο απαιτούν οι ανάγκες για εξυπηρέτηση του πολίτη, για την ανάπτυξη της χώρας και για την εναρμόνιση στο ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων των φορολογούμενων πολιτών μέσω του περιορισμού του αριθμού των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων και στην εξορθολογισμένη διαχείριση. Ταυτόχρονα, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Νέας Αρχιτεκτονικής είναι η αναπτυξιακή της προοπτική. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων ΟΤΑ τους καθιστά ικανούς να διευκολύνουν, να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών, να καταστούν, δηλαδή, βασικός συντελεστής της τοπικής ανάπτυξης. Θα πρόκειται για μια ανάπτυξη νέου τύπου που τα κύρια χαρακτηριστικά της θα βασίζονται στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, στο σεβασμό στο περιβάλλον και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις καθιστούν επιτακτική μια συνολική προσέγγιση της χωρικής, διοικητικής και κυρίως της λειτουργικής αναδιάταξης της χώρας στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του δημοκρατικού προγραμματισμού, της ισχυροποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και της μείωσης των ανισοτήτων στην πρόσβαση των πολιτών σε ποιοτικές υπηρεσίες καθώς και της ενίσχυσης της δημοκρατικής λογοδοσίας και ελέγχου.

Με το Πρόγραμμα Καλλικράτης επιχειρείται ο συνολικός επανασχεδιασμός των επιπέδων διακυβέρνησης, σε μια Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Μια Νέα Αρχιτεκτονική, η οποία:

- κινείται εντός του πλαισίου που ορίζει το Σύνταγμα: επιτελικό κράτος με αποκεντρωμένα όργανα εξοπλισμένα με αποφασιστικές αρμοδιότητες και δύο λειτουργικούς βαθμούς αυτοδιοίκησης, ικανούς να ανταποκριθούν στις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, συνδυάζοντας τη δημοκρατική συμμετοχή με την αποτελεσματική διευθέτηση των τοπικών υποθέσεων και την εξυπηρέτηση του πολίτη,
- αφήνει πίσω τον παραδοσιακό συγκεντρωτισμό, αποκεντρώνει τη διοίκηση και της προσδίδει χαρακτηριστικά όπως ευελιξία, αποτελεσματικότητα, αξιοποίηση τοπικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων που συναντώνται σε όλα τα προηγμένα κράτη. Εκτός από αναπτυξιακό εφελτήριο, η Νέα Αρχιτεκτονική αναμένεται να επηρεάσει θετικά τα δημοσιονομικά μεγέθη, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ και του κράτους γενικότερα, όπως επίσης να συμβάλλει θετικά στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό φαινόμενων αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.

- οργανώνει την άσκηση της εξουσίας με όρους διεύρυνσης της συμμετοχής του πολίτη και εμπάθυνσης της δημοκρατίας, αλλά και ανάδειξης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων και του εθελοντισμού,
- αξιοποιεί νέα εργαλεία και τις νέες μεθόδους της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της αυτόματης εξυπηρέτησης, με διαδραστικές υπηρεσίες,
- γίνεται το θεσμικό «κλειδί» για την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας, προσανατολίζοντας τις κρατικές δομές και λειτουργίες στις ανάγκες της πράσινης ανάπτυξης,
- ενσωματώνει τις αρχές της διαφάνειας, της ανοιχτής διακυβέρνησης, της αξιολόγησης και της λογοδοσίας στη διοικητική λειτουργία αλλά και της αξιοκρατίας στην πρόσληψη του προσωπικού, που απαλλάσσει πλέον την τοπική αυτοδιοίκηση από μια διαρκή κριτική.

1.2 Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις επιδιώκουν έναν ολοκληρωμένο, συστηματικό και εναρμονισμένο ανασχεδιασμό όλων των βαθμίδων της αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης της χώρας με στόχο τον εξορθολογισμό της οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους στον αναπτυξιακό προγραμματισμό και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες βάσει της αρχής της επικουρικότητας και της ενίσχυσης των δημοκρατικών διαδικασιών στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

1.2.1 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση

Με το συνολικό επανασχεδιασμό των επιπέδων διοίκησης της χώρας, το Πρόγραμμα Καλλικράτης διασφαλίζει πλέον την ισότιμη συμμετοχή των Δήμων και των νέων αυτοδιοικούμενων Περιφερειών, ως πραγματικών εταίρων στη χάραξη και στο συντονισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής στο πολυεπίπεδο μοντέλο διακυβέρνησης της ΕΕ, όπως αυτό αποτυπώθηκε στη Λευκή Βίβλο για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση, η οποία υιοθετήθηκε από την Ολομέλεια της Επιτροπής των Περιφερειών στις 17 Ιουνίου του 2009.

Πιο συγκεκριμένα, η σημερινή παγκόσμια κρίση υπογραμμίζει τη σημασία της χρηστής διακυβέρνησης, κυρίως σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και την αναγκαιότητα της στενής συνεργασίας με τις 95.000 περίπου περιφερειακές και τις τοπικές αρχές για τη χάραξη και

υλοποίηση των κοινοτικών πολιτικών, δεδομένου ότι αυτές είναι αρμόδιες για την υλοποίηση του 70% περίπου της κοινοτικής νομοθεσίας, και επομένως διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού σχεδίου για την οικονομική ανάκαμψη. Υπό αυτές τις συνθήκες, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, προτείνοντας μια εδαφική και όχι πλέον τομεακή προσέγγιση στις στρατηγικές ανάπτυξης, ως αντίλογος στους περιορισμούς συγκεντρωτικών, τομεακών και κάθετων προσεγγίσεων που επικράτησαν επί μακρόν στην αναπτυξιακή βοήθεια, προβάλλει ως στρατηγική επιλογή για τα κράτη-μέλη της ΕΕ, καθώς ενσωματώνει τους στόχους των περιφερειακών και τοπικών αρχών στις στρατηγικές της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται την αμοιβαία ευθύνη των επιμέρους επιπέδων διακυβέρνησης στη διατύπωση των κοινοτικών πολιτικών και τη μέγιστη αντιπροσωπευτικότητα των ενδιαφερόμενων φορέων.

Το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», αναγνωρίζοντας τον κρίσιμο ρόλο των ΟΤΑ για την εδαφική στρατηγική ανάπτυξης και λαμβάνοντας υπόψη τους δύο πρωταρχικούς στόχους της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, δηλαδή την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην ευρωπαϊκή διαδικασία και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης, προχώρησε σε σημαντικές στρατηγικές επιλογές.

Ως προς τον πρώτο στόχο, το παρόν σχέδιο νόμου αναβαθμίζει το επιχειρησιακό δυναμικό των Δήμων και των Περιφερειών για την άσκηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο με τη δυναμική διαδικασία αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων, και ειδικότερα, με την ενίσχυση του αναπτυξιακού χαρακτήρα των Περιφερειών, ως βασική προϋπόθεση για την ισότιμη συμμετοχή τους στην ευρωπαϊκή διαδικασία. Περαιτέρω, με την πρόβλεψη της συμμετοχής των Δήμων και Περιφερειών σε συμφωνίες και δίκτυα κρατικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στο εξωτερικό, και την εδραίωση της θεσμικής εκπροσώπησής τους σε προγράμματα και δράσεις της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, προάγεται η κινητοποίησή τους εντός της ευρωπαϊκής διαδικασίας και η σύμπραξή τους στους λειτουργικούς μηχανισμούς της εδαφικής συνεργασίας. Άλλωστε, ο σεβασμός της αρχής της επικουρικότητας και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση συνιστούν έννοιες άρρηκτα συνδεδεμένες: η μία αφορά αρμοδιότητες των διαφορετικών επιπέδων εξουσίας και η άλλη δίνει έμφαση στη διαδραστικότητά τους. Μάλιστα, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσης και την επίτευξη των στόχων της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, το Πρόγραμμα Καλλικράτης προβλέπει και για τους δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης τη δυνατότητα συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς ομίλους εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), στο επίκεντρο της δρομολόγησης, θέσπισης και διαχείρισης των οποίων βρίσκεται η διάσταση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης με την προώθηση μιας διευρυμένης εταιρικής σχέσης των δημόσιων αρχών με τους κοινωνικοοικονομικούς φορείς.

Σε δεύτερο επίπεδο, με τη θεσμική αναγνώριση της συλλογικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης, με όργανα όπως η Εκτελεστική Επιτροπή, οι αντιδήμαρχοι και οι

αντιπεριφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, της εσωτερικής αποκέντρωσης για τους νέους ΟΤΑ και με την πρόβλεψη του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, το Πρόγραμμα Καλλικράτης, ικανοποιώντας τη σύσταση της Λευκής Βίβλου για την εφαρμογή στο εσωτερικό των κρατών-μελών αρχών και μηχανισμών διαβούλευσης, συντονισμού, συνεργασίας και αξιολόγησης που διακηρύσσονται σε κοινοτικό επίπεδο, αποφεύγει τη συγκέντρωση αποφάσεων σε ένα και μοναδικό επίπεδο εξουσίας, προωθώντας τη συνυπευθυνότητα όλων των επιπέδων διοίκησης, στηριζόμενο σε όλες τις πηγές δημοκρατικής νομιμοποίησης των ενδιαφερόμενων φορέων, και εν κατακλείδι, διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές χαράσσονται και υλοποιούνται στο πλέον κοντινό προς τον πολίτη επίπεδο διοίκησης. Τέλος, υλοποιώντας τη σύσταση της Λευκής Βίβλου για τόνωση της συμμετοχικής δημοκρατίας, της διαφάνειας και την εφαρμογή μιας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χωρίς αποκλεισμούς, οι ρυθμίσεις που περιέχονται στο Πρόγραμμα Καλλικράτης εμβαθύνουν τη συμμετοχική δημοκρατία και τη συνεργασία των αιρετών αρχών και των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, με εργαλεία όπως η Επιτροπή Διαβούλευσης, το συμβούλιο ένταξης μεταναστών αλλά και με την υιοθέτηση εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, υλοποιώντας, με αυτό τον τρόπο, τις αρχές της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης, της διαφάνειας, της συμμετοχής, της λογοδοσίας, της αποτελεσματικότητας και της συνοχής.

Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, η περιφερειακή αυτοδιοίκηση και η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση συνιστούν αυτόνομα συστήματα διοίκησης με ξεχωριστές αρμοδιότητες και λειτουργίες. Η δημιουργία μιας ενιαίας αποκεντρωμένης διοίκησης εξασφαλίζει την αποσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης, και τον καλύτερο συντονισμό των διαφόρων περιφερειακών υπηρεσιών των υπουργείων. Παράλληλα, με την συγκρότηση αιρετών Περιφερειών διευρύνονται σημαντικά οι αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης, εξασφαλίζονται νέοι πόροι και παρέχονται νέα μέσα για την διεκπεραίωση τους ρόλου και των λειτουργιών της. Άλλωστε, η συμπληρωματικότητα και συνοχή των λειτουργιών της κρατικής διοίκησης με την τοπική αυτοδιοίκηση υπηρετούν ένα κοινό σκοπό – την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας και την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή της χώρας. Για το λόγο αυτό το κάθε διοικητικό επίπεδο καταρτίζει το δικό του αναπτυξιακό σχέδιο, στο πλαίσιο του δημοκρατικού προγραμματισμού και της αρχής της επικουρικότητας.

1.2.2 Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η Συνθήκη της Λισσαβώνας

Καθώς από την 1^η Δεκεμβρίου 2009 έχει τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβώνας, καθίσταται απαραίτητο μία νομοθετική πρωτοβουλία όπως ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ να εμπνέεται από και να συμβαδίζει με αρχές και αξίες που αποτελούν τη βάση για το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εφαρμοστεί, αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βασικές αρχές του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ είναι αφ' ενός ο δραστικός περιορισμός των διοικητικών δομών σε δύο πλέον μόνο βαθμούς αυτοδιοίκησης, τους Δήμους και τις Περιφέρειες, και μία

Αποκεντρωμένη Διοίκηση, αφ' ετέρου η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης επί της αρχής της δοτής αρμοδιότητας, όπως αυτή σαφέστατα διαπνέει τη Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ. Έτσι, οι δύο βαθμοί λειτουργούν μόνο εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους απονέμονται και οι σχέσεις τους δεν είναι σχέσεις ιεραρχίας και ελέγχου αλλά σχέσεις συνεργασίας και συναλληλίας.

Οι νέες δομές, λιγότερες και πιο ενισχυμένες, μπορούν να εντάξουν καλύτερα στον τρόπο λειτουργίας τους τις βασικές αρχές της Συνθήκης της Λισσαβώνας, δηλαδή της εγγύτητας, της διαφάνειας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (διαδικασία λήψης αποφάσεων, διοικητική και οικονομική διαφάνεια, εκλογικές διαδικασίες, συμμετοχή κοινωνίας των πολιτών, δημόσια ηθική αιρετών και προσωπικού της αυτοδιοίκησης), της εξωστρέφειας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συμμετοχικής δημοκρατίας αλλά και της εμπάθουσας.

Αυτή η τελευταία έννοια, τόσο βασική για την ουσιαστική ολοκλήρωση της ΕΕ, αποτελεί πρόκληση, καθώς για να επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χρειάζεται να ξεκινήσει ήδη από τα πρώτα επίπεδα διακυβέρνησης, την αυτοδιοίκηση. Και προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται και ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ όταν εμπεριέχει και προωθεί την έννοια της εξωστρέφειας της αυτοδιοίκησης και της ενίσχυσης της αντίληψης ότι το έργο το οποίο επιτελείται σε κοινοτικό επίπεδο είναι έργο το οποίο επηρεάζει αλλά και μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση του και η αυτοδιοίκηση. Όλα αυτά αποτυπώνονται μέσα από διατάξεις σχετικά με τα δίκτυα αδελφοποιήσεων, τις διεθνείς συνεργασίες, τα κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, τη συμμετοχή των αιρετών στην Επιτροπή των Περιφερειών, με την συνακόλουθη εμπλοκή της στη διαδικασία παραγωγής κοινοτικών πολιτικών. Σε αυτήν τη διαδικασία, γίνεται ένα επιπλέον άνοιγμα με την ενδυνάμωση της συμμετοχικής διαδικασίας και της συμμετοχής των πολιτών, όπως και με την πρωτοβουλία των πολιτών για τη νομοθετική διαδικασία σε κοινοτικό επίπεδο, με τα δημοψηφίσματα, τα τοπικά συμβούλια νέων, την πλήρη διαφάνεια και την πρόσβαση των πολιτών σε όλες τις αποφάσεις και τις υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης.

Επιπλέον, και με βάση το πνεύμα που διατρέχει τη Συνθήκη, ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ εισάγει μία σειρά από διαδικασίες οι οποίες είτε δεν υπήρχαν το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, είτε δεν εμφανίζονταν τόσο ισχυροποιημένα και δομημένα, όπως: η αναγνώριση του δικαιώματος συμμετοχής στις εκλογικές διαδικασίες, πλην των πολιτών της ΕΕ, και σε ομογενείς και σε νομίμως διαμένοντες αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών (σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία), η δημιουργία συμβουλίου ένταξης των μεταναστών, η πρόβλεψη για συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο, η ανάρτηση όλων των αποφάσεων στις ιστοσελίδες των Δήμων και Περιφερειών, η σύσταση επιτροπών ποιότητας ζωής, οι συνελεύσεις των κατοίκων, η δημιουργία δικτύων Δήμων και Περιφερειών και η συμμετοχή αυτών σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα, η αναγνώριση της αυξημένης ανάγκης που έχουν οι νησιωτικές περιοχές με τη σύσταση ερευνητικού ινστιτούτου για σχετικές πολιτικές.

Ο βασικές κατευθύνσεις του προγράμματος «Καλλικράτης»

Οι παραπάνω προβλέψεις στοχεύουν να εξασφαλίσουν για τη σύγχρονη αυτοδιοίκηση το χαρακτήρα της εγγύτητας στη λήψη αποφάσεων, της χρηστής διακυβέρνησης, της εποπτείας και του ελέγχου, της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, της ενίσχυσης του ρόλου και των δικαιωμάτων του πολίτη, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και ουσιαστικά της πολυ-επίπεδης διακυβέρνησης, καθώς σε ένα τέτοιο σχήμα λαμβάνονται υπ' όψιν και συμμετέχουν όλες οι βαθμίδες στην επανίδρυση της αυτοδιοίκησης, του κράτους και, τελικά, της ΕΕ, οι σχέσεις που καθιερώνονται δεν έχουν ιεραρχικό αλλά συνεργατικό και συμπληρωματικό χαρακτήρα και λαμβάνονται υπ' όψιν οι εκάστοτε ιδιαιτερότητες. Οι βασικές κατευθύνσεις του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ είναι η **ενδυνάμωση του αναπτυξιακού ρόλου των ΟΤΑ** μέσα από την διαμόρφωση των αναγκαίων εκείνων συνθηκών για την ανάληψη πρωτοβουλιών για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της τοπικής και περιφερειακής πολιτικής. Αυτό επιτυγχάνεται με **μια ταυτόχρονη διεύρυνση των χωρικών ενοτήτων αναφοράς του πρώτου και δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης**. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η επίτευξη οικονομιών κλίμακας στην παροχή βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες με παράλληλη ενδυνάμωση των θεσμών δημοκρατικού προγραμματισμού ιδίως στα ζητήματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη διεύρυνση του κοινωνικού ρόλου της ΤΑ.

1.2.3 Οι ρυθμίσεις για τους Δήμους

Στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής επαναθεμελιώνεται η πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους, ανεξαιρέτως σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά ορθολογικά κριτήρια,

Το σύστημα διακυβέρνησης των νέων Δήμων

Στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής επαναθεμελιώνεται η πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους, ανεξαιρέτως σε όλη τη χώρα, οι οποίοι χωροθετούνται με βάση αντικειμενικά (γεωγραφικά, δημογραφικά, αναπτυξιακά, κοινωνικά, οικονομικά, λειτουργικά, πολιτιστικά, ιστορικά και χωροταξικά κριτήρια) κριτήρια, ικανοί να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιούν τη σύγχρονη τεχνολογία και μεθόδους διοίκησης και έτοιμοι να υποδεχθούν διευρυμένες αρμοδιότητες ιδίως από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους τομείς λ.χ. της παιδείας, της υγείας, της απασχόλησης, του περιβάλλοντος, των μεταφορών.

Ο αριθμός των Δήμων σε όλη τη χώρα, με την εφαρμογή των κριτηρίων συνενώσεων περιορίζεται δραστικά. Η συγκρότησή τους σε πληθυσμιακά και χωρικά μεγαλύτερες γεωγραφικές μονάδες, διευκολύνει την ανάπτυξη ενός ισχυρότερου διοικητικού συστήματος,

που ικανοποιεί δύο κυρίως στόχους: Οι Δήμοι αναδεικνύονται σε ισχυρές μονάδες τοπικής ανάπτυξης και ταυτόχρονα εξελίσσονται σε αποτελεσματικούς διαχειριστές υπηρεσιών, ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της. Οι νέοι και ισχυροί Δήμοι αναλαμβάνουν νέες αρμοδιότητες, μαζί με τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που προέρχονται από την καταργούμενη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση σε τομείς όπως η πρόνοια και η προστασία της δημόσιας υγείας, η ανέγερση σχολικών κτιρίων, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η ένταξη των μεταναστών, οι πολεοδομικές εφαρμογές, ο υγειονομικός έλεγχος, η προστασία της παιδικής και της τρίτης ηλικίας, οι λαϊκές αγορές οι αδειοδοτήσεις και ο έλεγχος πολλών τοπικών, οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και η πολιτική προστασία.

Η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Δήμων καθώς και των ορίων τους επιβάλλει τον επανασχεδιασμό του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης. Η ενσωμάτωση των νέων αρχών δημοκρατικής διακυβέρνησης οδηγεί στην αναβαθμισμένη συμμετοχή του πολίτη, στη διαβούλευση πριν τη λήψη των αποφάσεων, στη διαφανή άσκηση της εξουσίας και στην υποχρεωτική λογοδοσία όποιου ασκεί δημόσια εξουσία, επιβάλλει την επαναξιολόγηση των δημοτικών θεσμών διακυβέρνησης, την αναβάθμιση και τον εμπλουτισμό τους αλλά και την αποκεντρωμένη διάρθρωσή τους, ώστε να επιτρέπουν την αμεσότερη και αποτελεσματικότερη συμμετοχή και εξυπηρέτηση του δημότη.

Μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με την εκλογή των αρχών των νέων Δήμων **είναι η επιμήκυνση της θητείας τους κατά ένα (1) έτος**. Η διάρκεια της δημοτικής περιόδου ορίζεται λοιπόν εφεξής σε **πέντε (5) έτη**. Η εκλογή των αρχών των Δήμων γίνεται την ίδια ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους.

Η επιμήκυνση της δημοτικής περιόδου κατά ένα έτος είναι σύμφωνη με το άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος και διασφαλίζει, με τη διεύρυνση του ωφέλιμου χρόνου των αρχών των της τοπικής αυτοδιοίκησης, τον καλύτερο προγραμματισμό της δράσης τους και την απρόσκοπτη εκπλήρωση του νέου θεσμικού τους ρόλου και των αυξημένων καθηκόντων τους.

Το προτεινόμενο σύστημα δημοτικής διακυβέρνησης αποτελείται από τα εξής όργανα:

Α) το Δημοτικό Συμβούλιο είναι το κυρίαρχο όργανο με το τεκμήριο αρμοδιότητας εντός του Δήμου. Ο επιτελικός και ελεγκτικός του ρόλος ενισχύεται, μέσω της αναβάθμισης των Επιτροπών. Δεδομένης της μείωσης του αριθμού των Δήμων, σε συνδυασμό με τον περιορισμό του αριθμού των μελών των τοπικών συμβουλίων, οδηγούμαστε σε δραστικό περιορισμό του συνολικού αριθμού των αιρετών. Αυτό επιτρέπει την αύξηση του αριθμού των δημοτικών συμβούλων. Ο αριθμός των μελών του Δημοτικού συμβουλίου κυμαίνεται ανάλογα με τον πληθυσμό από 13 μέλη σε δήμους με πληθυσμό έως 2.000 και αυξάνεται προοδευτικά

έως 25 σε 27 μέλη σε δήμους με πληθυσμό από 10.000 έως 30.000. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εκλέγεται πλέον διαπαραταξιακό προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου με εκπροσώπηση και της ελάσσονος αντιπολίτευσης. Παράλληλα, **διασφαλίζεται η εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο όλων των συνενούμενων Δήμων και κοινοτήτων**, μέσω της εκλογής δημοτικών συμβούλων από την εκλογική τους Περιφέρεια. Ενόψει της προτεινόμενης αύξησης των μελών του δημοτικού συμβουλίου, αλλά και των πιεστικών αναγκών για αποσυμφόρηση της Ολομέλειας του Δημοτικού Συμβουλίου, ιδίως στους μεγαλύτερους δήμους, ενισχύονται αποφασιστικά οι **Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου**, οι οποίες έχουν ανάλογη προς το Δημοτικό Συμβούλιο σύνθεση και μπορούν να έχουν, με βάση τον σχετικό κανονισμό ή/και σχετική ειδική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, και αποφασιστικές αρμοδιότητες. Η *Δημαρχιακή Επιτροπή* μετονομάζεται **Οικονομική Επιτροπή** και αποκτά αναλογικότερη συμμετοχή της αντιπολίτευσης, ενώ παράλληλα ενισχύεται ο εποπτικός και ελεγκτικός της ρόλος ως προς τα οικονομικά του δήμου (εκτέλεση-υλοποίηση προϋπολογισμού, πορεία εσόδων-εξόδων κλπ.) και γενικότερα της διαχείρισης του δήμου (έλεγχος απευθείας αναθέσεων, υλοποίηση τεχνικού προγράμματος, έργων/προμηθειών κ.ά.). Η Οικονομική Επιτροπή, έχει θητεία δυόμιση ετών. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον κανονισμό λειτουργίας της, ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τις υπηρεσίες και τα αιρετά εκτελεστικά όργανα του δήμου και εισηγείται σχετικά στο Δημοτικό Συμβούλιο. Παράλληλα θεσμοθετείται και η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής** με σημαντικές αρμοδιότητες ως προς θέματα πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, καθώς και τις αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων με στόχο την περαιτέρω αποσυμφόρηση του δημοτικού συμβουλίου. Ενισχύεται έτσι σημαντικά η συλλογική λειτουργία των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στις δύο αυτές επιτροπές προεδρεύει ο δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν αντιδήμαρχος.

Β) Τα εκτελεστικά όργανα του Δήμου, τον Δήμαρχο, τους τοπικούς και θεματικούς Αντιδημάρχους και την Εκτελεστική Επιτροπή. Ο Δήμαρχος ασκεί τις καταστατικές και τις εκτελεστικές του αρμοδιότητες, συνεργαζόμενος με την Εκτελεστική Επιτροπή στην οποία μετέχουν οι θεματικοί και τοπικοί Αντιδήμαρχοι. Ως Πρόεδρος της αλλά και της Δημαρχιακής Επιτροπής έχει βασικό ηγετικό ρόλο για τον συντονισμό των δράσεων του Δήμου. Η ενίσχυση των επιτελικών χαρακτηριστικών στη λειτουργία και στο ρόλο του Δημάρχου διασφαλίζεται μέσω ενός περισσότερο ισορροπημένου συστήματος κατανομής ευθυνών και εξουσίας, με την αναμόρφωση του θεσμού των αντιδημάρχων, τη συγκρότηση ενός συλλογικού εκτελεστικού οργάνου (της Εκτελεστικής Επιτροπής), την καθιέρωση του θεσμού του Συνηγόρου του Δημότη και της Επιχείρησης, την αναβάθμιση της Δημαρχιακής Επιτροπής (και της εκπροσώπησης της αντιπολίτευσης σε αυτήν), του Δημοτικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Με την ανάληψη των καθηκόντων του, ο Δήμαρχος παρουσιάζει τις προγραμματικές του δηλώσεις, οι οποίες εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Οι **Αντιδήμαρχοι** κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες: τους θεματικούς και τους τοπικούς Αντιδημάρχους, οι ρόλοι των οποίων μπορεί να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Οι

Αντιδήμαρχοι επιλέγονται μεταξύ των δημοτικών συμβούλων από τον Δήμαρχο. Οι **θεματικοί Αντιδήμαρχοι** μπορούν να αντιστοιχούν στη συγκρότηση των βασικών τομέων της διοίκησης. Οι **τοπικοί Αντιδήμαρχοι** είναι αρμόδιοι για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές του Δήμου που ταυτίζονται με τους δήμους / κοινότητες που συνενώνονται. Στους Δήμους που συνενώνονται υπάρχει ανάγκη για συντονισμό των τοπικών διοικητικών υπηρεσιών, του τοπικού ΚΑΠΗ, παιδικού σταθμού κλπ., την υποστήριξη και τον συντονισμό των τοπικών συμβουλίων κ.ά. Ιδιαίτερα κρίσιμος είναι ο ρόλος των τοπικών Αντιδημάρχων για τις σχέσεις των νέων Δήμων προς τους πολίτες των καταργούμενων Δήμων και Κοινοτήτων, αφού έτσι δημιουργείται ένας ορατός θεσμός εύκολης τοπικής πρόσβασης και επίλυσης προβλημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η απευθείας εκπροσώπηση αυτών των πολιτών στην εκτελεστική λειτουργία του νέου δήμου. Καθιερώνεται ένα νέο όργανο, η **Εκτελεστική Επιτροπή**, ως συλλογικό επιχειρησιακό-εκτελεστικό όργανο στους δήμους. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από το Δήμαρχο υμμετέχουν, εκτός από τον Δήμαρχο ως Πρόεδρο, όλοι οι θεματικοί και τοπικοί Αντιδήμαρχοι, καθώς επίσης (χωρίς δικαίωμα ψήφου) και ο **Γενικός Γραμματέας του Δήμου**. Με ένα τέτοιο συλλογικό επιχειρησιακό όργανο αυξάνεται αποφασιστικά η διαφάνεια και η λογοδοσία της δημοτικής δράσης, καθώς και βελτιώνεται θεαματικά, ο συντονισμός των δράσεων και των υπηρεσιών του Δήμου.

Η δημιουργία μεγαλύτερων ΟΤΑ συνοδεύεται από την συγκρότησή τους στη βάση ενδοδημοτικής αποκέντρωσης, με στόχο την παροχή διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατόν πιο κοντά στο δημότη, δίνοντας δύναμη στο χωριό και τη γειτονιά. Η **επαναθεμελίωση της σχέσης του Δήμου με το Χωριό και τη Γειτονιά** προωθείται μέσω της **συγκρότησης συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων** (στα σημερινά τοπικά διαμερίσματα και σε δήμους που συνενώνονται, άνω των 2.000 κατοίκων) για την ενίσχυση της δημοτικής αποκέντρωσης με την παροχή νέων και ουσιαστικών αρμοδιοτήτων. Παράλληλα, παραχωρούνται νέες **αρμοδιότητες στα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων** (σημερινά τοπικά διαμερίσματα κάτω των 2000 κατοίκων) και διασφαλίζεται η οικονομική τους κατάσταση. Τα συμβούλια τοπικών κοινοτήτων έχουν αρμοδιότητες στην αντιμετώπιση τοπικής εμβέλειας προβλημάτων, όπως η αποκατάσταση επείγοντος χαρακτήρα βλαβών στο οδικό δίκτυο και τα συστήματα άρδευσης, ύδρευσης-αποχέτευσης (όταν ο Δήμος δε διαθέτει ΔΕΥΑ), καθώς και επείγουσες δράσεις καθαριότητας, φύλαξης και συντήρησης σε κτίρια, η διενέργεια επείγοντος χαρακτήρα δράσεων για την πυροπροστασία, την αντιπλημμυρική προστασία, την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την προστασία του περιβάλλοντος στο τοπικό διαμέρισμα. Παράλληλα, κατοχυρώνεται η συμμετοχή των προέδρων τους στα δημοτικά συμβούλια (με ψήφο όποτε αποφασίζεται ζήτημα που αφορά άμεσα τη κοινότητά τους).

Η εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο όλων των συνενομένων Δήμων και κοινοτήτων, κατοχυρώνεται μέσω της εκλογής δημοτικών συμβούλων από την εκλογική τους Περιφέρεια. Στο επίπεδο του Δήμου εκλογικές περιφέρειες ορίζονται οι σημερινοί Δήμοι ή Κοινότητες και τα σημερινά Δημοτικά διαμερίσματα (σε περιπτώσεις Δήμων άνω των

100.000). Κάθε εκλογική Περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε μία (1) έδρα στο νέο δημοτικό συμβούλιο. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών καταρτίζονται στη βάση των εκλογικών Περιφερειών. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του έως τρεις υποψηφίους της εκλογικής του Περιφέρειας- στα όρια δηλαδή του σημερινού του δήμου.

Για να εδραιωθεί Δημοτική συνείδηση στα όρια του νέου Καλλικράτειου δήμου παρέχεται η δυνατότητα της σταυροδότησης ενός υποψηφίου εκτός των ορίων της εκλογικής Περιφέρειας στην οποία ψηφίζει ο εκλογέας. Παράλληλα, επανέρχεται το σύστημα του 50%+1, το οποίο θα είναι και το ποσοστό που απαιτείται για τον επιτυχόντα συνδυασμό στον πρώτο γύρο μεταξύ όλων των συνδυασμών ή (αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει αυτό το ποσοστό) στο δεύτερο γύρο μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών.

Στις τοπικές κοινότητες εκλέγεται ένας τοπικός αντιπρόσωπος για εκείνες που έχουν μέχρι 300 κατοίκους ενώ εκλέγονται 3 σύμβουλοι τοπικής κοινότητας σε όσες έχουν πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους. Στις δημοτικές κοινότητες εκλέγονται ανάλογα με τον πληθυσμό 5,11 ή 15 μέλη συμβούλια.

Στις τοπικές κοινότητες κάτω των 300 κατοίκων, Τοπικός Εκπρόσωπος εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς υποψήφιος του τοπικά πλειοψηφίσαντος συνδυασμού. Στις υπόλοιπες τοπικές κοινότητες, τα μέλη του συμβουλίου εκλέγονται με απλή αναλογική με βάση την εκλογική δύναμη των συνδυασμών σε τοπικό επίπεδο. Στις δημοτικές κοινότητες, η κατανομή των εδρών ακολουθεί την κατανομή των εδρών του Δημοτικού Συμβουλίου και συνεπώς ο επιτυχών συνδυασμός στο σύνολο του δήμου εκλέγει τουλάχιστον τα 3/5 κάθε συμβουλίου δημοτικής κοινότητας. Τέλος, ενισχύεται η συμμετοχή περισσότερων συνδυασμών στο Δημοτικό Συμβούλιο αφού μπορεί ένας συνδυασμός να εκλέξει υποψήφιο ακόμα και εάν δεν συγκεντρώσει το απαιτούμενο εκλογικό μέτρο.

Ειδικές ρυθμίσεις για τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους

Δήμος-κυβερνείο για πιο άμεση εξυπηρέτηση του νησιώτη στον τόπο κατοικίας του

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπουν ένα ιδιαίτερο λειτουργικό καθεστώς στους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους με στόχο την προσαρμογή του συστήματος δημοτικής διακυβέρνησης στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και αναγκαίες των περιοχών αυτών. Βασική θεσμική επιλογή είναι η δημιουργία ενός μόνο δήμου σε κάθε Νησί. Στον κανόνα αυτό εισάγονται εύλογες εξαιρέσεις για ιδιαίτερα νησιά με επαρκή συγκοινωνιακή σύνδεση, για τα οποία είναι επωφελέστερη η συνένωσή τους με τον κοντινότερο δήμο. Στους νησιωτικούς δήμους συγκροτείται **Επιτροπή Τουριστικής Προβολής** για την επεξεργασία και εισήγηση στο δημοτικό συμβούλιο θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης και προβολής του δήμου. Σε όσα τοπικά συμβούλια λειτουργούν σε Δήμους που θα δημιουργηθούν από εκτεταμένες

συνενώσεις αποδίδονται αρμοδιότητες αντίστοιχες των σημερινών διαμερισματικών των μεγάλων Δήμων. Ανεξαρτήτως μεγέθους τα συμβούλια αυτά είναι τριμελή κατ' ελάχιστο. **Σε κάθε Δήμο που θα συνενωθεί στο πλαίσιο του Νησιωτικού Δήμου θα αντιστοιχεί ένας τοπικός Αντιδήμαρχος με αυξημένες αρμοδιότητες.** Ο τοπικός αντιδήμαρχος ασκεί επιπλέον αρμοδιότητες όπως η αδειοδότηση των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και είναι πρόεδρος των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων.

Οι νησιωτικοί αυτοί Δήμοι ασκούν περισσότερες αρμοδιότητες σε σχέση με τους ηπειρωτικούς Δήμους, αναλαμβάνοντας και επιπλέον αρμοδιότητες που στην υπόλοιπη Ελλάδα ασκούνται από την Περιφέρεια, ιδιαίτερα στους τομείς που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών στήριξης της τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής των νησιωτών. Οι αρμοδιότητες αυτές σχετίζονται ιδιαίτερα με τους τομείς της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, Ενέργειας, Εμπορίου, Τουρισμού και Απασχόλησης, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος. Δεδομένου ότι θα υπάρχουν μικροί νησιωτικοί Δήμοι που θα μπορούν να ασκούν ορισμένες μόνο από τις νέες αυτές αρμοδιότητες, εισάγεται ειδική πρόβλεψη για την διοικητική τους υποστήριξη με τη διασφάλιση των διοικητικών, οργανωτικών, τεχνικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την άσκησή τους, με την μεταβίβαση πόρων, στελεχιακού δυναμικού και υποδομών της καταργούμενης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Μηχανισμός διοικητικής υποστήριξης των ορεινών από τους εγγύτερους μη ορεινούς δήμους, προβλέπεται όπως και στους νησιωτικούς δήμους.

Νέοι θεσμοί διαβούλευσης

Παράλληλα θεσμοθετούνται για πρώτη φορά νέα δημοτικά όργανα όπως η **Επιτροπή Διαβούλευσης και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών**. Η Επιτροπή Διαβούλευσης καθιερώνεται υποχρεωτικά σε δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων ενώ δεν αποκλείεται η σύστασή της σε όλους τους δήμους. Η Επιτροπή Διαβούλευσης προσφέρει τη δυνατότητα συγκροτημένης, θεσμοποιημένης και ανοικτής συμμετοχής και ανταλλαγής επιχειρημάτων με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, οι οποίοι μέχρι σήμερα αναζητούσαν μεμονωμένα την πρόσβαση και επιρροή στην ηγεσία του ΟΤΑ. Τα μέλη του συμβουλίου της Επιτροπής Διαβούλευσης προέρχονται από τους παραγωγικούς φορείς του Δήμου ή της Περιφέρειας (Εκπρόσωποι Εργαζομένων, Επιχειρήσεων, Επιστημονικούς Συλλόγους, Ομάδες Πολιτών) οι οποίοι επιλέγονται από το Δημοτικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών του και από Πολίτες, οι οποίοι κληρώνονται από το σύνολο των εγγεγραμμένων στους οικείους εκλογικούς καταλόγους. Η επιτροπή αυτή και συγκαλείται, με απόφαση του Δημάρχου, υποχρεωτικά ετησίως, πριν από την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο, του ετήσιου Προγράμματος και Προϋπολογισμού του Δήμου. Σε συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς της αυτοδιοίκησης, εκπονείται Οδικός Χάρτης Λήψης Απόφασης, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα στάδια και το περιεχόμενο των σχετικών

διαδικασιών (διαβούλευση, ανάρτηση στο διαδίκτυο κλπ.). Παράλληλα ενισχύονται νέοι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στη διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών, όπως στους παιδικούς σταθμούς, στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ). Παράλληλα, ενισχύονται νέοι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στη διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών όπως στους παιδικούς σταθμούς, στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ.

Συμβούλιο ένταξης μεταναστών

Σε κάθε Δήμο συγκροτείται και λειτουργεί, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, συμβούλιο ένταξης μεταναστών ως γνωμοδοτικό όργανο του δήμου **για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία**. Έργο των συμβουλίων ένταξης μεταναστών είναι **η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων** που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην Περιφέρεια του δήμου με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ο θεσμός του «Συμπαραστάτη» του Δημότη και της Επιχείρησης

Καθιερώνεται, ως νέος θεσμός εσωτερικής καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών, επιχειρήσεων και ΟΤΑ, ο «συμπαραστάτης», τόσο σε δήμους όσο και σε περιφέρειες. Για την εκλογή του συμπαραστάτη του δημότη απαιτείται, πλειοψηφία των 2/3 των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Με την ίδια πλειοψηφία (2/3) προβλέπεται και η δυνατότητα ανάκλησής του για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο συμπαραστάτης έχει ως αποστολή την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των δημοτικών αρχών, την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την αποσυμφόρηση του δημάρχου και άλλων αιρετών οργάνων του δήμου από την συσσώρευση αιτημάτων και παραπόνων των πολιτών. Μέσω του συμπαραστάτη θα αποτρέπονται πρόσθετες διαδικασίες (προσφυγές σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και στην δικαιοσύνη), επειδή πολλά προβλήματα κακοδιοίκησης θα επιλύονται στο πλαίσιο του ίδιου του ΟΤΑ, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση διαδικασιών, πόρων, χρόνου, χρήματος και ελαχιστοποίηση της ταλαιπωρίας των πολιτών.

Αρμοδιότητες των νέων Δήμων

Για πρώτη φορά, με τη βοήθεια αντίστοιχης μελέτης του ΙΤΑ, πραγματοποιείται μια πλήρης καταγραφή και ορθολογική κατανομή όλων των αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Στους νέους δήμους μεταφέρονται μια σειρά από αρμοδιότητες σε καίριους τομείς όπως:

- Εντοπισμένες πολεοδομικές εφαρμογές και έκδοση οικοδομικών αδειών
- Το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν τον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
- Ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων στους τομείς:
  - έκδοσης σειράς επαγγελματικών αδειών
  - γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας

- πολεοδομίας
- εκτέλεσης έργων, διασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών,
- προστασίας της δημόσιας υγείας, περιλαμβανομένης της μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τις ΔΥΠΕ.
- παιδείας (δια βίου μάθηση, υποστήριξη σχολικών υποδομών),
- αθλητισμού, πολιτισμού,
- οργάνωσης και λειτουργίας λαϊκών αγορών.

Στους νησιωτικούς Δήμους μεταφέρονται πρόσθετες αρμοδιότητες με στόχο ο νησιώτης να εξυπηρετείται πληρέστερα στον τόπο διαμονής του.

Ειδικές προβλέψεις επιδιώκουν τη θεμελίωση της *Ηλεκτρονικής Δημοτικής Διακυβέρνησης και σταδιακής αλλαγής της σημερινής μορφής της παροχής υπηρεσιών στην κατεύθυνση της καλύτερη εξυπηρέτησης του πολίτη και της αποκέντρωσης των υπηρεσιών του Δήμου (βλ. 4.4)*

Τέλος, ενισχύεται η διαφάνεια μέσω της θέσπισης της Υποχρεωτικής Ανάρτησης στο Διαδίκτυο όλων των Πράξεων και Αποφάσεων των Οργάνων των ΟΤΑ συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων καθώς και των προκηρύξεων, διαγωνισμών, προμηθειών, προσλήψεων, συμβάσεων και αναθέσεων, στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τη σχετική νομοθετική πρωτοβουλία.

1.2.4 Οι ρυθμίσεις για τις περιφέρειες

Προβλέπεται η δημιουργία νέων Δευτεροβάθμιων Αυτοδιοικήσεων οι οποίες προέρχονται από τη συνένωση των υφισταμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι οποίες καταργούνται. Η εδαφική περιοχή των νέων οργανισμών περιλαμβάνει το άθροισμα της εδαφικής περιοχής των καταργούμενων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι οργανισμοί της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης, από τις σημερινές 54 νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τις 3 διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα 19 επαρχεία, δηλαδή ένα σύνολο 76 διοικητικών ενοτήτων, εξελίσσονται σε περιφερειακές αυτοδιοικήσεις σε αριθμό ανάλογο των σημερινών 13 διοικητικών Περιφερειών. Ειδικά στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη αντιμετωπίζονται με ειδικές ρυθμίσεις τα θέματα μητροπολιτικού χαρακτήρα. Στα όρια αυτά συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας, της διατήρησης της κοινωνικής συνοχής.

Στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση μεταφέρονται εκείνες οι αρμοδιότητες της νομαρχιακής

αυτοδιοίκησης που ασκούνται αποτελεσματικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης και αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα από την κρατική Περιφέρεια, εκτός από όσες, έχοντας αμιγώς κρατικό χαρακτήρα, παραμένουν στην αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση. Συγκεκριμένα στις ΠΑ μεταφέρονται αρμοδιότητες στους εξής τομείς: α) Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, ιδίως η διαχείριση των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η εκπόνηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειας και η υλοποίηση των σχετικών με αυτά δράσεων, β) Υποδομών – Μεταφορών – Επικοινωνιών, ιδίως έργα τα οποία έχουν αμιγώς περιφερειακή διάσταση, εκπόνηση μελετών της οδικής κυκλοφορίας υπεραστικού οδικού δικτύου, διαχείριση έργων περιφερειακού επιπέδου, ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες, λιμάνια περιφερειακής σημασίας, γ) Περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής (διαχείριση στερεών αποβλήτων, εποπτεία των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών περιφερειακής σημασίας), δ) Φυσικών πόρων – ενέργειας – βιομηχανίας, ε) Εμπορίου, τουρισμού και απασχόλησης, στ) Εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού (δια βίου εκπαίδευση, θέματα κατάρτισης και επιμόρφωσης), ζ) Γεωργίας - κτηνοτροφίας και αλιείας, η) Πολιτικής Προστασίας. Με τον τρόπο αυτό η περιφερειακή αυτοδιοίκηση γίνεται **ο βασικός πυλώνας του αναπτυξιακού προγραμματισμού**.

Η αναδιοργάνωση της περιφερειακής αποκέντρωσης και της περιφερειακής αυτοδιοίκησης υπαγορεύεται από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τις γενικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού, τον διεθνή ανταγωνισμό για την ανάπτυξη των Περιφερειών και την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων που προέρχονται από την περιφερειακή πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις βρίσκονται σε αρμονία με τους Συνταγματικούς κανόνες της χώρας, τα αναπτυξιακά προγράμματα που υλοποιούνται στην Ελλάδα, τους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της ευρωπαϊκής ένωσης, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού.

Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση συγκροτείται στα όρια των υφιστάμενων 13 διοικητικών περιφερειών της χώρας, με αιρετά όργανα, νέες αρμοδιότητες και πόρους. Οι διοικητικές περιφέρειες της χώρας εικοσιτέσσερα χρόνια μετά τη θεσμοθέτησή τους έχουν αποκτήσει μια διοικητική λειτουργία που τις καθιστά χρήσιμες και αποτελεσματικές στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Στην διατήρηση των 13 Περιφερειών κατατείνει και η ανάλυση κόστους οφέλους σε μια σειρά από ενδεχόμενες αλλαγές τους. Επιπλέον, οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει μέχρι σήμερα πολλά περιφερειακά προγράμματα από τα οποία έχει αποκτηθεί τεράστια εμπειρία. Η αλλαγή των Περιφερειών θα δημιουργούσε προβλήματα στην απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Είναι προφανές ότι αυτό οφείλει να αποφευχθεί εν μέσω μιας μεγάλης δημοσιονομικής κρίσης, καθώς η απρόσκοπτη υλοποίηση των περιφερειακών προγραμμάτων αποτελεί ζωτική συνθήκη για την οικονομία των Περιφερειών της χώρας. Οι περιφέρειες αποτελούν, επίσης, μηχανισμούς παραγωγής πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς έχουν λειτουργήσει σε αυτές αντιπροσωπευτικά όργανα με συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων και φορέων ανάπτυξης για πολλά χρόνια. Τέλος, οι περιφέρειες έχουν διαμορφώσει μια 'περιφερειακή'

ταυτότητα, ενώ αρκετές από αυτές ταυτίζονται με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε ότι δεν θα ήταν σκόπιμο ούτε επωφελές να υπάρξουν μεταβολές στον χάρτη των Περιφερειών της χώρας.

Όπως και στον πρώτο βαθμό αυτοδιοίκησης μια σημαντική μεταβολή σε σχέση με την εκλογή των αρχών των Περιφερειών **είναι η επιμήκυνση της θητείας τους κατά ένα (1) έτος**. Η διάρκεια της περιφερειακής περιόδου ορίζεται λοιπόν εφεξής σε **πέντε (5) έτη**. Οι λοιπές ρυθμίσεις ως προς τη ημέρα διεξαγωγής της ψηφοφορίας ταυτίζονται με την αντίστοιχη ρύθμιση για τους δήμους. Η διενέργεια της ψηφοφορίας για την εκλογή των αρχών των Περιφερειών ταυτίζεται με την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών για την ανάδειξη μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των δημοτικών αρχών. Η ψηφοφορία γίνεται δε στα ίδια εκλογικά τμήματα. Η εγκατάσταση των αρχών που έχουν εκλεγεί γίνεται την 1^η Σεπτεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών και η θητεία τους λήγει την 31^η Αυγούστου του πέμπτου έτους.

Η ρύθμιση αυτή διευκολύνει την ανάδειξη των αιρετών περιφερειακών οργάνων ως πυλώνα του αναπτυξιακού προγραμματισμού της χώρας καθώς η προγραμματική περίοδος των πέντε ετών ταυτίζεται με την δημοκρατική εντολή των περιφερειακών οργάνων.

Το προτεινόμενο σύστημα περιφερειακής διακυβέρνησης

Το προτεινόμενο σύστημα περιφερειακής διακυβέρνησης στηρίζεται στις βασικές θεσμικές επιλογές που έχουν αναλυθεί στην προηγούμενη ενότητα για τους δήμους.

α) Κορυφαίο συλλογικό όργανο της Περιφέρειας είναι το **Περιφερειακό Συμβούλιο** το οποίο είναι το βασικό όργανο με το τεκμήριο αρμοδιότητας εντός της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, με σημαντικό επιτελικό και ελεγκτικό ρόλο. Στο Περιφερειακό συμβούλιο μπορούν να συσταθούν μέχρι δύο επιτροπές τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας Περιφέρειας. Τέλος η οικονομική επιτροπή που προεδρεύεται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερειάρχη και από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανάλογα με τον πληθυσμό της Περιφέρειας. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής δύομιση έτη και έχει σημαντικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με την οικονομική λειτουργία της Περιφέρειας όπως η κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού της Περιφέρειας και την εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο για ψήφιση, την κατάρτιση, επεξεργασία, προέλεγχο του απολογισμού και υποβολή σχετικής έκθεσης στο περιφερειακό συμβούλιο κ.ά. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα στους περιφερειακού συμβούλους να ζητούν τη σύγκληση του περιφερειακού συμβουλίου με αντικείμενο την ενημέρωσή τους για τον απολογισμό του ετήσιου προγράμματος δράσης και την οικονομική κατάσταση της περιφέρειας.

β) τον Περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες και την Εκτελεστική Επιτροπή. Ο άμεσα αιρετός Περιφερειάρχης ασκεί τις καταστατικές και τις εκτελεστικές αρμοδιότητές του, συνεργαζόμενος με την Περιφερειακή Επιτροπή στην οποία μετέχουν και οι Αντιπεριφερειάρχες. Ως Πρόεδρος της Περιφερειακής αλλά και της Εκτελεστικής Επιτροπής έχει βασικό ηγετικό ρόλο για τον συντονισμό των δράσεων της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης. Οι Αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται σε θεματικούς (μέχρι τρεις σε αριθμό) και τοπικούς. Οι πρώτοι αναλαμβάνουν την ευθύνη των βασικών τομέων αρμοδιότητας της Περιφέρειας. Οι τοπικοί Αντιπεριφερειάρχες είναι άμεσα αιρετοί και είναι αρμόδιοι για κάθε περιφερειακή ενότητα. Οι περιφερειακές ενότητες ταυτίζονται με τις τέως Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα. Η Εκτελεστική Επιτροπή, είναι το συλλογικό επιχειρησιακό - εκτελεστικό όργανο στις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις. Αποτελείται από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες. Στις συνεδριάσεις συμμετέχει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ενώ μπορεί να καλούνται και οι Διευθυντές.

γ) Παράλληλα θεσμοθετούνται νέα όργανα όπως: το **Συμβούλιο Διαβούλευσης Περιφέρειας** στο οποίο συμμετέχουν, εκτός από τον Περιφερειάρχη και τους Αντιπεριφερειάρχες καθώς και τους επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων, οι Δήμαρχοι των Δήμων της Περιφέρειας, εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικών οργανώσεων, οργανώσεων εργοδοτών, εργαζομένων και επαγγελματικών συλλόγων κ.ο.κ. Το Συμβούλιο Διαβούλευσης συγκροτείται με απόφαση του Περιφερειάρχη και συνεδριάζει υποχρεωτικά πριν από την έγκριση του ετήσιου προγράμματος. Σε συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς της αυτοδιοίκησης, εκπονείται Οδικός Χάρτης Λήψης Απόφασης, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα στάδια και το περιεχόμενο των σχετικών διαδικασιών (διαβούλευση, ανάρτηση στο διαδίκτυο). Στο πλαίσιο του Συμβουλίου Διαβούλευσης επιτυγχάνεται η αναγκαία θεσμική επικοινωνία για ζητήματα συντονισμού και προγραμματισμού μεταξύ Δήμων και Περιφέρειας.

δ) Ο **Περιφερειακός Συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης** ο οποίος επιλέγεται με αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 από το περιφερειακό συμβούλιο, μεταξύ των μελών του, ή και εκτός αυτών, ενός προσώπου κύρους, το οποίο αναλαμβάνει την ευθύνη διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών/συναλλασσόμενων με την Περιφέρεια και τη διοίκηση της Περιφέρειας, με στόχο την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης. Με την ίδια πλειοψηφία (2/3) μπορεί να ανακαλείται για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο νέος αυτός θεσμός δεν υποκαθιστά, βέβαια, τον «Συνήγορο του Πολίτη», αλλά είναι ένας καθαρά τοπικός θεσμός ο οποίος συνεισφέρει αποφασιστικά στη βελτίωση της περιφερειακής διοίκησης και των σχέσεων της με τους πολίτες, ενώ από την άλλη πλευρά απαλλάσσει τους αιρετούς (και ιδίως τον Περιφερειάρχη) από το φόρτο που προκαλούν σχετικά αιτήματα από την πλευρά των πολιτών. Ο Περιφερειακός Συνήγορος συντάσσει ειδική ετήσια έκθεση, η οποία παρουσιάζεται σε ειδική δημόσια συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου και αναρτάται

στο διαδίκτυο. Ο ίδιος ο Περιφερειακός Συνήγορος υπάγεται, πάντως, όπως και κάθε δημόσια αρχή, στην ελεγκτική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη.

ε) Ως προς το **εκλογικό σύστημα** για την ανάδειξη των οργάνων της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης επιδιώκεται η αναζωογόνηση της αντιπροσώπευσης και της δημοκρατικής συμμετοχής καθώς και η αναλογική εκπροσώπηση των επιμέρους νομαρχιακών διαμερισμάτων. Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της διαφάνειας στα οικονομικά των παρατάξεων με την εισαγωγή αποτελεσματικότερων ελέγχων και περιορίζονται κατά το δυνατόν, οι εκλογικές δαπάνες με την πρόβλεψη μικρότερων εκλογικών Περιφερειών για τους Συμβούλους. Συγκεκριμένα:

Οι νέες εκλογικές περιφέρειες της αυτοδιοίκησης είναι οι σημερινές Νομαρχίες. Η Νομαρχία Αθηνών διαιρείται σε 4 εκλογικές περιφέρειες. Κάθε εκλογική Περιφέρεια θα έχει οπωσδήποτε τρεις (3) έδρες στο νέο περιφερειακό συμβούλιο. Στις περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου ως εκλογική Περιφέρεια για την εκλογή περιφερειακών συμβούλων δεν είναι το σύνολο του νομού όπως στις ηπειρωτικές περιφέρειες αλλά διαχωρίζονται σε επιμέρους ενότητες που αντιστοιχούν κατά βάση στα όρια των σημερινών επαρχιών. Τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών καταρτίζονται στη βάση των εκλογικών Περιφερειών. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του έως τρεις υποψηφίους της εκλογικής του Περιφέρειας- στα όρια δηλαδή του σημερινού του δήμου. Στις Περιφέρειες εκλέγονται μαζί με τον Περιφερειάρχη άμεσα και οι τοπικοί Αντιπεριφερειάρχες, ένας για κάθε νομό. Οι συνδυασμοί υποχρεούνται να δηλώνουν συνδυασμούς σε όλες τις δημοτικές κοινότητες για να ανακηρυχθούν από το πρωτοδικείο.

Οι αρμοδιότητες των Περιφερειών

Όπως αναφέρθηκε στο εισαγωγικό προοίμιο για τις περιφέρειες, σε αυτές μεταφέρονται **το σύνολο των αρμοδιοτήτων, που αφορούν τον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό.**

Στην αρμοδιότητα αυτή εντάσσεται, όχι μόνον η κατάρτιση και εκτέλεση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αλλά και η συμμετοχή στην όλη διαδικασία, κατάρτισης και εφαρμογής του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Στον ίδιο τομέα εντάσσονται και αρμοδιότητες που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων.

- Μεταφέρονται επίσης οι αρμοδιότητες των Δημοσίων Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.ΠΕ.).

- Στον τομέα των έργων απονέμονται αρμοδιότητες, που αφορούν την κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση οδών, οι οποίες ασκούνται από την Κρατική Περιφέρεια και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η αρμοδιότητα αυτή συμπεριλαμβάνει και τις αντίστοιχες μελέτες.
- Ανατίθεται, επίσης, ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, καθώς και η διαχείριση ειδικών έργων περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε. Μεταβιβάζονται, επίσης, αρμοδιότητες σχετικές με την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων (ΓΟΕΒ),
- θέματα κατάρτισης και λειτουργικής υποστήριξης και θεματική αναβάθμιση Δημοσίων ΙΕΚ
- καθώς και η αδειοδότηση πολιτιστικού χαρακτήρα φορέων της Περιφέρειας.

1.2.5 Λειτουργίες Μητροπολιτικού χαρακτήρα σε Αττική και Θεσσαλονίκη

Με τον «Καλλικράτη» οι μητροπολιτικές λειτουργίες στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη οργανώνονται και ασκούνται στα πλαίσια του β' βαθμού αυτοδιοίκησης, τις Περιφέρειες. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η ενιαία αντιμετώπιση υπερτοπικού χαρακτήρα προβλημάτων, ανάγκες ενιαίου σχεδιασμού και ανάπτυξης της περιοχής, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Συγκεκριμένα η Περιφέρεια Αττικής είναι στο σύνολό της Μητροπολιτική Περιφέρεια, ασκεί δηλαδή επιπλέον αρμοδιότητες που στην υπόλοιπη Ελλάδα ασκούνται από τους Δήμους.

Στην Αττική προβλέπονται έως και 4 μητροπολιτικές επιτροπές, που αντιστοιχούν σε κάθε τομέα αρμοδιοτήτων, και οι οποίες προετοιμάζουν και εισηγούνται στο Συμβούλιο όλα τα θέματα. Μέλη των επιτροπών είναι περιφερειακοί σύμβουλοι και πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται για κάθε μία ένας αντιπεριφερειάρχης.

Αντίστοιχα, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι μητροπολιτικές λειτουργίες ασκούνται μόνο για τη Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης. Οι εκλεγμένοι περιφερειακοί σύμβουλοι της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης εκλέγουν από τα μέλη τους την μητροπολιτική επιτροπή που θα αποφασίζει για την άσκηση των μητροπολιτικών αρμοδιοτήτων. Για τις μητροπολιτικές αυτές αρμοδιότητες η μητροπολιτική επιτροπή έχει αρμοδιότητες περιφερειακού συμβουλίου.

Οι νέες Μητροπολιτικές λειτουργίες εντοπίζονται σε τέσσερις τομείς

1) **μεταφορών και συγκοινωνιών** (μελέτη και κατασκευή οδικών και συγκοινωνιακών έργων μητροπολιτικού χαρακτήρα, συντήρηση και μέριμνα για τις υπερτοπικού χαρακτήρα οδικές αρτηρίες της μητροπολιτικής περιοχής, καθώς και ο σχεδιασμός και η εποπτεία για ζητήματα

που αφορούν την οδική κυκλοφορία, τις μετρήσεις, τη σήμανση των οδών, τη σηματοδότηση και τον φωτισμό αυτών)

2) **περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής**, (περιβαλλοντικού σχεδιασμού και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, υπερτοπικό πράσινο και μητροπολιτικά πάρκα, διαχείριση ορεινών όγκων και ατμοσφαιρική ρύπανση, εποπτεία Οργανισμού Λαϊκών Αγορών Αθήνας – Πειραιά και Θεσσαλονίκης,)

3) **χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων**. Κυρίαρχες αρμοδιότητες είναι η εποπτεία και ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την διαφημιστική προβολή στο οδικό δίκτυο της μητροπολιτικής περιοχής της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και

4) **πολιτικής προστασίας και ασφάλειας**. Τη διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων πολιτικής προστασίας, τον σχεδιασμό των αναδασώσεων και της αντιχειμαρρικής προστασίας και την μέριμνα για το σχεδιασμό του αντιπυρικού αγώνα και την οργάνωση της αρωγής και συνεργασίας των εμπλεκόμενων κρατικών και άλλων φορέων και των Ο.Τ.Α. στο έργο της καταστολής των δασικών πυρκαγιών.

Επιπλέον, για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων στη Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής συνιστάται ειδικός σύνδεσμος, με έδρα την Αθήνα, στον οποίο συμμετέχουν η Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής και υποχρεωτικά όλοι οι Δήμοι του νομού Αττικής. Ο Ενιαίος Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής (Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.) λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση και το μόνιμο προσωπικό του, καθώς και εκείνο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου καθίσταται αυτόματα προσωπικό του νέου συνδέσμου.

1.2.5 Οι ρυθμίσεις για την Αποκεντρωμένη Κρατική Διοίκηση

Ο ολοκληρωμένος επανασχεδιασμός των δύο βαθμών της αυτοδιοίκησης προϋποθέτει τη συνάρθρωσή τους με τη κρατική αποκεντρωμένη Διοίκηση, η ύπαρξη της οποίας προβλέπεται άλλωστε από το Σύνταγμα που ορίζει ότι η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα (άρθρο 101, παρ. 1) και ότι τα αποκεντρωμένα κρατικά όργανα έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της ενότητας του (άρθρο 101, παρ. 3).

Η συγκρότηση της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης στην ευρύτερη ενότητα της Περιφέρειας οδηγεί στην οργάνωση της αποκεντρωμένης διοίκησης σε ευρύτερα γεωγραφικά όρια. Στην κατεύθυνση αυτή συντείνουν τα νέα δεδομένα και οι νέες σχέσεις που δημιουργούν τα υφιστάμενα και προγραμματιζόμενα δίκτυα υποδομών αλλά και το σύστημα πόλων και αξόνων ανάπτυξης της χώρας. Με τη νέα αρχιτεκτονική η κρατικά αποκεντρωμένη διοίκηση οργανώνεται σε επίπεδο ευρύτερων χωρικών ενότητων, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται, με βάση λειτουργικά και αναπτυξιακά κριτήρια, στις απαιτήσεις της εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και προάγουν τη συνολική ανταγωνιστικότητα

του Εθνικού Χώρου. Στη θέση των σημερινών 13 Διοικητικών Περιφερειών συγκροτούνται 7 (επτά) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Ο αριθμός τους τεκμηριώνεται τόσο με την ανάλυση των οικονομικών, κοινωνικών, χωροταξικών και γεωγραφικών δεδομένων των Περιφερειών, όσο και από την συγκριτική αξιολόγηση του κόστους και οφέλους με βάση όλα τα εναλλακτικά σενάρια. Η περιφερειοποίηση αυτή είναι προτιμότερη τόσο από την προηγούμενη με τις 5 περιφέρειες όσο και από πολλές άλλες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν.

Με τις επτά αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις εξασφαλίζονται ισχυρές διοικητικές ενότητες στην Περιφέρεια και αποκεντρώνεται περισσότερο η κρατική λειτουργία. Η κρατική διοίκηση αναλαμβάνει μεγαλύτερο εύρος αρμοδιοτήτων που θα παρέχονται πιο κοντά στον πολίτη. Εξασφαλίζεται καλύτερος συντονισμός του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, εξασφαλίζεται μεγαλύτερο εύρος επιλεξιμότητας των Περιφερειών για τη χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία της ευρωπαϊκής ένωσης.

Οι αποκεντρωμένες κρατικές διοικήσεις θα παρέχουν το σημείο συνάντησης και συνεργασίας της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, της περιφερειακής αυτοδιοίκησης και της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Η συνεργασία των φορέων αυτών εξασφαλίζεται με τη θέσπιση του **συμβουλίου περιφερειακής διοίκησης**. Το συμβούλιο αυτό αποτελείται καταρχήν από τον Γενικό γραμματέα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, τους εκλεγμένους περιφερειάρχες και τους γενικούς διευθυντές των Περιφερειών και τους εκπροσώπους των Δήμων. Το Συμβούλιο αυτό θα έχει γενική αρμοδιότητα σε ζητήματα σχεδιασμού πολιτικών και υλοποίησης προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης στην γεωγραφική ενότητα αναφοράς του.

Στις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντάσσονται οι υπάλληλοι των υφιστάμενων Περιφερειών εκτός από εκείνους που μετατάσσονται στις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις. Στις αρμοδιότητες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων: α) ανήκουν οι γενικές κρατικές υποθέσεις, οι οποίες ασκούσαν μέχρι σήμερα από τις Διοικητικές Περιφέρειες και λόγω της φύσης τους ή για συνταγματικούς λόγους δεν μπορεί να μεταφερθούν στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση και παραμένουν στην κρατική διοίκηση, β) εντάσσονται όσες κρατικές αρμοδιότητες σταδιακά αποκεντρώνονται επειδή δεν είναι απαραίτητο να ασκούνται από την κεντρική διοίκηση, διευκολύνοντας την αποτελεσματική άσκηση του επιτελικού, συντονιστικού και ελεγκτικού της ρόλου, γ) εντάσσονται, όπου αυτό κριθεί σκόπιμο, και κλαδικά αποκεντρωμένες κρατικές υπηρεσίες των υπουργείων, που έως σήμερα δεν είναι ενταγμένες στις διοικητικές περιφέρειες.

1.2.6 Οι ρυθμίσεις για την Αποτελεσματική Εποπτεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κατά το ισχύον καθεστώς ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ ο έλεγχος πραγματοποιείται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, από μετακλητό υπάλληλο δηλαδή, διορισμένο από την εκάστοτε κυβέρνηση. Εκτός από τη θεσμική εξάρτηση των μηχανισμών ελέγχου από την κυβέρνηση, το ισχύον σύστημα χαρακτηρίζεται από σοβαρές διοικητικές αδυναμίες καθώς τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής Ελέγχου δεν είναι αποκλειστικής απασχόλησης. Επιπρόσθετα, η εμπλοκή του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορά μόνο τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών Δήμων με πληθυσμό περισσότερο από 5.000 κατοίκους και ορισμένων ΝΠΔΔ, χωρίς να ελέγχει τα ΝΠΙΔ, τις δημοτικές επιχειρήσεις, τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, ούτε την είσπραξη των εσόδων, ενώ ο προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας περιορίζεται για συμβάσεις άνω του 1.000.000 ευρώ.

Ο «Καλλικράτης» εισάγει ένα τριπλό σύστημα διασφάλισης της νομιμότητας και εγγύησης του δημοσίου συμφέροντος με ένα νέο σύστημα Εποπτείας, την επέκταση των ελέγχων από Ελεγκτικού Συνεδρίου και την καθολική υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων των ΟΤΑ

Συγκεκριμένα

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α.

Συστήνεται Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α στις έδρες των επτά Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Οι υπηρεσίες αυτές είναι αρμόδιες για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών και οργανώνεται σε επίπεδο λειτουργικής αυτοτέλειας **απεξαρτημένη από οποιαδήποτε δυνατότητα κρατικής παρέμβασης.**

Οι αυτοτελείς υπηρεσίες διαρθρώνονται στις εξής Διευθύνσεις:

- α. Διεύθυνση Γενικών Υποθέσεων
- β. Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων
- γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων

Σε αυτές αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο αποφάσεις που αφορούν:

- α) πράξεις κανονιστικού περιεχομένου,
- β) αναθέσεις έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών,
- γ) αγορά και εκποίηση ακινήτων,
- δ) κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων,
- ε) επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων,
- στ) σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων,
- ζ) σύναψη δανείων και
- η) διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος

Η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ δύναται στο πλαίσιο του έργου της να ενεργεί **επιτόπιους** ελέγχους.

Ο Ελεγκτής Νομιμότητας

Ο ελεγκτής νομιμότητας είναι **ανώτατος υπάλληλος που διορίζεται με πενταετή θητεία** ως προϊστάμενος της Α.Υ.Ε. Ο.Τ.Α. και λαμβάνει αποδοχές υπαλλήλου με βαθμό 1^ο κατηγορίας ειδικών θέσεων. **Η επιλογή του γίνεται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (ΕΙ.Σ.Ε.Π.).** Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. προέρχονται αποκλειστικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και το Συνήγορο του Πολίτη ύστερα από πρόταση των επικεφαλής των ανεξάρτητων αυτών αρχών βάσει του νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ψηφίσθηκε πρόσφατα στη Βουλή. Αν ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι μόνιμος δημόσιος υπάλληλος και επιβληθεί σ' αυτόν η ποινή της οριστικής παύσης απολύεται από τη θέση του Ελεγκτή Νομιμότητας και το Υπηρεσιακό Συμβούλιο εξετάζει εάν πρέπει να απολυθεί και από Δημόσιος Υπάλληλος. **Για τον καλύτερο συντονισμό και τη διάχυση της εμπειρίας και τεχνογνωσίας ελέγχων συστήνεται συμβούλιο ελεγκτών νομιμότητας.** Στο συμβούλιο αυτό συμμετέχουν οι Ελεγκτές Νομιμότητας και προεδρεύει ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Το Συμβούλιο Ελεγκτών Νομιμότητας μπορεί να απευθύνει ερωτήματα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για ζητήματα μείζονος σημασίας που συνάπτονται με τον ασκούμενο από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ έλεγχο.

Ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων και των συμβάσεων υλοποίησης των διετών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων, που συνάπτουν οι ΟΤΑ και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζομένης δαπάνης, χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ και μέχρι ποσού πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους. Για τις συμβάσεις η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά, πριν τη σύναψή τους, έλεγχος νομιμότητας από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 7 του π.δ/τος 774/1980, όπως ισχύει. Ο έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος νομιμότητας η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη.

2. Καταλληλότητα

2.1 Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Από τη δεκαετία του '80 έχουν προωθηθεί σημαντικές αλλαγές στη δομή και λειτουργία της αυτοδιοίκησης και των αποκεντρωμένων δομών του κράτους με στόχο την υπέρβαση του συγκεντρωτισμού, την ενίσχυση των θεσμών άμεσης συμμετοχής των πολιτών και τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας στη λειτουργία του κράτους. Με αλληπάλληλα κύματα μεταφοράς αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες, με την καθιέρωση θεσμών λαϊκής συμμετοχής, με την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης και με την καθιέρωση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων αναβαθμίστηκε θεαματικά η θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικο-διοικητικό μας σύστημα. Κεντρική θέση έχουν τα εξής νομοθετήματα:

- α) Ο Ν 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') *Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις* με τον οποίο συστήθηκαν οι περιφέρειες ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους,
- β) Οι Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') *Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια και άλλες διατάξεις*, ο Ν. 2240/1994 (ΦΕΚ. 153 Α') καθώς ο Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Π.Δ. 30/96 ΦΕΚ 21 Α') και μια σειρά τροποποιητικών νόμων όπως οι Ν 3274/2004 (ΦΕΚ 195 Α') *Οργάνωση και Λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού με τους οποίους ιδρύθηκαν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ως β' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης*
- γ) ο Νόμος 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') *Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης και ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α')*

Παρά τη σημαντική πρόοδο που έγινε, δεν έλειψαν και οι παθογένειες, οι οποίες εντοπίζονται κυρίως στο τρίπτυχο αναποτελεσματικότητα-αδιαφάνεια-κακοδιοίκηση. Συγκεκριμένα: α) Σημαντικό μέρος των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ εξακολουθεί να έχει μικρό πληθυσμιακό μέγεθος, δεν διαθέτει οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, στερείται εξοπλισμού και τεχνογνωσίας. Αρκετοί καποδιστριακοί Δήμοι εξακολουθούν να φθίνουν δημογραφικά, ενώ η διαδημοτική συνεργασία, παρά τις πολλαπλές δυνατότητες που προσφέρει η νομοθεσία, για μια ακόμη φορά δεν ευοδώθηκε στην χώρα μας. Οι παραπάνω παράγοντες δυσχεραίνουν την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ,

αλλά και την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων διοίκησης, οικονομικής διαχείρισης και ελέγχου. Β) Κατακερματισμός οικιστικά και λειτουργικά ενιαίων μητροπολιτικών περιοχών σε πληθώρα πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, ιδίως στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη με αποτέλεσμα την πολιτικο-διοικητική συμφόρηση σε πυκνοκατοικημένες περιοχές, αλληλο-συγκρουόμενες επιλογές ως προς τοπικές ρυθμίσεις (λ.χ. κυκλοφοριακές ρυθμίσεις), έργα και χωροθετήσεις, σοβαρά πολιτικά εμπόδια και εμπλοκές ως προς τον χωρικό σχεδιασμό, γενικό και ειδικό και αδυναμία επίτευξης οικονομιών κλίμακας στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Γ) Οι παραπάνω παθογένειες ενισχύονται και από το προβληματικό σύστημα δημοτικής και νομαρχιακής διακυβέρνησης με συγκέντρωση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων και λειτουργιών στους αιρετούς χωρίς την ύπαρξη ισχυρών θεσμικών αντιβάρων στην πρωτοκαθεδρία τους αλλά και ισχυρά συλλογικά επιχειρησιακά όργανα ακόμη και στους μεγάλους δήμους. Οι παραπάνω παράγοντες οδηγούν συχνά σε αναποτελεσματικότητες στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες αλλά και δυσχεραίνουν την ουσιαστική εμπλοκή των Δήμων και των ΝΑ στον αναπτυξιακό προγραμματισμό.

2.2 Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Τις τελευταίες δεκαετίες οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν προχωρήσει σε αλλαγές με στόχο την αντιμετώπιση προβλημάτων που οφείλονται στον κατακερματισμό της ΤΑ και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δομών, διαδικασιών και πρακτικών αναπτυξιακού σχεδιασμού. Χώρες όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, η Ισπανία, η Δανία, η Γαλλία προχώρησαν σε αναγκαστικές ή εθελούσιες συνενώσεις όμορων Δήμων και κοινοτήτων καθώς και στην εμβάθυνση των θεσμών διαδημοτικής συνεργασίας μέσω της σύστασης διαδημοτικών αναπτυξιακών συνδέσμων και της σύναψης διαδημοτικών συμβάσεων με στόχο την παροχή υπηρεσιών και την κατασκευή έργων. Οι μορφές διαδημοτικής και διακοινοτικής συνεργασίας διαφέρουν μεταξύ χωρών και τομέων δραστηριοποίησης των ΟΤΑ. Εκτός από τις αναγκαστικές η εθελούσιες συνενώσεις Δήμων και κοινοτήτων, στα μεγάλα αστικά κέντρα οι μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες αφορούν στην θεσμοθέτηση νέων μορφών μητροπολιτικής διοίκησης ή αυτοδιοίκησης μέσω της δημιουργίας μικτών σχημάτων μητροπολιτικής διακυβέρνησης με τη συμμετοχή των ΑΤΑ και κοινωνικών και οικονομικών φορέων.

Παράλληλα, η εμπειρία αναδεικνύει πλήθος οργανωτικών και λειτουργικών μορφών διαδημοτικής και διακοινοτικής συνεργασίας μέσω συνδέσμων για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, όπως η ύδρευση, η συγκοινωνία, η σύσταση διαδημοτικών επιχειρήσεων με σκοπό την επιδίωξη ευρύτερων στόχων όπως είναι η αναπτυξιακή συνεργασία, η διαχείριση κοινών φυσικών πόρων, και η εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων για

εξειδικευμένα προβλήματα που υπερβαίνουν τις υπάρχουσες διοικητικές διαιρέσεις. Κοινός παρανομαστής των πρωτοβουλιών αυτών είναι η επίτευξη οικονομιών κλίμακας, η συνέργεια στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες

Οι μεταρρυθμίσεις αυτές επιδιώκουν την επίτευξη καλύτερων οικονομιών κλίμακας μέσω συνεργειών και της προώθησης της συμπληρωματικότητας οικονομικών πόρων, υλικοτεχνικής υποδομής και του ανθρώπινου δυναμικού των επιμέρους ενοτήτων. Η εδαφική αναδιάταξη των Δήμων και κοινοτήτων οδήγησε σε σημαντικές αναδιαρθρώσεις στο εσωτερικό τους με στόχο τον εξορθολογισμό των δομών τους μέσω της μεταφοράς αρμοδιοτήτων και λειτουργιών στους νέους δήμους από την κεντρική διοίκηση και τις αποκεντρωμένες μονάδες της αλλά και την ενίσχυση της δημοκρατικής λειτουργίας μέσω της δημιουργίας νέων θεσμών δημοτικής αποκέντρωσης όπως τα δημοτικά διαμερίσματα, τα τοπικά και συνοικιακά συμβούλια τα οποία εκπροσωπούνται στα νέα δημοτικά συμβούλια.

Η Δανία αποτελεί το κυριότερο ίσως παράδειγμα χώρας της ΕΕ που προχώρησε, το χρονικό διάστημα 2002-2007, σε αλλαγές στο Αυτοδιοικητικό της Σύστημα. Αν και ως μοντέλο ανάπτυξης η χώρα αυτή διαφέρει αισθητά από την Ελλάδα καθώς είναι σε μεγάλο βαθμό αποκεντρωμένη, εντούτοις τα προβλήματα που οδήγησαν στην πρόσφατη διοικητική μεταρρύθμιση εμφανίζουν πολλές ομοιότητες ανάμεσα στις δύο χώρες.

Η εν λόγω χώρα αντιμετωπίζει, όπως και οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, τεράστιες προκλήσεις. Η έξαρση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης και της οικονομικής φιλελευθεροποίησης της αγοράς, τα νέα κοινωνικά δεδομένα - γήρανση του πληθυσμού, υπογεννητικότητα, εισροή μεταναστών - ασκούν εντονότερες πιέσεις στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας το οποίο είναι κατεξοχήν αρμοδιότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επανεξετάζοντας λοιπόν τη λειτουργία του συστήματος τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, το οποίο είχε ήδη διανύσει περίπου 30 χρόνια ζωής, διαπιστώθηκε ότι **το μικρό μέγεθος των διοικητικών δομών των Δήμων, ο μη ξεκάθαρος καταμερισμός των αρμοδιοτήτων και η ύπαρξη επικαλύψεων ανάμεσα στα τρία διοικητικά επίπεδα** καθιστούσαν το σύστημα δαπανηρό και αναποτελεσματικό. Η μέχρι τότε διαίρεση των αρμοδιοτήτων θεωρήθηκε ότι δεν ήταν οικονομικά συμφέρουσα ενώ το μέγεθος των Περιφερειών και των Δήμων δεν ήταν ικανό να συμβάλει στην αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων και ο υφιστάμενος καταμερισμός των αρμοδιοτήτων του δημοσίου τομέα ήταν ακατάλληλος.

Το έμβλημα της διοικητικής μεταρρύθμισης της Δανίας αποτυπώθηκε στην φράση «*Αποτελεσματικότερος και Απλούστερος Δημόσιος Τομέας*». Έτσι μετά την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης οι 14 Κομητείες αντικαταστάθηκαν από 5 Περιφέρειες (β΄ βαθμός αυτοδιοίκησης), ενώ οι 275 Δήμοι (α΄ βαθμός αυτοδιοίκησης) μειώθηκαν σε 98. Μετά την μεταρρυθμιστική προσπάθεια το μέγεθος των Δήμων αυξήθηκε και μεταφέρθηκαν περαιτέρω αρμοδιότητες στους ΟΤΑ, οι μεγάλοι Δήμοι έθεσαν τις βάσεις για μια πιο ξεκάθαρη κατανομή αρμοδιοτήτων γεγονός που δημιούργησε μια διοικητική δομή με

μεγαλύτερη διαφάνεια, ενισχύθηκε ο ξεκάθαρος καταμερισμός των αρμοδιοτήτων. Δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για αύξηση του δημοκρατικού ελέγχου και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των αρμοδιοτήτων. Επιπλέον οι μεγαλύτεροι Δήμοι διευκολύνουν την κεντρική εξουσία να θέσει στόχους για τους ΟΤΑ και θα ενισχύσει περαιτέρω την διοίκηση μέσω στόχων.

2.3 Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

2.3.1 Το ρυθμιστικό αποτύπωμα του σχεδίου νόμου.

Το νομοσχέδιο προβλέπει την έκδοση 120 πράξεων που αφορούν στην εξειδίκευση όρων και προϋποθέσεων ενεργοποίησης του νόμου. Από τις πράξεις αυτές η συντριπτική πλειοψηφία, 78.3% (94) αφορά σε Υπουργικές αποφάσεις ενώ το υπόλοιπο 21.6% (26) σε προεδρικά διατάγματα

Πίνακας 1- Πράξεις που απαιτούνται για την υλοποίηση του νόμου

	Αριθμός	%
Προεδρικά Διατάγματα	26	21.6
Υπουργικές Αποφάσεις	94	78.3
Σύνολο	120	100

Ως προς τα προεδρικά διατάγματα το 73.1% (19) εκδίδονται ύστερα από πρόταση του ΥΠΕΣΑΗΔ σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους υπουργούς, στις περισσότερες περιπτώσεις τον Υπ. ΟΙΚ για ζητήματα που σχετίζονται με τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και των αντίστοιχων πόρων και προσωπικού στους νέους δήμους και τις περιφέρειες.

Πίνακας 2 - Πρωτοβουλία έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων

	Αριθμός	%
Πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ	7	26.9
Πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ και άλλων συναρμόδιων Υπουργών	19	73.1
Σύνολο	26	100,0

Ως προς τις ΥΑ στη συντριπτική τους πλειοψηφία, 67 % (63) αφορούν σε αποφάσεις του ΥΠΕΣΑΗΔ ενώ το 31.8 % (30) αφορούν σε κοινές αποφάσεις του ΥΠΕΣΑΗΔ και άλλων συναρμόδιων υπουργών, ενώ μόλις δύο εξουσιοδοτήσεις αφορούν σε υπουργικές απόφαση χωρίς την εμπλοκή του ΥΠΕΣΑΗΔ. Ο μεγαλύτερος αριθμός των εξουσιοδοτήσεων, 72.4% (68 περιπτώσεις), για την έκδοση υπουργικών αποφάσεων προβλέπει σαφές και δεσμευτικό

χρονοδιάγραμμα για την έκδοσή τους (βλ. Πίνακα 4). Το 27.6% (26 περιπτώσεις) των εξουσιοδοτήσεων παρέχουν διακριτικής ευχέρειας για την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων. Το 13.8% (13) των εξουσιοδοτήσεων αυτών αφορά σε αποφάσεις του ΥΠΕΣΑΗΔ ενώ το υπόλοιπο 12.7% (12) αφορά στην έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων του ΥΠΕΣΑΗΔ και άλλων συναρμόδιων υπουργών. Τα ζητήματα που ρυθμίζονται με τις εξουσιοδοτήσεις αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 4.

Πίνακας 3 - Υπουργικές Αποφάσεις

	ΥΠΕΣΑΗΔ	%	Κοινές ΥΑ	%	Άλλο Υπ.	%	Σύνολο	%
Δέσμιας αρμοδιότητας	50	.2	18	19.1	-		68	72.4
Διακριτική Ευχέρεια	13	.8	12	12.7	1	1	26	27.6
Σύνολο	63	67	30	31.8	1	1	94	100

Στο παράρτημα Ι (σελ.141) παρουσιάζεται αναλυτικά το χρονοδιάγραμμα έκδοσης των πράξεων αυτών. Στον πίνακα 4 που ακολουθεί γίνεται αναλυτική παρουσίαση των εξουσιοδοτικών διατάξεων του νόμου.

Πίνακας 4- Αναλυτική Παρουσίαση εξουσιοδοτικών διατάξεων

Άρθρο	Πράξη	Περιγραφή	Χρόνος
11 (3)	Απόφαση Υπ. Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	Πρόβλεψη για τη χορήγηση ειδικής άδειας σε ιδιωτικούς υπαλλήλους για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος στο δήμο που ανήκουν	Δυνητική
19 (3γ)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικ	Δυνατότητα αναπροσαρμογής ποσών υπέρ του Δημοσίου που καταθέτουν οι υποψήφιοι δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι και σύμβουλοι δημοτικής κοινότητας	Δυνητική
24 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαστάσεων και μορφής ψηφοδελτίων για Δημοτικές εκλογές	1/10/2010
30 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός αριθμού δημοτικών συμβούλων των εκλογικών Περιφερειών των Δήμων βάσει του πληθυσμού τους (περιπτώσεις β και γ άρθρου 25)	6/2010

67 (10)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Δυνατότητα έκδοσης πρότυπου κανονισμού λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου	Μέχρι τον 12/2010
71 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ορισμός απαραίτητων βιβλίων και αρχείων Δήμων καθώς και προδιαγραφών και τρόπου ψηφιακής τους τήρησης	Μέχρι τον 12/2010
71 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός προδιαγραφών και ειδικών τεχνικών ως προς τη σύνθεση, το περιεχόμενο, την προσβασιμότητα και γενικότερα τη δημιουργία, συντήρηση, ανανέωση και λειτουργία της ιστοσελίδας κάθε δήμου	Μέχρι τον 12/2010
79 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Ορισμός εξόδων κίνησης στους προέδρους συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων	Μέχρι 12/2010
80 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Ορισμός εξόδων κίνησης στους προέδρους συμβουλίων τοπικών κοινοτήτων και εκπροσώπους τοπικών κοινοτήτων	Μέχρι 12/2010
93 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, ΥΠ.ΟΙΚ. και Υπ. Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	Καθορισμός διαδικασίας καταβολής εισφορών, επί των αποδοχών της οργανικής θέσης, στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς αιρετών οργάνων του δήμου που έχουν την υπαλληλική ιδιότητα.	Μέχρι τον 12/2010
94 (3 ^Α .α)	Προεδρικό διάταγμα με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και κατόπιν γνώμης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	<p>Μεταβίβαση στους δήμους αρμοδιοτήτων που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.), καθώς και αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης</p> <p>Στο ίδιο διάταγμα καθορίζονται οι ειδικές ρυθμίσεις και η μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησης τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία.</p> <p>Με το ανωτέρω διάταγμα ρυθμίζεται η απόδοση στους δήμους των ανάλογων οικονομικών πόρων, για την άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων, η κατάργηση υπηρεσιακών μονάδων των Δ.Υ.Π.Ε και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων, καθώς και η μετάταξη προσωπικού, που κατείχε, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, τις καταργηθείσες οργανικές θέσεις, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 257 του παρόντος.</p>	2 έτη από τη δημοσίευση του παρόντος

94 (4/31)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Πολιτισμού και Τουρισμού	Μεταβίβαση στους Δήμους της άσκησης εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων. Προσδιορισμός ειδικότερα των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, κατ' αντιστοιχία προς τους οικείους δήμους, εξειδίκευση θεμάτων που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικού τεχνικού, λεπτομερειακού και διαδικαστικού ζητήματος.	1 έτος από τη δημοσίευση του παρόντος
95 (6β)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. ΟΙΚ.	Ολική ή μερική κατάργηση των υπηρεσιακών μονάδων της Περιφέρειας, που ασκούσαν τις μεταβιβασθείσες αρμοδιότητες στους Δήμους, καθώς και των αντίστοιχων οργανικών τους θέσεων Ρύθμιση μετάταξης προσωπικού των Περιφερειών που κατείχε οργανικές θέσεις καθώς και μεταβίβαση των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων	Άμεσα με τη δημοσίευση του νόμου καθώς υπάρχει προθεσμία 1 μηνός για εθελούσια μετάταξη και 2 μηνών από την δημοσίευση του νόμου για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων από τον ΓΓ της Περιφέρειας
95 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών ζητημάτων για την άσκηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων και την παροχή διοικητικής υποστήριξης του παρόντος άρθρου των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού.	12/2010
99 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή του θεσμού των συμβάσεων διαδημοτικής ή διαβαθμιδικής συνεργασίας	Μέχρι τον 12/2010
100 (1β)	Απόφαση ΥΠ.ΟΙΚ. και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Ρύθμιση συμμετοχής τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων σε προγραμματικές συμβάσεις.	Κατά περίπτωση
103 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη λειτουργία των σχολικών επιτροπών, την κατανομή των πιστώσεων, τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολόγησης και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.	Μέχρι 12/2010

103 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Διατήρηση ως αυτοτελών ΝΠΔΔ Δήμων των οποίων η δραστηριότητα από πλευράς ευρύτερης αναγνώρισης, εξειδικευμένου αντικειμένου, μακροχρόνιας απόδοσης έργου και γενικότερης καταξίωσης της προσφοράς τους δικαιολογεί την ανωτέρω διατήρηση.	Κατά περίπτωση μετά από αίτημα των οικείων δημοτικών συμβουλίων
103 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ Μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Έκδοση πρότυπου κανονισμού λειτουργίας νομικών προσώπων Δήμων και αποκεντρωμένων υπηρεσιών τους.	Διακριτική Ευχέρεια
104 (6)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ και ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία συγχώνευσης των ΦΟ.Δ.Σ.Α. περιλαμβανομένων και των ειδικότερων ζητημάτων της χρονικής διάρκειας, του προσδιορισμού της έδρας, του τρόπου καθορισμού του ύψους των ετήσιων εισφορών των Δήμων, σε συνάρτηση με την αποτίμηση των τυχόν περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων ΦΟ.Δ.Σ.Α. καθώς και της διαδικασίας λύσεως εκείνων που λειτουργούν υπό μορφή ανωνύμων εταιρειών.	30/6/2011
127 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαστάσεων ψηφοδελτίων για Περιφερειακές εκλογές	1/10/2010
131 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαστάσεων φακέλων, εντύπου γνωρίσματός και απόχρωσής τους για Περιφερειακές εκλογές	1/10/2010
134 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διακριτικού γνωρίσματος και κάθε άλλης λεπτομέρειας που αφορά το μέγεθος, το σχήμα των καλπών, καθώς και θέματα και αναγκαίες λεπτομέρειες που ανακύπτουν από την ταυτόχρονη διενέργεια των εκλογών των δημοτικών αρχών και των αρχών της Περιφέρειας	1/10/2010
136 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός αριθμού Περιφερειακών συμβούλων των εκλογικών Περιφερειών των Περιφερειών με βάση τον πληθυσμό τους	6/2010
167 (6)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από πρόταση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος	Δυνατότητα έκδοσης πρότυπου κανονισμού λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου	12/2010

182 (9)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία καταβολής των εισφορών, επί των αποδοχών της θέσης που κατέχουν περιφερειάρχες, αντιπεριφερειάρχες και πρόεδροι των περιφερειακών συμβουλίων, στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς.	Μέχρι 12/2010
182 (9)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία καταβολής των εισφορών, επί των αποδοχών της θέσης που κατέχουν περιφερειακοί σύμβουλοι και μέλη της οικονομικής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών που υπηρετούν ως υπάλληλοι στον ιδιωτικό τομέα στους οικείους ασφαλιστικούς φορείς, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.	Μέχρι 12/2010
186 Ζ Ιβ	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ.ΟΙΚ. και Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κατόπιν γνώμης της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	Καθορισμός ειδικών ρυθμίσεων και μεταβατική περίοδος για την έναρξη άσκησης αρμοδιοτήτων των ΔΥΠΕ. Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθώς και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας. Απόδοση αναγκαίων πόρων για την άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων, κατάργηση μονάδων ΔΥΠΕ και των αντίστοιχων οργανικών θέσεων, μετάταξη προσωπικού που κατείχε τις καταργηθείσες θέσεις.	Το αργότερο 2 έτη από την έναρξη ισχύος του νόμου
186 VIIα.	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	Καθορισμός των αποφαινομένων και γνωμοδοτικών οργάνων, καθώς και κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας, για θέματα έργων, μελετών και υπηρεσιών των Περιφερειών, που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Φ.Ε.Κ. 42 Α').	Μέχρι 12/2010
186 VIIβ.	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	Καθορισμός τρόπου διενέργειας των προμηθειών των Περιφερειών, στο πλαίσιο σχετικού κανονισμού.	Μέχρι 12/2010
186 VIII.	Αποφάσεις ΥΠΕΣΑΗΔ και του, κατά περίπτωση, αρμόδιου Υπουργού	Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων που σχετίζονται με τον τρόπο άσκησης των απονεμόμενων στις Περιφέρειες αρμοδιοτήτων.	Μέχρι 12/2010
186 Η 21	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Πολιτισμού και Τουρισμού	Η άσκηση εποπτείας επί των Εθνικών Αθλητικών Κέντρων, που καθορίζονται. Εξειδίκευση θεμάτων που αναφέρονται στην εποπτεία, καθώς και κάθε σχετικό τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα.	Εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος

187	Προεδρικό Διάταγμα, με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. Οικ. και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν γνώμης της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος	Δυνατότητα μεταβίβασης στις Περιφέρειες αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Διοίκησης, που συνάπτονται με εκείνες που απονεμήθηκαν, κατά τομείς, με το προηγούμενο άρθρο, εφόσον υπηρετούν αναπτυξιακού και λειτουργικού χαρακτήρα περιφερειακές ανάγκες και δεν θίγουν θέματα που σχετίζονται με την άσκηση ενιαίας κρατικής πολιτικής. Ρύθμιση της μεταβίβασης των αντίστοιχων οικονομικών πόρων για την άσκησή τους.	Διακριτική Ευχέρεια
187	Προεδρικό Διάταγμα, με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. Οικ. και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατόπιν γνώμης της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος και σύμφωνης γνώμης του εποπτεύοντος Υπουργού και του διοικητικού τους συμβουλίου.	Δυνατότητα μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και των αντίστοιχων πόρων για την άσκησή τους που ανήκουν σε ΝΠΔΔ ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας	Διακριτική Ευχέρεια
190 (2θ)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός διαδικασίας και προϋποθέσεων υπό τις οποίες είναι δυνατή η καταβολή της αμοιβής του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης από τους πόρους του άρθρ. 25 του Ν. 1828/1989, ΦΕΚ 2 ^Α όπως ισχύει όταν η ανάθεση προς το Ταμείο έχει γίνει από Δήμο	12/2010
192 (1α)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	Προσδιορισμός ποσοστού από τις χρηματοδοτήσεις που διαχειρίζεται το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης και αποτελεί τους πόρους του.	12/2010
192 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	Καθορισμός χρήσης των εσόδων από τους τόκους των καταθέσεων του Ταμείου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στο ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε άλλη Τράπεζα.	12/2010
193 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, μετά από γνώμη του ΔΣ του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης	Κατάρτιση κανονισμού οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης, επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης τελών, δικαιωμάτων και εισφορών καθώς και του τακτικού και έκτακτου ελέγχου των Ταμείων	12/2010

195 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών	Δυνατότητα καθορισμού ειδικότερων όρων ή προϋποθέσεων, που αφορούν στο περιεχόμενο της απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου για σύσταση ή για συμμετοχή σε περιφερειακή επιχείρηση, τα αναγκαία στοιχεία της οικονομοτεχνικής μελέτης, τη διαδικασία ελέγχου του περιεχομένου της καθώς και κάθε άλλο ειδικό ζήτημα αναγκαίο για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.	Διακριτική Ευχέρεια
197 (15)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	Καθορισμός των ειδικότερων στοιχείων που γνωστοποιούν οι περιφερειακές επιχειρήσεις, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των στοιχείων και έκδοσης της αντίστοιχης βεβαίωσης, η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης του Μητρώου, ο χρόνος έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και κάθε ειδικό θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή τους.	12/2010
199 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαδικασίας λήψης και εφαρμογής της απόφασης μετατροπής ή προσαρμογής του καταστατικού επιχείρησης, κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τα σχετικά με τη λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων, που δεν προσαρμόζονται στις διατάξεις του παρόντος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.	Διακριτική Ευχέρεια
203 (5)	Κοινή απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Καθορισμός τρόπου τήρησης του ειδικού λογαριασμού διαχείρισης των αναγκαίων πόρων για την σύναψη διεθνών συνεργασιών των Περιφερειών και κάθε σχετικής λεπτομέρειας	Διακριτική Ευχέρεια
205 (3)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. ΟΙΚ.	Ρύθμιση απόδοσης πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων σχεδιασμού, έγκρισης και παρακολούθησης των σχεδίων των ενδοπεριφερειακών συγκοινωνιών, την εκτέλεση έργων και μελετών για τους δήμους των Περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου	30/6/2011
206 (2)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. ΟΙΚ.	Ρύθμιση απόδοσης των ανάλογων οικονομικών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται βάσει του άρθρου 204.	Εντός διετίας από την εγκατάσταση των νέων Δήμων
206 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση κάθε ειδικού, τεχνικού και λεπτομερειακού ζητήματος, το οποίο σχετίζεται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων και την παροχή διοικητικής υποστήριξης..	12/2010

208 (1)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. ΟΙΚ., Υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	Σύσταση Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία Ερευνητικό Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής και καθορισμός των πόρων, της διοίκησης και της έδρας του.	Διακριτική Ευχέρεια
209	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ορισμός εγγύτερου μη ορεινού δήμου που παρέχει διοικητική υποστήριξη για την άσκηση αρμοδιοτήτων σε ορεινό δήμο	12/2010
210 III	Προεδρικά διατάγματα, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού	Μεταβίβαση στη μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για τη μητροπολιτική Θεσσαλονίκης, επιπλέον αρμοδιοτήτων των ρητά αναφερόμενων τομέων δράσης που αφορούν περιφερειακές ή τοπικές υποθέσεις και ασκούνται από Υπουργείο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία. Καθορισμός λεπτομερειών για την εφαρμογή τους. Με τα ίδια διατάγματα μεταφέρονται οι απαραίτητοι πόροι και οι αναγκαίες οργανικές θέσεις προσωπικού, που προστίθενται στις οργανικές θέσεις των Περιφερειών και καθορίζονται οι οργανικές μονάδες που θα ασκούν τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες.	12/2010
211 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Σύσταση ειδικού διαβαθμιδικού συνδέσμου, ως ΝΠΔΔ, με έδρα την Αθήνα, στον οποίο μετέχουν η μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής και υποχρεωτικά όλοι οι Δήμοι του νομού Αττικής με σκοπό την προσωρινή αποθήκευση, την επεξεργασία, την ανακύκλωση και την εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, τη λειτουργία σχετικών εγκαταστάσεων, τον καθορισμό των ετήσιων εισφορών που καταβάλουν τα μέλη του συνδέσμου, την κατασκευή μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης καθώς και την αποκατάσταση υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.) εντός της χωρικής αρμοδιότητας της Περιφέρειας Αττικής.	12/2010
211 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Λύση και εκκαθάριση Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α), ορισμός εκκαθαριστών του, χρόνου αποπεράτωσης της εκκαθάρισης, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας	12/2010
216 (5)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Τοποθέτηση Ελεγκτή Νομιμότητας σε μια από τις Αυτοτελείς Υπηρεσίες ΟΤΑ	12/2010

216 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων σχετικά με τα προσόντα των υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής του Ελεγκτή Νομιμότητας.	12/2010
219 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση ζητημάτων που σχετίζονται με τον ορισμό των μελών του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ και της διαδικασίας ενώπιον αυτού.	12/2010
222	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ	- Ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης, καθορισμού των οργανικών μονάδων και των αρμοδιοτήτων τους, σύστασης και κατανομής οργανικών θέσεων της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. -Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. κατά παρέκκλιση του εκάστοτε ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα, όπως τα προσόντα και η διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων της ανωτέρω Υπηρεσίας.	12/2010
228 (5)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων της διαδικασίας για τη χορήγηση αναστολής προσβαλλόμενων πράξεων των ΟΤΑ.	12/2010
229 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ρύθμιση διαδικασίας διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ.	12/2010
237 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Δυνατότητα παύσης δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων, συμβούλων δημοτικών διαμερισμάτων, τοπικών συμβούλων και τοπικών εκπροσώπων για σοβαρούς λόγους δημόσιου συμφέροντος ύστερα από ειδικά αιτιολογημένη έκθεση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας και σύμφωνη γνώμη πειθαρχικού συμβουλίου	Έκδοση κατά περίπτωση
237 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Συγκρότηση πειθαρχικού συμβουλίου	Έκδοση κατά περίπτωση
238 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Διαπίστωση έναρξης λειτουργίας κάθε Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α.	12/2010
239 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Μετατάξεις προσωπικού κρατικής Περιφέρειας στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α (ΠΕ Διοικητικού με πτυχίο Νομικού Τμήματος, ΠΕ Οικονομικού και ΠΕ Μηχανικών διαφόρων κλάδων των υπηρεσιών των κρατικών Περιφερειών)	Έκδοση εντός 3 μηνών από την λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων. Ισχύς από 1/1/2011

239 (2)	Κοινές Υπουργικές αποφάσεις ΥΠΕΣΑΗΔ και κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού	Μετατάξεις προσωπικού κρατικής Περιφέρειας στην οικεία Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α (Μόνιμοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού ΠΕ Διοικητικού με πτυχίο Νομικού Τμήματος, ΠΕ Οικονομικού και ΠΕ Μηχανικών διαφόρων κλάδων, απόφοιτοι ΕΣΤΑ, ΕΚΔΑΑ) Καθορισμός χρόνου μετατάξεων καθώς και αυτοτελούς υπηρεσίας στην οποία τοποθετούνται	Έκδοση εντός 3 μηνών από την λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων.
240 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Τοποθέτηση αποφοίτων της 3 ^{ης} και 20 ^{ης} εκπαιδευτικής σειράς της ΕΣΤΑ και ΕΣΔΔ στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ μετά από αίτησή τους	Μετά από αίτηση των ενδιαφερόμενων 1 μήνα από την αποφοίτησή τους
241 (7)	Προεδρικό διάταγμα με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Οικονομικών	Κατάρτιση πρότυπου εσωτερικού οργανισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας των Περιφερειών	12/2010
246 (2 ^α)	Κοινή απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και του οικείου Υπουργού, μετά από σύμφωνη γνώμη, τόσο του υπηρεσιακού συμβουλίου της οικείας Περιφέρειας, όσο και εκείνου του φορέα υποδοχής, καθώς και γνώμη του οικείου Περιφερειάρχη.	Μετατάξεις σε υπηρεσίες του Δημοσίου προσωπικού των Περιφερειών.	Κατά περίπτωση
247 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και αρμόδιο εποπτεύοντα Υπουργό	Αποσπάσεις υπαλλήλων των Περιφερειών σε δημόσιες υπηρεσίες και ΝΠΔΔ ή δήμους της χωρικής αρμοδιότητας της Περιφέρειας κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του οικείου δημάρχου και απόφασης του ΓΓ της Περιφέρειας.	Κατά περίπτωση
247 (11α)	Υπουργική απόφαση εποπτεύοντος Υπουργού κατά περίπτωση	Απόσπαση έως επτά (7) και τριών (3) υπαλλήλων των Περιφερειών σε γραφεία των περιφερειάρχων και αντιπεριφερειάρχων αντιστοίχως και καθορισμός του φορέα που βαρύνεται με τη μισθοδοσία τους.	Διακριτική Ευχέρεια
259 (2)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικ.	Αύξηση ποσοστών φόρων (ΦΕΦΝΠ, ΦΠΑ) για την κάλυψη κόστους μεταφοράς αρμοδιοτήτων στους Δήμους	31/12/2010

259 (3)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Οικονομικών μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός κριτηρίων, τρόπου και διαδικασίας κατανομής των ΚΑΠ που εγγράφονται στον Τακτικό προϋπολογισμό	12/2010
259 (4)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. Οικ. και Υπ. Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Κατανομή των ΚΑΠ που εγγράφονται στον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, καθορισμός διαδικασίας και τρόπου κατανομής βάσει ιδίως των δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών κάθε δήμου	12/2010
259 (5)	Αποφάσεις ΥΠΕΣΑΗΔ	Κατανομή εσόδων από τακτικό προϋπολογισμό στους δικαιούχους	Μηνιαίες, ετήσιες
259 (6)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός κριτηρίων για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των δήμων.	31/12/2010
260 (2)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικ.	Αύξηση ποσοστών φόρων (ΦΕΦΝΠ και ΦΠΑ) για την κάλυψη κόστους μεταφοράς αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες	31/12/2010
260 (5)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικ. και Υπ. Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών	Καθορισμός επί των συνόλου των ΚΑΠ, του ποσοστού που προορίζεται για την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών, το ποσοστό που προορίζεται για την κάλυψη επενδυτικών δαπανών, το ποσοστό που αποτελεί έσοδο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας καθώς και ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των ποσών που αναλογούν σε αυτά.	12/2010
260 (7)	Αποφάσεις ΥΠΕΣΑΗΔ	Κατανομή εσόδων από τακτικό προϋπολογισμό στους δικαιούχους	Μηνιαίες, ετήσιες
260 (8)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. Οικ. Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών	Καθορισμός κριτηρίων για κάθε μορφής έκτακτη επιχορήγηση των δήμων.	31/12/2010
261 (1)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.Οικ. μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ	Ορισμός ποσοστού επί του ποσοστού αύξησης του πόρου της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 259 ως τοπικό έσοδο των Δήμων ανάλογα με τα φορολογικά έσοδα του συγκεκριμένου πόρου στη διοικητική τους Περιφέρεια για τη χρηματοδότηση αποκλειστικά υπηρεσιών κοινωνικής αλληλεγγύης.	Διακριτική Ευχέρεια

261 (2)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Καθορισμός ποσοστού 20% επί του πόρου της περίπτωσης γ της παρ. 1 του άρθρου 259 ως τοπικού εσόδου των Δήμων ανάλογα με τα φορολογικά έσοδα του συγκεκριμένου πόρου ση διοικητική τους Περιφέρεια για τη χρηματοδότηση δράσεων που αφορούν στον πολεοδομικό ιστό και στο δομημένο περιβάλλον του δήμου	Διακριτική Ευχέρεια
262 (1)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ένταξη συγκεκριμένων δημοτικών ενοτήτων που αντιστοιχούν σε συνενούμενο ΟΤΑ και Περιφερειών σε ειδικό πρόγραμμα για την οικονομική τους εξυγίανση, μετά από σχετικό τους αίτημα ή κατ' εξαίρεση χωρίς αίτημα αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου.	Κατά περίπτωση
262 (4α ^α)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Διαπίστωση ανάγκης αξιολόγησης οικονομικών στοιχείων ΟΤΑ από ορκωτούς λογιστές για την ένταξή τους σε ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης. Απαγόρευση συνομολόγησης δανείων, αναστολή πρόσληψης προσωπικού και συμβάσεων έργου Καθορισμός κατηγοριών αποφάσεων των συλλογικών και μονομελών τους οργάνων που υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας από τον Ελεγκτή Νομιμότητας	Κατά περίπτωση
262 (4β)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Έναρξη ισχύος επιχειρησιακού προγράμματος εξυγίανσης δήμου ή Περιφέρειας.	Κατά περίπτωση
262 (7)	Υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	Καθορισμός λεπτομερειών του προγράμματος εξυγίανσης, θεμάτων συγκρότησης και λειτουργίας της ελεγκτικής επιτροπής	Κατά περίπτωση
263 (3)	Κοινή απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ. ΟΙΚ. μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	Ρύθμιση κάθε θέματος σχετικού με τη σύσταση, τη λειτουργία και τη διαχείριση του Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης	12/2010
264 (1α)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός ποσοστού των ετήσιων τακτικών του εσόδων το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει κάθε Δήμος ή Περιφέρεια για τον προσδιορισμό του ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης	12/2010

264 (1β)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός συνολικών του ποσοστού των συνολικών εσόδων των Δήμων και των Περιφερειών που δεν πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό τους χρέος για τη σύναψη δανείου	12/2010
265 (5)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Οικονομικών	Παροχή εγγυήσεων του δημοσίου για τη σύναψη δανείων	Διακριτική Ευχέρεια κατά περίπτωση
266 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός ποσοστών κατανομής των πόρων που αφορούν στις τοπικές και δημοτικές ενότητες	12/2010
266 (8)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων	Καθορισμός δαπανών που καλύπτονται από την πάγια προκαταβολή που παρέχεται σε τοπικές και δημοτικές κοινότητες καθώς και το ύψος αυτής.	12/2010
267 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός της διαδικασίας, του τρόπου και της αποτύπωσης της απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Δήμων καθώς και των διαθεσίμων χρηματικών μέσων	31/12/2010
267 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός του τύπου του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων Οικονομικών των Δήμων και του Ηλεκτρονικού Μητρώου Εργαζομένων που τηρούνται στο ΥΠΕΣΑΗΔ καθώς και των αριθμοδεικτών αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας.	12/2010
268 (2)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των ετησίων προγραμμάτων δράσης των Περιφερειών, των οργάνων σύνταξης, ελέγχου και αξιολόγησής τους, καθώς και του περιεχομένου, της δομής και του τρόπου υποβολής τους στις Γενικές Διοικήσεις.	12/2010
268 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	Καθορισμός των ποσοστών κατανομής των πόρων που αφορούν περιφερειακές ενότητες.	12/2010

268 (11)	Προεδρικό Διάταγμα ύστερα από πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. ΟΙΚ.	Ρύθμιση κάθε θέματος που αναφέρεται στην εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης για την Περιφέρεια.	12/2010
268 (12)	Προεδρικό Διάταγμα ύστερα από πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στη βεβαίωση εσόδων, στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην έκδοση χρηματικών ενταλμάτων, στην ευθύνη και στον καταλογισμό σε βάρος των προσώπων που τα εκδίδουν και τα προσυπογράφουν, στη διαδικασία και το περιεχόμενο του ελέγχου των χρηματικών ενταλμάτων, στη χρηματική διαχείριση της ταμειακής υπηρεσίας, στη λογοδοσία των υπαλλήλων που ασκούν καθήκοντα ταμιά, στα βιβλία που πρέπει να τηρούν οι ταμειακές υπηρεσίες και γενικά στην οικονομική διοίκηση και στο λογιστικό των Περιφερειών	12/2010
268 (13)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Καθορισμός τύπου προϋπολογισμού των Περιφερειών	12/2010
269 (5)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός διαδικασίας, του τρόπος και της αποτύπωσης της απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Περιφερειών καθώς και των διαθεσίμων χρηματικών μέσων.	31/12/2010
269 (5)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Καθορισμός τύπου, του περιεχομένου των στοιχείων, του χρόνου και του τρόπου ενημέρωσης των βάσεων δεδομένων, καθώς και των αριθμοδεικτών αξιολόγησης, και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας.	31/12/2010
280 (IVα)	Κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.Οικ.	Ρύθμιση του τρόπου είσπραξης, διαχείρισης και απόδοσης των εσόδων που προέρχονται από την εγκατάσταση μη δημοσίων υπηρεσιών στους χώρους των Χερσαίων Συνοριακών Σταθμών από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια	12/2010

280 (Va)	Προεδρικό Διάταγμα, με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ, ΥΠΕΚΑ, Αγροτικής Ανάπτυξης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων	Καθορισμός των αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων όργανα, καθώς και κάθε ειδικού θέματος σχετικά με δασικά έργα, μελέτες και παροχή συναφών υπηρεσιών.	12/2010
280 (Vβ)	Προεδρικό Διάταγμα, με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και ΥΠΕΚΑ	Καθορισμός των αποφαινομένων και γνωμοδοτούντων όργανα, καθώς και κάθε ειδικού θέματος σχετικά με χωροταξικές, πολεοδομικές μελέτες και υπηρεσίες στο πλαίσιο των διατάξεων του ν. 3316/2005 (Φ.Ε.Κ. 42 Α')	12/2010
280 (VIα)	Προεδρικό Διάταγμα, με πρόταση των ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ. ΟΙΚ.	Κατάρτιση Οργανισμού Λειτουργίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.	εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος
281 (3)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ	Καθορισμός ποσοστού συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στη χρηματοδότηση του προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ	12/2010
281 (4)	Απόφαση των ΥΠΕΣΑΗΔ,, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Οικονομικών	Καθορισμός της διαδικασίας μεταφοράς των πιστώσεων των υπουργείων στους λογαριασμούς του προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ, καθώς και η διαδικασία αποπληρωμής των έργων, μελετών και ενεργειών που είναι σε εξέλιξη και χρηματοδοτούνται έως το τέλος του 2010.	12/2010
281 (5)	Απόφαση των ΥΠΕΣΑΗΔ,, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και ΕΝΑΕ	Καθορισμός του περιεχομένου, των πόρων, του συστήματος διοίκησης, των διαδικασιών κατάρτισης, των κριτηρίων ένταξης και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας του ΕΛΛΑΔΑ.	12/2010
281 (6)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ, καθορισμός του έργου και του τρόπου αξιολόγησης του καθώς και θεμάτων λειτουργίας, υποστήριξης και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας	12/2010
281 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη ΚΕΔΚΕ και ΕΝΑΕ	Εξειδίκευση προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ ως προς τη διάρθρωση, της χρηματοδότηση, τη διοίκηση και κάθε άλλης λεπτομέρειας.	

282 (6)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ, Υπ.ΟΙΚ, Υπ. Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.	Καθορισμός χρόνου έναρξης άσκησης από τους δήμους και τις περιφέρειες των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 94 παρ. 4 και 186 παρ. Η' 1,2 καθώς και οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι	12/2010
282 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Άρση αναστολής προσλήψεων κάθε κατηγορίας και ειδικότητας προσωπικού με οποιαδήποτε σχέση εργασίας καθώς και με μίσθωση έργου στις δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού.	Διακριτική Ευχέρεια
282 (9)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη ΚΕΔΚΕ	Εξειδίκευση διοίκησης, λειτουργίας και εκλογής οργάνων της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και των ΠΕΔ	31/12/2010
282 (11)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ μετά από γνώμη ΕΝΑΕ	Εξειδίκευση λειτουργίας Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας	31/12/2010
283 (5)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του ΥΠΕΣΑΗΔ και σύμφωνη γνώμη των οικείων δημοτικών κοινοτήτων και γνώμη του δημοτικού συμβουλίου	Ανακαθορισμός αριθμού και ορίων των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων, συγχώνευση ή σύσταση νέων.	Διακριτική Ευχέρεια
283 (5)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση ΥΠΕΣΑΗΔ και σύμφωνη γνώμη των οικείων δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και γνώμη του δημοτικού συμβουλίου	Συγχώνευση δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων	Διακριτική ευχέρεια
283 (6)	Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του ΥΠΕΣΑΗΔ και γνώμη του οικείου δημοτικού συμβουλίου	Ορισμός οικισμού που έχει απογραφεί ως αυτοτελής ως τοπικής ή δημοτικής κοινότητας	Διακριτική Ευχέρεια
283 (7)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Ένταξη σε εκλογικές περιφέρειες του οικείου δήμου των υφιστάμενων τοπικών διαμερισμάτων Ελικίστρας, Μοίρας και Σουλίου του δήμου Πατρέων, Βασιλείων, Βουτών, Δαφνέ, Σκαλανίου, Σταυρακίων του δήμου Ηρακλείου Κρήτης και Τερψιθέας του δήμου Λαρισαίων.	31/12/2010

283 (9)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Συγκρότηση Επιτροπής για τη σύνταξη ενιαίου κώδικα αυτοδιοίκησης, καθορισμός χρόνου περάτωσης του έργου ορισμός εισηγητών και μελών της γραμματείας της επιτροπής και θεμάτων που αναφέρονται στη λειτουργία, τη διοικητική μέριμνα και τη γραμματειακή υποστήριξη της.	Διακριτική Ευχέρεια
283 (9)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Καθορισμός αποζημίωσης των μελών της ανωτέρω επιτροπής των εισηγητών και των μελών της γραμματείας καθώς και ο τρόπος καταβολής της	Διακριτική Ευχέρεια
283 (10)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Συγκρότηση επιτροπής για τη σύνταξη Κώδικα περί εσόδων των Δήμων και Περιφερειών	Διακριτική Ευχέρεια
283 (10)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Καθορισμός αποζημίωσης των μελών της ανωτέρω επιτροπής των εισηγητών και των μελών της γραμματείας καθώς και ο τρόπος καταβολής της	Διακριτική Ευχέρεια
283 (11)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Αποτύπωση όλων των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αυτοί προκύπτουν από τις συνενώσεις του άρθρου 1 με λεπτομερή αναγραφή του συνολικού πληθυσμού καθενός ΟΤΑ και αναλυτικά του πληθυσμού των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων, καθώς και του πληθυσμού των περιφερειακών ενοτήτων	Άμεσα με την ψήφιση του νόμου και πριν τις εκλογές.
283 (13)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ και Υπ.ΟΙΚ.	Κύρωση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των αποτελεσμάτων του πραγματικού πληθυσμού της απογραφής του 2001 για τα δημοτικά διαμερίσματα της παρ. γ του άρθρου 25 του παρόντος	31/8/2010
283 (4)	Απόφαση ΥΠΕΣΑΗΔ	Γραμματειακή υποστήριξη σε επίπεδο διεθνούς εκπροσώπησης των περιφερειών	Διακριτική ευχέρεια

2.4 Ποιες άλλες υποστηρικτικές ενέργειες προβλέπονται για την υλοποίηση των ρυθμίσεων;

Εκτός από τις θεσμικές παρεμβάσεις που αναφέρθηκαν λεπτομερώς στην προηγούμενη ενότητα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπουν άμεσες υποστηρικτικές ενέργειες που αφορούν στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων και την ολοκληρωμένη υποστήριξη και ανάπτυξη της διοικητικής ικανότητας των νέων ΟΤΑ. Συγκεκριμένα

2.4.1 Διαχείριση Ανθρώπινων πόρων

Βασική επιδίωξη των προτεινόμενων παρεμβάσεων είναι η **κατοχύρωση της ορθολογικών και απολύτως αξιοκρατικών μεθόδων** για τη στελέχωση των υπηρεσιών των νέων αυτοδιοικητικών μονάδων χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των υπαλλήλων. Οι βασικές ρυθμίσεις εντοπίζονται στους εξής τομείς:

A) Δίνεται η δυνατότητα εθελούσιων μετατάξεων

Οι ρυθμίσεις προβλέπουν υποχρεωτικές μετατάξεις όπου υπάρχει ανάγκη άμεσης στελέχωσης, οι οποίες δεν συνεπάγονται μεταβολή του τόπου εγκατάστασης. Παράλληλα, ιδιαίτερες ρυθμίσεις μεριμνούν για τη διατήρηση του μισθολογικού (με τα πάσης φύσεως επιδόματα) και ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού καθεστώτος των μεταφερόμενων και μετατασσόμενων υπαλλήλων. Οι υποχρεωτικές μετατάξεις του προσωπικού υπαγορεύθηκαν από την ανάγκη άμεσης συγκρότησης των υπηρεσιών και την, κατά το δυνατόν, αδιάκοπη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, οι οποίοι, άλλωστε, είναι και οι τελικοί αποδέκτες της προσπάθειας.

Όπου αυτό είναι δυνατό λαμβάνεται μέριμνα ώστε το προσωπικό, ανεξαρτήτως φορέα απασχόλησης, να παραμείνει στην πόλη όπου ήδη εργάζεται, ώστε να μην προκληθούν οικογενειακά, κοινωνικά κ.λ.π. προβλήματα, λόγω μετακινήσεων

Σε όλες τις περιπτώσεις η μεταφορά του προσωπικού συνοδεύει την αντίστοιχη μεταφορά αρμοδιοτήτων (από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στους Δήμους, από την Κρατική Περιφέρεια στους Δήμους και στις αιρετές Περιφέρειες) γίνεται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα, με διατήρηση του μισθολογικού (με τα πάσης φύσεως επιδόματα) και ασφαλιστικού- συνταξιοδοτικού κεκτημένου.

B) Κεντρική θέση στην διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού έχει το νέο σύστημα αξιολογικών προσλήψεων της Αυτοδιοίκησης

Οι προσλήψεις νέου προσωπικού, όπου αυτό είναι απαραίτητο, μετά την ορθολογική αξιοποίηση του υπάρχοντος προσωπικού και με την προϋπόθεση ότι έχουν ήδη εξαντληθεί οι δυνατότητες μετατάξεων πλεονάζοντος προσωπικού, γίνονται αποκλειστικά από το Α.Σ.Ε.Π.,

σύμφωνα και με τον πρόσφατο νόμο για την υπαγωγή όλων των προσλήψεων στο Α.Σ.Ε.Π., (3812/2009).

Η επιλογή όλων των προϊσταμένων πραγματοποιείται με τα νέα αντικειμενικά και αξιολογικά κριτήρια που θέσπισε η Κυβέρνηση.

Οι Γενικοί Διευθυντές επιλέγονται από το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΕΙ.Σ.Ε.Π.). Τα μέλη του ΕΙ.Σ.Ε.Π. προέρχονται αποκλειστικά από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και το Συνήγορο του Πολίτη ύστερα από πρόταση των επικεφαλής των ανεξάρτητων αυτών αρχών βάση του νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ψηφίσθηκε πρόσφατα στη Βουλή.

Αντίστοιχα οι Διευθυντές και οι προϊστάμενοι Τμημάτων επιλέγονται από όργανα που προέρχονται από συμμετοχή ή επιλογή των Γενικών Διευθυντών που έχουν επιλεγεί από το ΕΙ.Σ.Ε.Π.

Γ) Εκπόνηση Νέων Πρότυπων Εσωτερικών Οργανισμών Οργάνωσης των Δήμων, των Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Για την καλύτερη λειτουργία των Περιφερειών, από 1.1.2011, όλες οι Περιφέρειες θα λειτουργήσουν για τουλάχιστον ένα χρόνο με ενιαία Δομή που θα περιγράφεται σε σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. Σε συνεργασία με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης προβλέπεται η σύνταξη νέων κανονισμών για την καλύτερη λειτουργία τους και για την ορθολογική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού με στόχο την ομαλή άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

2.4.2 Το Πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ και το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του Καλλικράτη

Α) Πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ

Το πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:

α)ο άξονας με κορμό τα επιχειρησιακά προγράμματα «*Διοικητική Μεταρρύθμιση*» και «*Ψηφιακή Σύγκλιση*» του Ε.Σ.Π.Α.,

β)ο άξονας του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης που λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α. και θα χρηματοδοτηθεί από εθνικούς πόρους του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης

γ)ο άξονας για την αξιοποίηση και αναδιάρθρωση των ανθρωπίνων πόρων

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ θα συμπεριλάβει επίσης τα ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια μεταφοράς και κοστολόγησης των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από το πρόγραμμα Καλλικράτης.

Επίσης προβλέπεται για τη περίοδο μέχρι 31/12/2010 ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα

προετοιμασίας των ΟΤΑ για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης.

Το ολοκληρωμένο σχέδιο του αναπτυξιακού προγράμματος ΕΛΛΑΔΑ θα είναι έτοιμο μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ έως τις 31/10/2010.

2.4.3 Το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης του «Καλλικράτη»

Η εφαρμογή του «Καλλικράτη» και η συνεπαγόμενη δομική αλλαγή του τρόπου με τον οποίο θα λειτουργεί το Κράτος και η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας από την 1η Ιανουαρίου 2011, αποτελεί εγχείρημα τεράστιου μεγέθους, το οποίο δεν εξαντλείται στη νομοθετική πρωτοβουλία για τη Νέα Αρχιτεκτονική Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης και την εκλογή, τον προσεχή Νοέμβριο, των νέων Δημοτικών και Περιφερειακών Αρχών. Είναι η ραχοκοκαλιά των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που, σήμερα περισσότερο από ποτέ έχει ανάγκη η χώρα μας.

Ο «Καλλικράτης» συνοδεύεται από ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης κατά την μεταβατική περίοδο έως την 1.1.2011 αλλά και αμέσως μετά. Αυτό προϋποθέτει ισχυρό κεντρικό σχεδιασμό, συντονισμό για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και την ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών που θα επιτρέψουν και διευκολύνουν την καλύτερη και ομαλότερη μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική του Καλλικράτη.

Με δεδομένα και τα χρονικά περιθώρια, απαιτείται η συστράτευση όλων, και της Αυτοδιοίκησης, για την ολοκληρωμένη προσέγγιση και διαχείριση των θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο αμέσως προσεχές διάστημα ώστε οι νεοεκλεγείσες τοπικές αρχές να μπορούν, την 1η Ιανουαρίου 2011, να αναλάβουν και ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους με αποτελεσματική λειτουργική κι επιχειρησιακή ετοιμότητα, εξυπηρετώντας τις αρχές της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης και της αποτελεσματικής και ποιοτικής εξυπηρέτησης του πολίτη.

Με το επιχειρησιακό σχέδιο μετάβασης στον «Καλλικράτη» θα αντιμετωπιστούν ζητήματα που σχετίζονται με:

1. Την αποτύπωση, για πρώτη φορά, της οικονομικής κατάστασης των Ο.Τ.Α. με τη δημιουργία δυναμικής βάσης δεδομένων στο ΥΠΕΣΑΗΔ
Στη βάση αυτή, η οποία θα είναι διαθέσιμη και στα συλλογικά όργανα της Αυτοδιοίκησης: <ul style="list-style-type: none">
○ Θα αποτυπώνεται η σημερινή πραγματική εικόνα των οικονομικών της αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού
○ θα καταχωρούνται συστηματικά στοιχεία που θα αφορούν την οικονομική και αναπτυξιακή πολιτική των Δήμων και των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων (έσοδα-έξοδα, δανειακές υποχρεώσεις, ρευστότητα, επενδύσεις, λειτουργικό κόστος)

<u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> Μάιος 2010 - Φεβρουάριος 2011
2. Εγκατάσταση και λειτουργία νέων Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (e - ΚΕΠ)
<p>Ιδρύονται τα e - ΚΕΠ, ΚΕΠ με αξιοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σχεδιάζεται η λειτουργία 1.000 νέων e - ΚΕΠ για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών μέσω της αξιοποίησης παλιών κοινοτικών ή δημοτικών καταστημάτων ώστε να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες τους οι δημότες των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων.</p>
<u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2010 και συνέχεια το 2011
3. Εκπόνηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των νέων αιρετών και των εργαζομένων
<p>Το έργο αποσκοπεί στην ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, κατάρτιση αιρετών και εργαζομένων τόσο για το θεσμικό πλαίσιο του «Καλλικράτη» όσο και στις νέες εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Για τις ανάγκες της ενημέρωσης αυτής θα παραχθεί πρωτότυπο «εκπαιδευτικό» υλικό προσαρμοσμένο στις ανάγκες των αποδεκτών</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Στην 1η φάση (ως 1/1/2011) τα προγράμματα ενημέρωσης απευθύνονται στο σύνολο των Δημάρχων, Περιφερειάρχων, δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων ενώ θα καταρτιστούν και περίπου 9.000 εργαζόμενους σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, εκ των οποίων οι 1.000 θα απασχολούνται σε ΚΕΠ και οι 400 στις νεοσύστατες Μονάδες Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ○ Στην 2η φάση (1/1/2011-31/12/2012) θα ακολουθήσει κατάρτιση των αιρετών και περίπου 50.000 εργαζομένων στους νέους Δήμους και Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις σε εξειδικευμένες θεματικές ενότητες με βάση το αντικείμενο και την υπηρεσία απασχόλησής τους.
<u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> Μάιος 2010 - Δεκέμβριο 2010 και συνέχιση μέχρι 2014.
4. Την καταγραφή, για πρώτη φορά με συστηματικό και ολοκληρωμένο τρόπο, του ανθρώπινου δυναμικού της αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ και ΝΠ) και της αποκεντρωμένης διοίκησης
<p>Θα δημιουργηθεί δυναμικό «Ηλεκτρονικό Μητρώο Εργαζομένων» στους δήμους, τις σημερινές νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και κρατικές περιφέρειες το οποίο θα τηρείται στο ΥΠΕΣΑΗΔ και θα είναι στην διάθεση της Αυτοδιοίκησης ώστε να υπάρχει πλήρης και σαφής εικόνα</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ σε σχέση με τον αριθμό, τη σχέση εργασίας, τη θέση απασχόλησης, την εξειδίκευση, την προϋπηρεσία, το εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων ○ σε σχέση με τις ανάγκες μεταφοράς υπηρεσιών και προσωπικού που θα συνοδεύσουν την μεταφορά αρμοδιοτήτων ○ για τη σύνταξη των νέων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας
<u>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</u> Μάιος 2010 - Σεπτέμβριος 2010
5. Τη λειτουργική ενοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
<p>Ο νέος Δήμος και η νέα Περιφέρεια πρέπει να προσφέρουν, άμεσα με την ανάληψη των καθηκόντων των αιρετών, την απρόσκοπτη παροχή των υφιστάμενων υπηρεσιών και να διαθέτουν ένα πολύ καλό επίπεδο εσωτερικής οργάνωσης που θα εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία τους αποτελεσματική εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών. Το ίδιο ισχύει για</p>

τις ενοποιούμενες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Αυτό επιβάλλει:

- ο την καταγραφή υπαρχόντων λογισμικών και υποδομών πληροφορικής σε Δήμους/ Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις/ Κρατικές περιφέρειες
- ο τον προσδιορισμό των αναγκών για νέες υποδομές σε τεχνολογικό εξοπλισμό που θα υποστηρίζει νέα λογισμικά για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειών.
- ο την εξασφάλιση της διαδικασίας μεταφοράς και ασφάλειας υπαρχόντων δεδομένων από δήμους/ νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις/ κρατικές περιφέρειες στα νέα ενοποιημένα αρχεία και λογισμικά..
- ο την ενοποίηση των οικονομικών, των τεχνικών υπηρεσιών, των δημοτολογίων, των προμηθειών, των λογιστηρίων, των ταμείων, των υπηρεσιών προγραμματισμού και ανάπτυξης, των αρχείων και βέβαια των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση του δημότη

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Μάιος 2010 έως 31 Μαρτίου 2011

6. Τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Δήμου / Περιφέρειας & Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Η εφαρμογή της Τοπικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα έχει ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση του υφιστάμενου γραφειοκρατικού μοντέλου από ένα νέο, περισσότερο ευέλικτο και αποτελεσματικό που καθιστά τη Νέα Αρχιτεκτονική:

- ο περισσότερο αποτελεσματική με τη χρήση τεχνολογιών διαχείρισης δεδομένων, περιεχομένου, διαδικασιών, αναπτυξιακών έργων
- ο περισσότερο διαφανή και ελέγξιμη, μέσα από το Διαδίκτυο
- ο περισσότερο «προσβάσιμη» στους πολίτες μέσω ενός αποκεντρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης

Οι δράσεις που θα απαιτηθούν θα αφορούν στην:

- ο αποτύπωση και αποτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης (χαρτογράφηση των υποδομών ΤΠΕ σε Δήμους και Περιφέρειες και καταγραφή του δικτύου των στελεχών Πληροφορικής)
- ο μοντελοποίηση Ηλεκτρονικού Δήμου/Περιφέρειας (καταγραφή πρότυπων διαδικασιών για την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις αλλά και προτύπων για την εσωτερική οργάνωση του νέου Δήμου/Περιφέρειας)
- ο αναβάθμιση/αναμόρφωση ιστοσελίδων των Δήμων/Περιφερειών βάσει ενιαίων προδιαγραφών με στόχο οι νέοι δικτυακοί τόποι να αναδειχτούν σε ισχυρό εργαλείο για την ενημέρωση, την διαφάνεια, την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2010 (α' φάση) και συνέχιση μέσα στην τετραετία (β' φάση)

7. Κάρτα Δημότη – Πολίτη

Με την εισαγωγή της έξυπνης «κάρτας του Δημότη», ξεκινά η υλοποίηση της «κάρτας του πολίτη». Με αυτή περνούν οι Δήμοι στην αυτόματη εξυπηρέτηση (π.χ. έκδοση πιστοποιητικών), αλλά και διευκολύνεται η συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες (π.χ. τοπικά δημοψηφίσματα).

8. Κοστολόγηση και υποστήριξη μεταφοράς αρμοδιοτήτων

Με δεδομένο ότι με την μεταφορά των αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε διαφορετικά επίπεδα αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης, προς τις μητροπολιτικές περιφέρειες, θα μεταφερθούν και οι πόροι για την άσκησή τους, η δράση περιλαμβάνει

- ο την αναλυτική κοστολόγηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων με υπολογισμό του λειτουργικού τους κόστους
- ο την εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου και την υποστήριξη της μεταφοράς κάθε αρμοδιότητας
- ο τη σύνταξη οδηγιών μεταφοράς για την προετοιμασία των Δήμων και των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων ώστε να ενταχθούν απρόσκοπτα οι νέες αρμοδιότητες στις λειτουργίες τους

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2010

9. Νησιωτικότητα

Με δεδομένο ότι με την μεταφορά των αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε διαφορετικά επίπεδα αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης προς τους νησιωτικούς δήμους και περιφέρειες, θα μεταφερθούν και οι πόροι και το προσωπικό για την άσκησή τους, η δράση περιλαμβάνει

- ο Αναλυτική κοστολόγηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων στους νησιωτικούς δήμους και περιφέρειες
- ο Σύνταξη επιχειρησιακού σχεδίου για την υποστήριξη της μεταφοράς κάθε αρμοδιότητας
- ο Σύνταξη Οδηγιών Μεταφοράς Αρμοδιοτήτων
- ο Υποστήριξη των νησιωτικών δήμων και περιφερειών ώστε να ενταχθούν απρόσκοπτα οι νέες αρμοδιότητες στη λειτουργία τους

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2010

10. Κατάργηση / συγχώνευση νομικών προσώπων

Τα Νομικά Πρόσωπα της Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού συγχωνεύονται σε έως 2.000 από τα 6.000 και πλέον που είναι σήμερα. Η δράση περιλαμβάνει:

- ο την εκπόνηση πρότυπων Οργανισμών για τα νέα Νομικά Πρόσωπα
- ο την παραγωγή εγχειριδίου για τις διαδικασίες συγχώνευσης που πρέπει να ακολουθηθούν
- ο τη λειτουργία help desk για την υποστήριξη και την παροχή πληροφοριών για τις αναγκαίες ενέργειες
- ο την δημιουργία Μητρώου Νομικών Προσώπων

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης: Μάιος 2010 - Μάρτιος 2011

11. Καταγραφή, εξορθολογισμός και διασφάλιση λειτουργίας υποδομών στέγασης

Δημιουργείται, για πρώτη φορά βάση δεδομένων στο ΥΠΕΣΑΗΔ, που θα είναι στην διάθεση της αυτοδιοίκησης στην οποία:

- ο θα καταγράφονται τα ιδιόκτητα και μισθωμένα ακίνητα που στεγάζουν τις υπηρεσίες των σημερινών ΟΤΑ, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των κρατικών Περιφερειών (τοποθεσία, έκταση, χρήση, περιγραφή χώρων)
- ο θα καταγράφονται τις ανάγκες των νέων δομών και θα ενσωματώνει

<p>προτάσεις για την ορθολογική αξιοποίηση του υπάρχοντος κτιριακού αποθέματος με στόχο την απρόσκοπτη λειτουργία των υπηρεσιών, τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και τον περιορισμό των μισθωμένων</p> <ul style="list-style-type: none"> ο θα εντοπίζονται οι προτεραιότητες των ελλειμματικών σε κτιριακές υποδομές ΟΤΑ και θα διερευνώνται οι χρηματοδοτικές πηγές για την κάλυψη των αναγκών τους ο θα εντοπίζονται οι πρώτες βασικές ανάγκες σε επισκευές και εξοπλισμό γραφείου <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Φεβρουάριος 2011</p>
<p align="center">12. Σύνταξη Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) για τις 13 αιρετές Περιφέρειες και τις 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις</p> <p>Η δημιουργία των αιρετών Περιφερειών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, επιβάλλει την ανάγκη σύνταξης ΟΕΥ για τις νέες δομές με ειδικότερες προσαρμογές για τις Μητροπολιτικές και Νησιωτικές Περιφέρειες.</p> <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2010</p>
<p align="center">13. Σύνταξη πρότυπων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας για τους Δήμους</p> <p>Για τους δήμους, και ειδικά του δήμους των μητροπολιτικών περιοχών, τους δήμους πρωτευουσών νομών και τους νησιωτικούς και ορεινούς Δήμους θα καλυφθεί η ανάγκη σύνταξης Προτύπων Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας (ανάλογα με το μέγεθος και τις ιδιαιτερότητες κάθε Δήμου) και υποστήριξης των Δήμων για την έγκριση των νέων ΟΕΥ και την ένταξη του ανθρώπινου δυναμικού στις δομές που αυτοί θα προβλέπουν.</p> <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Ιούνιος 2011</p>
<p align="center">14. Νέος Οργανισμός του Υπουργείου Εσωτερικών, Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Αποκέντρωσης</p> <p>Εκπόνηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες προσαρμογής των υπηρεσιών του στη Νέα Αρχιτεκτονική και στις ανάγκες που δημιουργούνται.</p> <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Ιούνιος 2011</p>
<p align="center">15. Συνολική Χαρτογράφηση αρμοδιοτήτων</p> <p>Στόχος της δράσης είναι, να καταγράψει το σύνολο των αρμοδιοτήτων όπου και αν ασκούνται, με ορθολογικό τρόπο ώστε να διευκολυνθεί η περαιτέρω σταδιακή μεταφορά αρμοδιοτήτων στις νέες δομές που δημιουργούνται.</p> <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Δεκέμβριος 2011</p>
<p align="center">16. Ολοκλήρωση θεσμικού πλαισίου</p> <p>Με την έκδοση των αναγκαίων Προεδρικών Διαταγμάτων, των Κωδίκων Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, των απαιτούμενων Υπουργικών Αποφάσεων, ΚΥΑ, εγκυκλίων σε εκτέλεση, εξειδίκευση, ή συμπλήρωση της κύριας νομοθετικής πρωτοβουλίας για τον «Καλλικράτη»</p> <p><i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:</i> Μάιος 2010 - Μάρτιος 2011</p>
<p align="center">17. Μηχανισμός Υποστήριξης του Επιχειρησιακού Σχεδίου</p> <p>Δημιουργία Ομάδας Έργου για τον συντονισμό του εγχειρήματος και των Ομάδων Έργου για την κάθε δράση</p>

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1. Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν στο σύνολο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ της χώρας. Οι 1.034 Δήμοι και κοινότητες θα μειωθούν κατά 65% περίπου, οι 54 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σε 13 περιφέρειες, χωρίς να συνυπολογίζονται τα επαρχία και οι 13 κρατικές περιφέρειες σε 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις.

3.2. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν επιπτώσεις τόσο στη δομή των υπηρεσιών που παρέχουν οι πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ όσο και στο σύνολο των επιχειρήσεων της χώρας.

3.2.1 Επιδράσεις στη δομή των υπηρεσιών που παρέχουν οι ΟΤΑ

Ο περιορισμός του αριθμού των Δήμων, η αύξηση του μεγέθους τους και η θωράκισή τους με νέες αποτελεσματικές υπηρεσίες και προσωπικό, θα τους δώσει τη δυνατότητα να βελτιώσουν την παραγωγικότητά τους και κατ' επέκταση την ποιότητα των προσφερομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών. Παράλληλα, η συγχώνευση και αποτελεσματική διαχείριση των δημοτικών και νομαρχιακών επιχειρήσεων θα τις καταστήσει ανταγωνιστικές.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του προσχεδίου

- Περιορίζεται αποφασιστικά ο αριθμός των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της αυτοδιοίκησης με αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση εξόδων, πόρων και διαδικασιών.
- Εξορθολογίζεται το καθεστώς των δημοτικών ΝΠΔΔ και επιχειρήσεων. Δύο νομικά πρόσωπα για τις προνοιακές – κοινωνικές υπηρεσίες και τις αθλητικές – πολιτιστικές δραστηριότητες, ώστε να διευκολύνονται οι αναπτυξιακές τους πρωτοβουλίες, αλλά παράλληλα να αποτρέπονται καταχρηστικές και πελατειακές πρακτικές προσλήψεων, αδιαφανών αναθέσεων και διασπάθισης δημόσιων πόρων.

Από το σύνολο των ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου για τα ΝΠ της αυτοδιοίκησης πέραν της μείωσης του αριθμού τους, επέρχεται εξορθολογισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και καλύτερη κατανομή του προσωπικού τους με διατήρηση όλων των θέσεων εργασίας.

Νομικά Πρόσωπα των Δήμων

Κάθε Δήμος μπορεί να έχει:

α) έως δύο (2) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος ενώ εάν ο Δήμος διαθέτει κοινωφελή επιχείρηση τότε μπορεί να έχει έως ένα (1) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Υπάρχει ειδική πρόβλεψη για τους μεγάλους δήμους με πληθυσμό άνω των 300.000 κατοίκων, ώστε να μπορούν να λειτουργούν έως δύο (2) νομικά πρόσωπα για κάθε έναν από τους αναφερόμενους τομείς αρμοδιοτήτων.

β) ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα (Λιμενικά Ταμεία).

Λαμβάνεται όμως και πρόνοια για δυνατότητα διατήρησης ξεχωριστού Ν.Π για εκείνα που διαθέτουν μια ευρύτερη αναγνώριση λόγω της ιδιαίτερης μακρόχρονης προσφοράς τους σε ειδικούς τομείς.

Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που περιέρχονται στο νέο δήμο συγχωνεύονται υποχρεωτικά σ' ένα νομικό πρόσωπο για κάθε κατηγορία.

Ειδικά για τις σχολικές επιτροπές λαμβάνεται πρόνοια ώστε σε κάθε δήμο να συγχωνευθούν σε δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και ένα για τις σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ στους μεγάλους δήμους με πληθυσμό άνω 300.000 κατοίκων να μπορούν να συσταθούν αντίστοιχες σχολικές επιτροπές για κάθε μια δημοτική κοινότητα (Τα πρώην σημερινά δημοτικά διαμερίσματα στα οποία διαιρούνται οι μεγάλοι Δήμοι).

Παράλληλα παρέχεται η δυνατότητα να λειτουργούν αποκεντρωμένες υπηρεσίες, υπό μορφή παραρτημάτων στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων. Στις υπηρεσίες αυτές, εφόσον οι παρεχόμενες λειτουργίες είναι κοινωνικού χαρακτήρα, όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, αθλητικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λ.π., συγκροτούνται, αντίστοιχες άμισθες επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι των χρηστών των παρεχομένων υπηρεσιών και ο προϊστάμενος της υπηρεσίας οι οποίες εισηγούνται για τη καλύτερη λειτουργία, διαπιστώνουν τυχόν προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της υπηρεσίας και διατυπώνουν σχετικές προτάσεις στο διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των παρεχομένων υπηρεσιών.

Επίσης λαμβάνεται πρόνοια ώστε το προσωπικό των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται να καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του νέου νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση, με την ίδια σχέση εργασίας.

Ως προς τις επιχειρήσεις, προβλέπεται ότι κάθε Δήμος μπορεί να έχει:

- α) μία κοινωφελή επιχείρηση,
- β) μία δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (ΔΕΥΑ)
- γ) μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνενούμενους δήμους και
- δ) μία δημοτική ανώνυμη εταιρία εφόσον είχαν συσταθεί στους συνενούμενους δήμους ενώ εξακολουθεί να συμμετέχει στις λοιπές ανώνυμες εταιρείες κατά τις διατάξεις του Κ.Δ.Κ

Παράλληλα:

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις των ΟΤΑ, που συνενώνονται σε ένα νέο δήμο, καθώς και μονομετοχικές ανώνυμες εταιρίες συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε μία επιχείρηση ενώ το προσωπικό των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται μεταφέρεται στη νέα επιχείρηση και κατατάσσεται σε αντίστοιχες θέσεις.

Τυχόν πλεονάζον προσωπικό παρέχεται η δυνατότητα να μεταφερθεί σε άλλα νομικά πρόσωπα του δήμου είτε ιδιωτικού είτε δημοσίου δικαίου, με την ίδια σχέση εργασίας.

Συγχρόνως γίνεται εξορθολογισμός και στις παλιές επιχειρήσεις των Δήμων που λειτουργούσαν με το παλιό καθεστώς πριν την αλλαγή με τον ΚΔΚ. Έτσι επιχειρήσεις είτε αμιγείς είτε διαδημοτικές που είχαν σαν αντικείμενο την αποκομιδή στερεών αποβλήτων καταργούνται και οι υπηρεσίες τους μαζί με το προσωπικό τους περιέρχονται πλέον στους νέους δήμους οι οποίοι θα πρέπει να συγκροτήσουν υπηρεσίες καθαριότητας.

Νομικά Πρόσωπα των Περιφερειών

Καταργούνται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας των νέων Περιφερειών τα νομαρχιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που είχαν συσταθεί από τις καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και διαμερίσματα, και οι υπηρεσίες τους μαζί με το προσωπικό τους περιέρχονται στην Περιφέρεια.

Κάθε αυτοδιοικούμενη Περιφέρεια :

Μπορεί να συνιστά ή να συμμετέχει σε μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανωνύμου εταιρίας με αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Περιφερειών, την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της Περιφέρειας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος και την συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο. Συγχρόνως παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής της αναπτυξιακής αυτής εταιρείας της Περιφέρειας σε άλλες ανώνυμες εταιρείες.

Υφιστάμενες αμιγείς επιχειρήσεις των καταργούμενων νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και διαμερισμάτων και υφιστάμενες ανώνυμες εταιρίες, στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι καταργούμενες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα, μετατρέπονται και προσαρμόζονται, αντίστοιχα, σε αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες της Περιφέρειας.

Παράλληλα τίθενται κανόνες λειτουργίας για υφιστάμενες Αστικές Εταιρίες που είχαν συσταθεί από ΝΑ βάσει διάταξης νόμου, ώστε να λειτουργούν με διαφάνεια.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπεται να οδηγήσουν σε δραστική μείωση των Νομικών Προσώπων και των αντίστοιχων θέσεων στα διοικητικά τους συμβούλια, της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης από 6.000 σε 1.500 περίπου. Οι σχολικές επιτροπές, που αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, θα μειωθούν κατά 90%. Σήμερα υπολογίζεται ότι υπάρχουν γύρω στις 9.000 σχολικές επιτροπές σε όλους τους δήμους της χώρας.

3.2.2 Επιδράσεις στο σύνολο των Επιχειρήσεων της χώρας

Προβλέπονται νέοι, καινοτόμοι θεσμοί και μέτρα ώστε να διευκολύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι καινοτομίες αυτές είναι:

e-ΚΕΠ

Για την εξυπηρέτηση και των επιχειρήσεων ενισχύεται και εκσυγχρονίζεται ο θεσμός των δημοτικών ΚΕΠ, με τη δημιουργία μικρών, αποτελεσματικών «Δημοτικών e-ΚΕΠ», σε κάθε γειτονιά ή χωριό ανάλογα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης, με τα οποία παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες όσο το δυνατόν εγγύτερα στην επιχείρηση. Συγκεκριμένα δημιουργούνται δίπλα στα σημερινά 1.000 ΚΕΠ άλλα 1.200 e-ΚΕΠ.

Νέες αρμοδιότητες σχετικά με την εξυπηρέτηση της επιχείρησης

- ✓ Οι Δήμοι αναλαμβάνουν αρμοδιότητες που αφορούν στην εξυπηρέτηση της επιχείρησης, όπως εκτεταμένων αρμοδιοτήτων αδειοδοτήσεων
- ✓ Δημιουργούνται ισχυροί Δήμοι που μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά και ποιοτικά το σύνολο των αρμοδιοτήτων

Η άσκηση κάθε αρμοδιότητας γίνεται σε ένα επίπεδο το Δήμο ή την Περιφέρεια, χωρίς τη πολυδιάσπασή της.

Η επιχείρηση εξυπηρετείται σε ένα σημείο με αποτέλεσμα να μειώνεται η καθυστέρηση από τη γραφειοκρατία αλλά και οι χρόνοι για την ολοκλήρωση κάθε εργασίας.

3.2.2^α Ηλεκτρονικές Συναλλαγές και άλλες εφαρμογές Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Οι Δήμοι, συστηματοποιώντας τη χρήση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, πρέπει να ομαδοποιήσουν τις υπηρεσίες που παρέχουν στις Υπηρεσίες ηλεκτρονικών συναλλαγών. Οι Δήμοι συνεργάζονται με τις Τράπεζες και τις άλλες κρατικές υπηρεσίες για να αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες μέσω των οποίων εκτελούν οικονομικές συναλλαγές με

τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχουν άδειες κλπ. Μέσω αυτής της αυτοματοποίησης των διαδικασιών, ο Δήμος εγκαθιστά επίσης την ηλεκτρονική επικοινωνία ανάμεσα στις υπηρεσίες του, ώστε να μη χρειάζεται, όπως γίνεται τώρα, να αναλαμβάνει πολλές φορές ο πολίτης, ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης, το ρόλο της «διεπαφής» ανάμεσα στις υπηρεσίες (μεταφέροντας έγγραφα προς υπογραφή από μία υπηρεσία προς την άλλη).

Συμμετοχή της επιχείρησης σε θεσμούς διαβούλευσης

1. Επιτροπή Διαβούλευσης στους Δήμους και στις Περιφέρειες

- ✓ στους δήμους συγκροτείται Επιτροπή Διαβούλευσης ως γνωμοδοτικό όργανο.

Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας όπως:

α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων

β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων

γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών

δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα

ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων

στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων

ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων των πολιτών

η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών

θ) εκπρόσωποι των τοπικών συμβουλίων νέων και

ι) δημότες

2. Αρμοδιότητες Επιτροπής

- ✓ Γνωμοδοτεί στο συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου
- ✓ Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο
- ✓ Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.

Πρόσβαση σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν επιχειρήσεις με την υποχρεωτική ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο.

Για κάθε όργανο των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών Προσώπων τους εισάγεται υποχρέωση ανάρτησης κάθε απόφασής τους, προκειμένου αυτή να είναι εκτελεστή. Όπως θα ισχύσει και για το σύνολο του κράτους, κατά τις προβλέψεις του υπό ψήφιση Νόμου για τη Διαφάνεια, με μόνη εξαίρεση τα θέματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή απορρήτου, όλες οι άλλες πράξεις ή αποφάσεις οφείλουν να δημοσιοποιούνται το διαδίκτυο.

Διασφαλίζεται έτσι η απόλυτη διαφάνεια, ο αποτελεσματικός δημόσιος έλεγχος και γίνεται εφικτή η ουσιαστική λογοδοσία των αυτοδιοικητικών αρχών.

Προστατεύεται η επιχείρηση από την έλλειψη πληροφόρησης.

Δημιουργούνται θεσμοί προστασίας των επιχειρήσεων από την κακοδιοίκηση όπως ο συμπαραστάτης πολίτη και της επιχείρησης σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο.

Παράλληλα δημιουργείται ένα σταθερό και διαφανές πλαίσιο στις σχέσεις των ΟΤΑ με τις επιχειρήσεις μέσα από την εξορθολογικοποίηση και την επίσπευση των διαδικασιών οικονομικού ελέγχου των προμηθειών των ΟΤΑ από επιχειρήσεις (βλ. ενότητα)

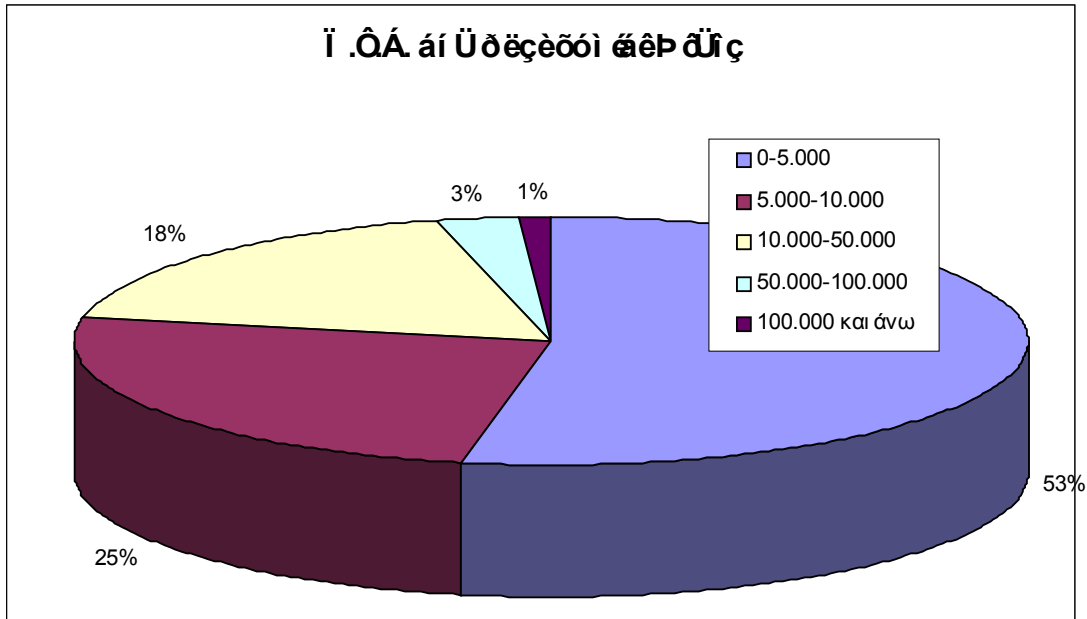
3.3. Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με τη χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους».

Το κόστος εγκατάστασης εκτιμάται ότι θα είναι μηδενικό, αφού τόσο οι νέοι Δήμοι και περιφέρειες, όσο και οι νέες δημοτικές και περιφερειακές επιχειρήσεις θα χρησιμοποιήσουν τις ήδη υπάρχουσες εγκαταστάσεις και υποδομές.

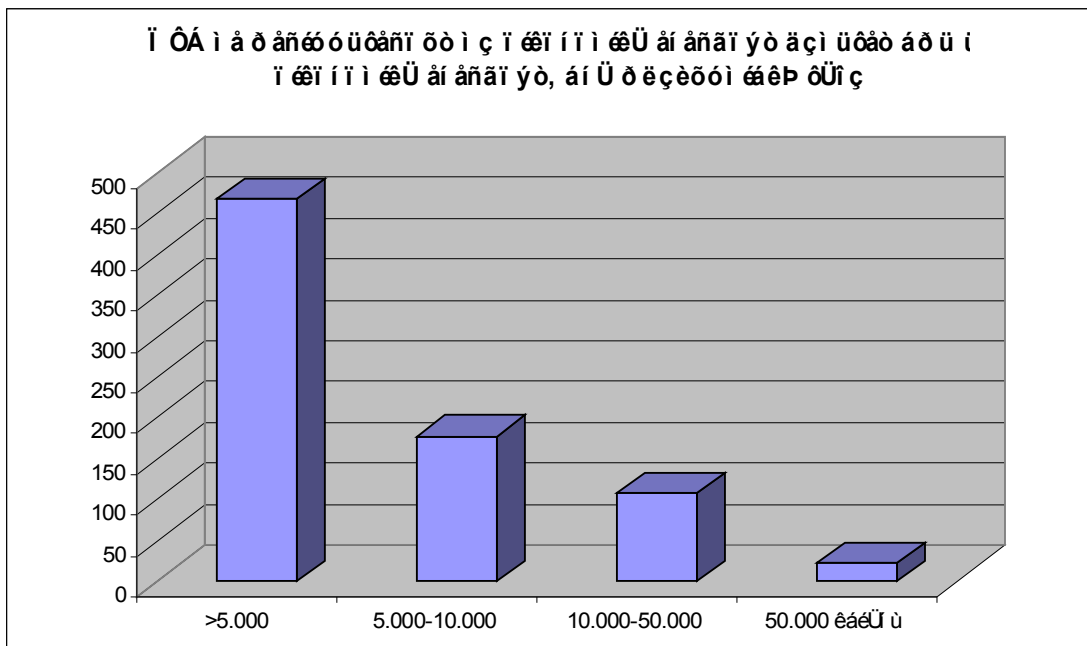
3.4. Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων.

Οι νέοι Δήμοι και οι νέες δημοτικές επιχειρήσεις, λόγω μεγέθους, αναμένεται να αξιοποιήσουν οικονομίες κλίμακας τόσο κατά τη διάρκεια της παραγωγής και της παροχής των τοπικών δημοσίων υπηρεσιών και προϊόντων, όσο και κατά τη διαδικασία προβολής τους.

Οι σημερινοί Δήμοι έχουν πολύ περιορισμένες δυνατότητες. Το 88% του συνόλου είναι Δήμοι με πληθυσμό μικρότερο των 10.000 κατοίκων.

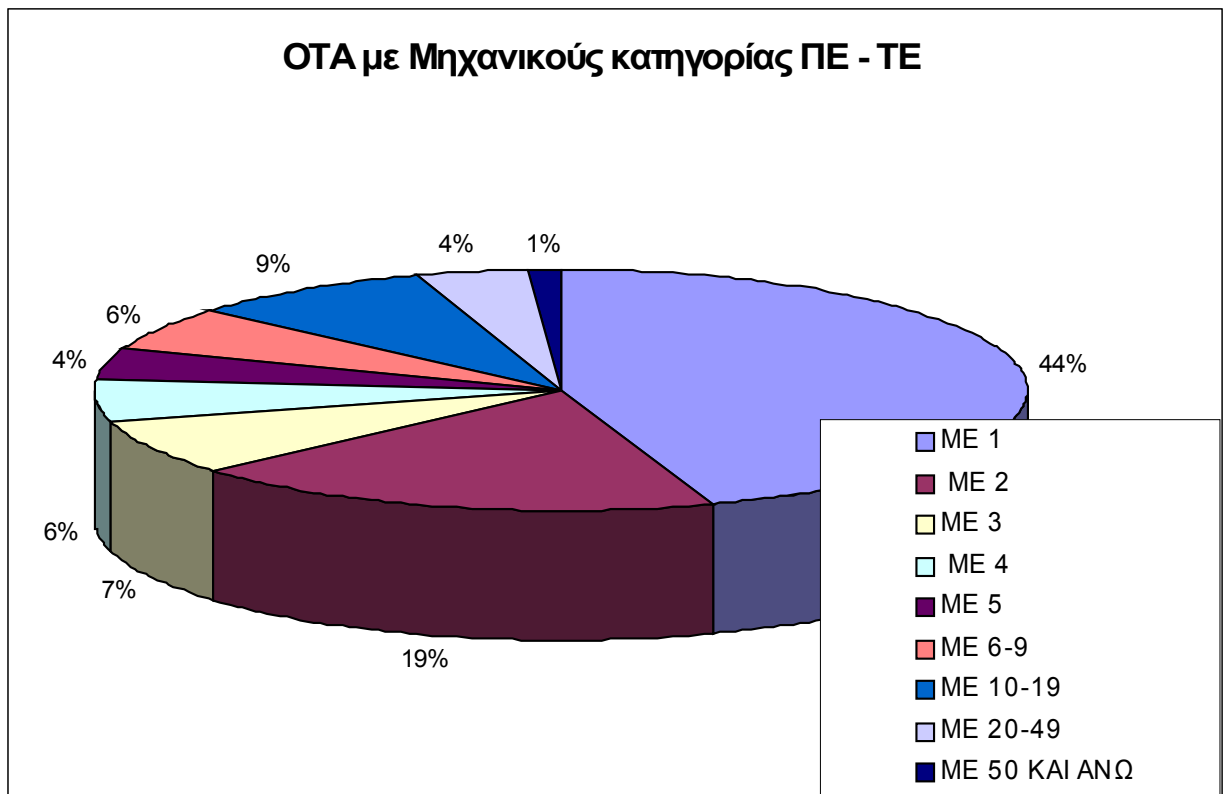
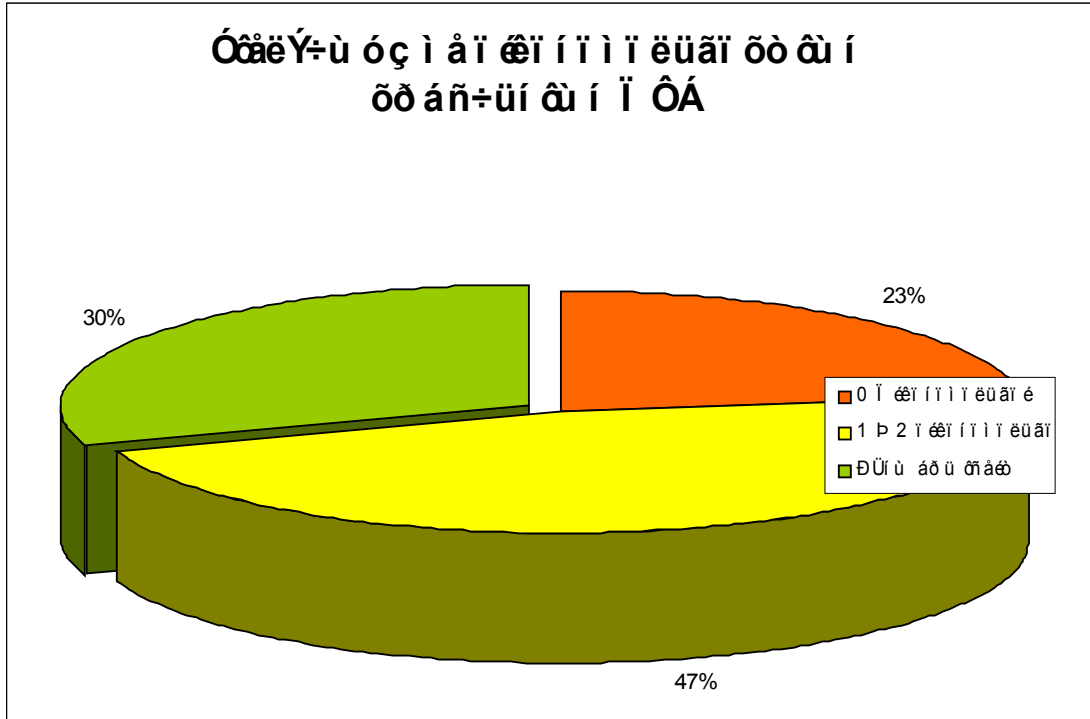
Στους πληθυσμιακά μικρούς δήμους και κοινότητες παρατηρείται μάλιστα το πρόβλημα της αδυναμίας άντλησης εσόδων από την τοπική κοινωνία.

Από τα παραπάνω γράφημα διαπιστώνεται ότι οι ΟΤΑ με μεγαλύτερο ποσοστό μη οικονομικά ενεργών δημοτών έχουν πληθυσμό μικρότερο των 10.000 κατοίκων.

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η πλειοψηφία των σημερινών Δήμων χαρακτηρίζεται από ελλείψεις σε στελέχωση υπηρεσίες.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το αυξημένο κόστος και τη μειωμένη αποδοτικότητα, κυρίως όμως την περιορισμένη ποιότητα στις προσφερόμενες υπηρεσίες. Η νέα δομή των Δήμων, των Περιφερειών και των επιχειρήσεων τους, θα τους δώσει τη δυνατότητα να συγκροτήσουν οργανωμένες υπηρεσίες και επιχειρήσεις, να αξιοποιήσουν εμπειρίες και δεξιότητες και κυρίως να διεκδικήσουν κονδύλια και προγράμματα από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους, τα οποία μέχρι τώρα δε μπορούσαν να προσεγγίσουν.

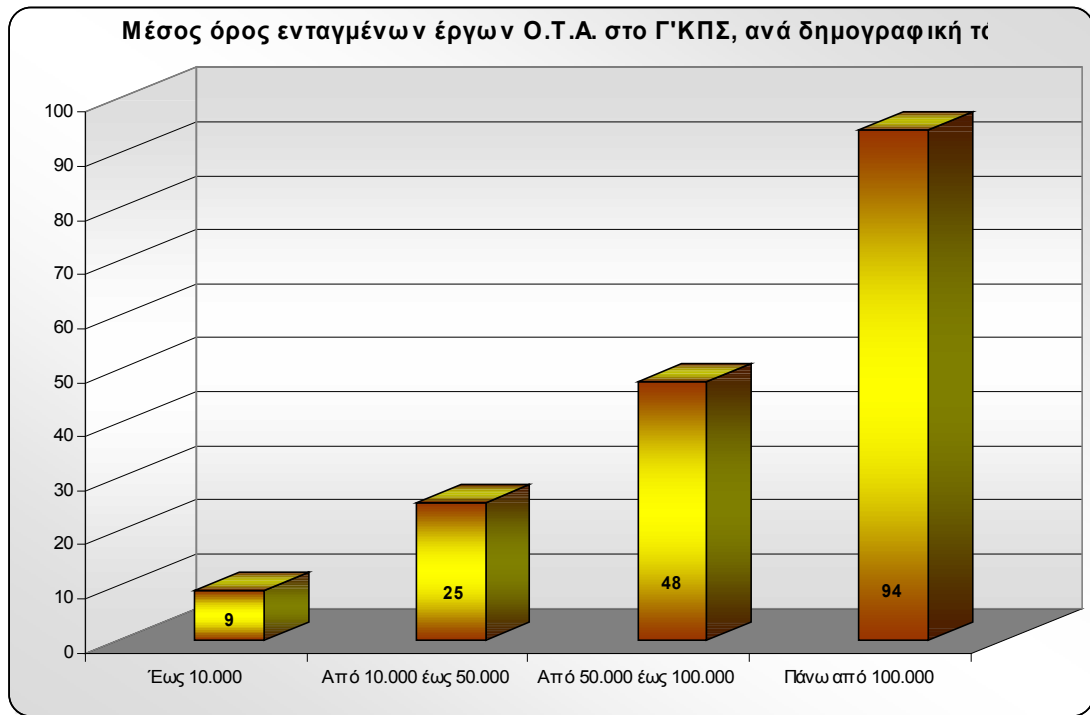
Η μεγάλη συνεισφορά του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» στην οικονομία της χώρας θα αναδειχθεί σε μέσο - μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Η θωράκιση των νέων Δήμων με υπηρεσίες, οι νέες μορφές οργάνωσης και λειτουργίας, οι υποστηρικτικοί και ελεγκτικοί μηχανισμοί αναμένεται να επηρεάσουν θετικά την παραγωγικότητα των Δήμων. Τα αποτελέσματα της αύξησης της παραγωγικότητας θα αρχίσουν να εμφανίζονται σε δύο με τρεις οικονομικές χρήσεις.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας των νέων Δήμων θα επηρεαστεί με τρεις τρόπους:

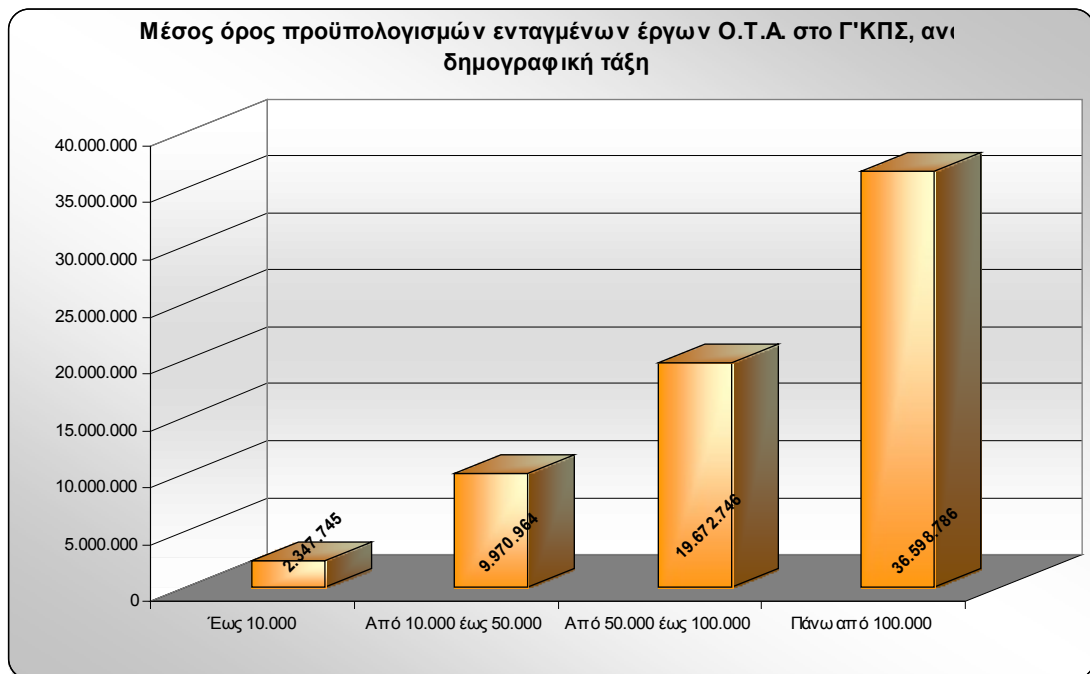
1. Σημαντική μείωση των δαπανών μέσω της καλύτερης αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού
2. Αύξηση των εσόδων λόγω βελτίωσης των εισπρακτικών μηχανισμών των ΟΤΑ και αποτελεσματικότερης λειτουργίας ,
3. Οι νέοι Δήμοι θα έχουν τη δυνατότητα να διατυπώσουν, διεκδικήσουν, ωριμάσουν και υλοποιήσουν περισσότερα και καλύτερης ποιότητας έργα.

Η εμπειρία των αποδόσεων των σημερινών ΟΤΑ στο Γ' ΚΠΣ και το ΘΗΣΕΑ είναι αποκαλυπτική.

Οι αποδόσεις της πρωτοβάθμιας ΤΑ στο Γ'ΚΠΣ

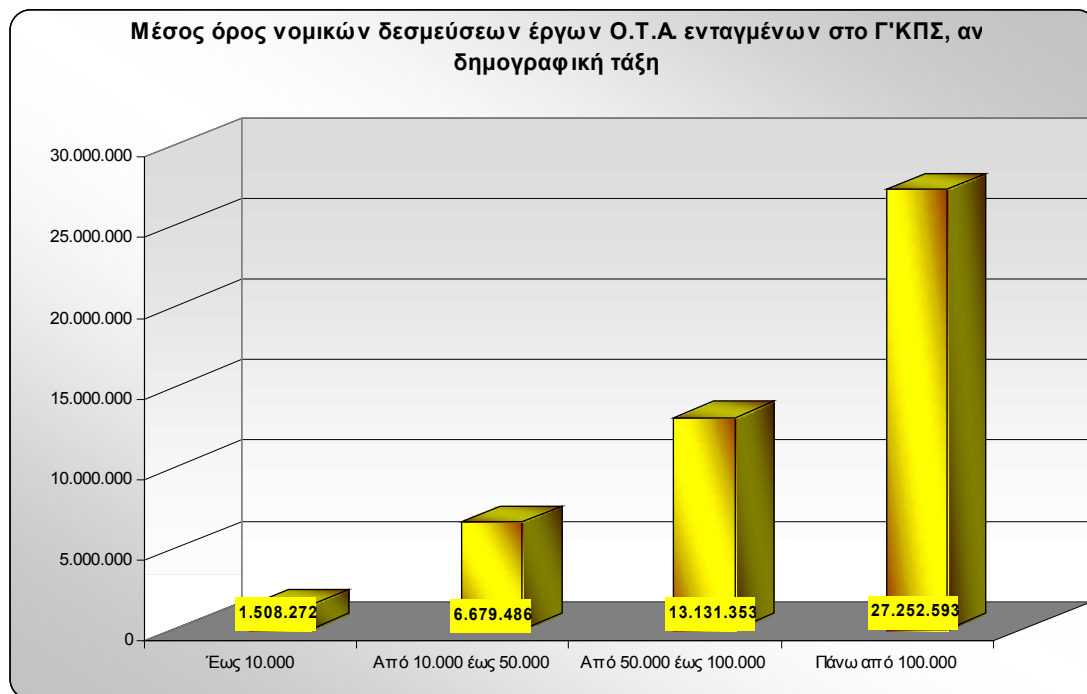

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ΟΤΑ με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων, το 82% δηλαδή του συνόλου των ΟΤΑ, ενέταξαν κατά μέσο όρο 9 έργα στο Γ' ΚΠΣ, όταν οι Δήμοι με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους είχαν αντίστοιχο μέσο όρο 94.

Στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων τα πράγματα είναι ακόμα πιο δύσκολα για τους μικρούς ΟΤΑ. Ο μέσος προϋπολογισμός των «μεγάλων» Δήμων είναι 15,5 φορές μεγαλύτερος από αυτόν των ΟΤΑ κάτω των 10.000 κατοίκων.

Από τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι οι μικροί πληθυσμιακά ΟΤΑ δεν είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν και να υποστηρίξουν επενδυτικές προτάσεις με τρόπο αποδεκτό από τους κανονισμούς του Γ' ΚΠΣ. Αυτό οφείλεται και στην έλλειψη στελεχών και οργανωμένων υπηρεσιών.

Η ίδια γεύση υπάρχει και στις νομικές δεσμεύσεις. Οι ΟΤΑ με πληθυσμό μικρότερο των 10.000 κατοίκων, έχουν συμβολοιστοήσει, κατά μέσο όρο, έργα ύψους 1.508.272 €, όταν το αντίστοιχο ποσό για των άνω των 100.000 κατοίκων είναι 27.252.593€.

Η περίπτωση των νομικών δεσμεύσεων μας αποκαλύπτει την αδυναμία των μικρών ΟΤΑ να ωριμάσουν και να φέρουν μέχρι την υπογραφή των συμβάσεων, έργα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στον «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» υπάρχει πρόβλεψη όλοι οι νέοι Δήμοι να έχουν στελεχωμένη οικονομική και τεχνική υπηρεσία

ΤΑ και Γ' ΚΠΣ την 31/12/2007

	Προϋπολογισμός	Απορροφήσεις	%	Υπόλοιπο
Τομεακά ΕΠ	1.082.719.735	456.404.124	42%	
Ταμείο Συνοχής	933.821.960	458.967.139	49%	
ΠΕΠ	3.408.216.726	1.958.433.590	57%	
Κοινοτικές Πρωτοβουλίες	193.195.898	57.611.164	30%	
ΣΥΝΟΛΟ	5.617.954.319	2.931.416.017	52%	2.686.538.302

Στον παραπάνω πίνακα φαίνονται οι αποδόσεις της ΤΑ στο Γ'ΚΠΣ την 31/12/ 2007, ένα χρόνο δηλαδή μετά τη τυπική λήξη του προγράμματος.

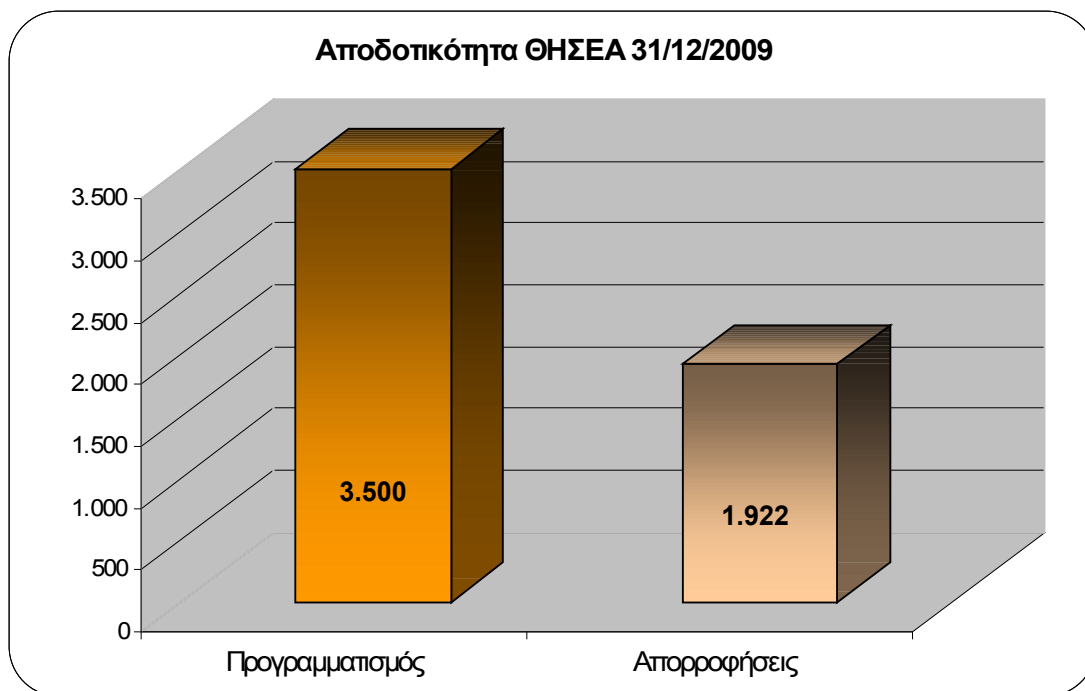
Είναι προφανές ότι η έλλειψη υπηρεσιών και εξειδικευμένου προσωπικού δε μπορεί να δικαιολογήσει το σύνολο των 2,7 δις €. Και το 50% να δικαιολογηθεί, χωρίς να υπολογιστεί η δυνατότητα για υποστήριξη καλύτερων ποιοτικά και ποσοτικά προτάσεων, τα διαφυγόντα έσοδα της ΤΑ την περίοδο αυτή ξεπερνούν το ένα δις €.

Ένα επιπλέον θετικό στοιχείο του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» είναι ότι η αύξηση της αποτελεσματικότητας των Δήμων θα περιορίσει την ανάγκη των κεντρικών αρχών για χειρισμούς και παρατάσεις της προγραμματικής περιόδου.

ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΘΗΣΕΑΣ»

Στο αναπτυξιακό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» οι διαδικασίες ένταξης δεν ήταν τόσο «σκληρές», όπως του Γ'ΚΠΣ και τα έργα είχαν προεπιλεγεί από τους ίδιους του πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Το πρόγραμμα έληγε, σύμφωνα με το νόμο την 31^η Δεκεμβρίου 2009 και η κατάσταση ήταν η εξής:

Οι μεγάλες αποκλίσεις και οι περιορισμένες απορροφήσεις εντοπίζονται πάλι στους μικρούς πληθυσμιακά ΟΤΑ. Από αυτή την άποψη είναι λογικό, μέρος του αναπορρόφητου ποσού ύψους 1,5 δις € να οφείλεται στην ελλιπή οργάνωση των ΟΤΑ.

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους».

Η νέα διοικητική δομή της χώρας και των τοπικών και περιφερειακών αυτοδιοικήσεων δε θα δημιουργήσει επιπλέον κόστος, αντίθετα αναμένεται να μειώσει το κόστος λειτουργίας και να αυξήσει τα έσοδά τους. Η μείωση του κόστους λειτουργίας θα προέλθει από οικονομίες που θα προκύψουν στο κόστος των αιρετών οργάνων, στις αμοιβές τρίτων, αλλά και σε οικονομίες κλίμακας στα γενικά και λειτουργικά έξοδα των Δήμων, των Περιφερειών και των επιχειρήσεών τους.

ΟΙ ΑΜΕΣΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Οι άμεσες επιπτώσεις του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» στους ΟΤΑ μπορούν να ταξινομηθούν σε:

- α) Εξοικονόμηση Λειτουργικών Δαπανών
- β) Αύξηση Εσόδων

Συγκεκριμένα ως προς την εξοικονόμηση των λειτουργικών δαπανών

Λογαριασμός	Δικαιολογητική βάση
Κόστος διενέργειας	Η ρύθμιση για την επιμήκυνση του χρόνου θητειών των

εκλογών	δημοτικών και περιφερειακών ΟΤΑ και η διενέργεια των εκλογών την ίδια ημέρα και στα ίδια εκλογικά τμήματα με τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μειώνει σημαντικά το κόστος των εκλογικών δαπανών.
Αμοιβές αιρετών	Με τη μείωση του αριθμού των Δήμων θα υπάρξει σημαντική μείωση στο κόστος αιρετών Εκτιμάται ότι συνολικά θα υπάρξει μείωση των δαπανών αιρετών.
Αμοιβές ελεύθερων επαγγελματιών και τρίτων	Με τη μείωση του αριθμού των Δήμων θα υπάρξουν σημαντικές μειώσεις στο κόστος ελεύθερων επαγγελματιών, και διαφόρων εξωτερικών συνεργατών και συμβούλων κλπ, αφού οι Δήμοι θα έχουν οργανωμένες δικές τους υπηρεσίες με ικανό αριθμό προσωπικού με αποτέλεσμα να καταφεύγουν πολύ πιο σπάνια σε εξωτερικές υπηρεσίες. Εκτιμάται ότι συνολικά θα υπάρξει μείωση των δαπανών τρίτων.
Παροχές τρίτων	Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται διάφορα γενικά έξοδα, (τηλεπικοινωνίες, ύδρευση, ρεύμα κλπ) η συντήρηση εξοπλισμού και τα ενοίκια. Με τη μείωση των Δήμων και τον καλύτερο συντονισμό εκτιμάται ότι θα υπάρξει μείωση των δαπανών.
Λοιπά γενικά έξοδα	Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται έξοδα από τη διοργάνωση διαφόρων δραστηριοτήτων (πολιτιστικές, αθλητικές, κοινωνικές). Εκτιμάται ότι λόγω των οικονομιών κλίμακας που δημιουργηθούν από την 1/1/2011 και του καλύτερου συντονισμού των δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο θα υπάρξει μείωση δαπανών.
Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	Με την εφαρμογή από 1/1/2011 του προγράμματος εξυγίανσης, αλλά και των μέτρων για την πιστοληπτική πολιτική των Δήμων, αναμένεται περιορισμός των τοκοχρεωλυσιών
Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	Με τον «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» θα δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας θα από την πρώτη ημέρα ζωής των νέων Δήμων, από την καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία των υπηρεσιών, την χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καλύτερη διαχείριση των προμηθειών και των αποθεμάτων κλπ. η Εκτιμάται μείωση των σχετικών δαπανών.
Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους: παραχωρήσεις, παροχές,	Στο λογαριασμό αυτόν εμπεριέχονται και οι μεταβιβάσεις σε ΝΠ της ΤΑ. Η συγχώνευση τους αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικές οικονομίες, καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων και καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών. Εκτιμάται μείωση των δαπανών.

επιχορηγήσεις, επιδότησεις, δωρεές	
Επιδόματα και επιχορηγήσεις της ΝΑ προς τρίτους, που θα περάσουν στους δήμους	<p>Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα που κατανέμει η ΝΑ και αναμένεται να μειωθούν λόγω του εξορθολογισμού και του καλύτερου ελέγχου.</p> <p>Εμπεριέχονται επίσης και δαπάνες, όπως η μεταφορά μαθητών, που η ένταξη τους στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» θα δημιουργήσει σημαντικές οικονομίες κλίμακας</p>

B) Αύξηση Εσόδων

Η απόκλιση μεταξύ βεβαιωθέντων και εισπραχθέντων εσόδων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι σήμερα στο 10%. Μία βασική αιτία της παραπάνω απόκλισης είναι η αδυναμία μηχανισμού εισπραξης αλλά και βεβαίωσης των τοπικών φορολογικών εσόδων, από πολλούς ΟΤΑ. Σε πολλές περιπτώσεις ΟΤΑ αδυνατούν να συλλάβουν το σύνολο της φορολογητέας ύλης, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αποκλίσεις και μεταξύ φορολογικών δυνατοτήτων και βεβαιωθέντων.

Οι νέοι ΟΤΑ προβλέπεται να έχουν όλοι οικονομική υπηρεσία. Οι δυνατότητες τους σύλληψης, ελέγχου και διαχείρισης των τοπικών φορολογικών δυνατοτήτων αναμένεται να βελτιωθεί, λαμβανομένων υπόψη και των υποστηρικτικών και ελεγκτικών μηχανισμών που προβλέπει ο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».

Η επανάκαμψη των διαφυγόντων εσόδων της ΤΑ συμβάλλει στην :

- Οικονομική αυτοδυναμία των ΟΤΑ,
- Σύγκλιση με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο,
- Περιορισμό της οικονομικής κηδεμονίας του κεντρικού κράτους,
- Μείωση των πιέσεων για έσοδα από τον κρατικό προϋπολογισμό.

3.7. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Το συνολικό όφελος από την επίδραση των ρυθμίσεων στον κρατικό προϋπολογισμό δε μπορεί αυτή τη στιγμή να προσδιοριστεί με ακρίβεια. Το όφελος αυτό θα πρέπει να κατηγοριοποιηθεί σε άμεσο και μέσο – μακροπρόθεσμο.

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία.

Η δημιουργία των νέων Δήμων θα δώσει τη δυνατότητα ενοποίησης δυνάμεων και αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις, στις χρηματοροές του κρατικού προϋπολογισμού προς την ΤΑ, είναι άμεσες και μέσο - μακροπρόθεσμες.

Οι άμεσες επιπτώσεις έχουν προσεγγιστεί με συντηρητικό τρόπο και περιλαμβάνουν μόνο λειτουργικές δαπάνες και έσοδα. Δεν περιλαμβάνονται μειώσεις σε επενδύσεις, παρά το ότι είναι γνωστό ότι σε προγραμματισμό βρίσκονται έργα, (δημαρχείο δήμου Πυθαγορείου Σάμου), τα οποία από την 1/1/2011 δε θα έχουν λόγω ύπαρξης.

Επισημαίνεται ότι τα μέτρα που προβλέπονται και αφορούν κανόνες διαφάνειας, ελέγχους και τη θωράκιση των Δήμων και Περιφερειών με σύγχρονα μέσα οικονομικής διαχείρισης, αναμένεται να προκαλέσουν θετικά αποτελέσματα όχι μόνο στη λειτουργία αλλά και στο οικονομικό τους αποτέλεσμα με περιστολή δαπανών και αύξηση δυνατοτήτων άντλησης εσόδων από τις τοπικές κοινωνίες.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν ενταχθεί στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης 2008-2011, υπό τον άξονα 7.4 για τη δημιουργία μιας αποτελεσματικότερη δημόσιας διοίκησης. Βάσει των εκτιμήσεων, το πρόγραμμα Καλλικράτης αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά μεγέθη:

1. θα μειώσει το σύνολο των χρηματοροών προς την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση,
2. με βάση τις διατάξεις του νομοσχεδίου εξυγιαίνεται το οικονομικό και δημοσιονομικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που ως γνωστόν αποτελεί μέρος της γενικής κυβέρνησης και του ευρύτερου δημόσιου τομέα,
3. τίθενται κανόνες και έλεγχοι, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον φαινόμενα υπερδανεισμού τόσο στους δήμους, όσο και τις περιφέρειες,

4. η οργάνωση των νέων Δήμων και των Περιφερειών, τους παρέχει τη δυνατότητα αποτελεσματικής διατύπωσης, ωρίμανσης και υλοποίησης έργων με αποτέλεσμα να αυξάνεται η απορροφητικότητα και κατά συνέπεια να μειώνονται τα διαφυγόντα έσοδα τόσο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και για το σύνολο της χώρας γενικότερα,
5. η ανάπτυξη της παραγωγικότητας των Δήμων και των επιχειρήσεων τους, αναμένεται να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά τους και με τον τρόπο αυτό να βοηθήσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας και τέλος,
6. οι ρυθμίσεις που προβλέπονται σχετικά με τους ελέγχους, κανόνες, διαφάνεια και συμμετοχή των πολιτών, αποτελούν εχέγγυο για την εξυγίανση των σχέσεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, σε τοπικό επίπεδο και τον επανακαθορισμό τους σε υγιείς βάσεις.

Συγκεκριμένα οι προτεραιότητες του «Καλλικράτη» εξειδικεύονται στα εξής σημεία:

Προτείνεται η ουσιαστική οικονομική στήριξη των δύο βαθμίδων Αυτοδιοίκησης με σύνδεση των πόρων τους με το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων, τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τον Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας. Παράλληλα, εξασφαλίζεται η πλήρης απόδοση των αναγκαίων πόρων για την άσκηση των απονεμόμενων πρόσθετων αρμοδιοτήτων καθώς και ένα σύστημα δίκαιης κατανομής των πόρων ενδοδημοτικά και ενδοπεριφερειακά. Ως προς τη δανειοδότηση των ΟΤΑ διαμορφώνεται ένα διαφανές και αποτελεσματικό πλαίσιο ελέγχου και περιορισμού της δανειοδότησης υπερχρεωμένων ΟΤΑ με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων καθώς και την καθολική υπαγωγή ελέγχου της διαχείρισης των Δήμων, των νομικών τους προσώπων και των Περιφερειών από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Τα έσοδα των νέων Δήμων είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) οι οποίοι προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

- α) το 20% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.).
- β) το 12% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).
- γ) το 50% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας.

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων (Κ.Α.Π.) προς την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και το κόστος των αρμοδιοτήτων που θα της μεταφερθούν από 1^{ης} Ιανουαρίου 2011. Ειδικότερα, πέραν το προβλέψεων του κρατικού προϋπολογισμού για τους Δήμους (ΚΑΠ, ΣΑΤΑ, λοιπές αποδόσεις, ΚΕΠ, ΔΕΥΑ, δαπάνες μερικής απασχόλησης) καλύπτεται το κόστος των

βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης και επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, της μεταφοράς των μαθητών και της δακοκτονίας. Επίσης καλύπτονται οι δαπάνες του προσωπικού των πολεοδομικών υπηρεσιών που μεταφέρονται στους Δήμους, οι δαπάνες του προσωπικού που διαχειρίζεται τα βοηθήματα υγειονομικής περίθαλψης καθώς και οι δαπάνες προσωπικού των ΤΥΔΚ οι οποίες καταργούνται. Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων, μετά την αναλυτική κοστολόγησή τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους, θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α΄ και β΄. Στο εν λόγω κόστος δεν έχει υπολογισθεί το ποσό των παρακρατηθέντων πόρων των Δήμων το οποίο αποτελεί δέσμευση του κράτους και θα εξακολουθεί να αποδίδεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο και στη σύμβαση μεταξύ ΚΕΔΚΕ και Υπουργείου Οικονομικών.

Τα κριτήρια, ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. γίνεται από το ΥΠΕΣΑΗΔ. και το Υπ.Οικ. αφού έχει διατυπώσει τη γνώμη της η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.. τόσο στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού όσο και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Κριτήρια αποτελούν σειρά δημογραφικών, γεωμορφολογικών, διοικητικών, οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών στοιχείων των Δήμων.

Τα έσοδα των Περιφερειών είναι οι Κ.Α.Π. οι οποίοι προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού:

α) το 4% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

β) το 2,40% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.).

Τα παραπάνω φορολογικά έσοδα καλύπτουν το σημερινό κόστος των κρατικών επιχορηγήσεων που αντιστοιχούν, στις αρμοδιότητες της περιφέρειας που παραμένουν σε αυτή από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και στις αρμοδιότητες που μεταφέρονται από 01.01.2011 καθώς και το κόστος μισθοδοσίας των υπαλλήλων των διευθύνσεων σχεδιασμού και ανάπτυξης, της ΔΕΚΕ, της ΔΕΣΕ, Δ/ση διαχείρισης υδάτινων πόρων, δαπάνες εποπτείας οργανισμών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Στην περίπτωση που το κόστος των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων μετά την αναλυτική κοστολόγησή τους, δεν καλύπτεται από τους παραπάνω πόρους, θα καλυφθεί με αύξηση των ποσοστών των φόρων των περιπτώσεων α΄ και β΄. Στα ποσοστά αυτά δεν έχει υπολογισθεί το τμήμα του ΠΔΕ που αφορά τις περιφέρειες, το οποίο θα υπολογισθεί με τις συνήθεις διαδικασίες

Οι προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη λήψη δανείου από Δήμους / Περιφέρειες καθορίζονται ως εξής:

α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Δήμου/Περιφέρειας να μην υπερβαίνει ποσοστό των ετήσιων τακτικών του εσόδων

β) το συνολικό χρέος του Δήμου/Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του

Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Παράλληλα, εισάγεται ένα Ειδικό Πρόγραμμα εξυγίανσης για ορισμένους ολιγάριθμους δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση Ειδικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, απαγορεύονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Ταυτόχρονα διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.

Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζονται τυχόν προβλήματα υπερχρεωμένων Δήμων που συνενώνονται με οικονομικά υγιείς Δήμους. Στην περίπτωση αυτή το πρόγραμμα εφαρμόζεται όχι για το σύνολο του «καλλικράτειου» δήμου αλλά για τον συγκεκριμένο Δήμο που είναι υπερχρεωμένος. Σε αυτό μπορούν να συμμετάσχουν Δήμοι, Δημοτικές ενότητες που συνενώνονται και Περιφέρειες μετά από σχετικό αίτημά τους. Η διαχείριση του Προγράμματος εξυγίανσης γίνεται από Ελεγκτική Επιτροπή που αποτελείται από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι και πρόεδρος της, το Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένα εκπρόσωπο της ΚΕΔΚΕ ή των Περιφερειών. Για την υπαγωγή ενός ΟΤΑ στο πρόγραμμα απαιτείται η απόφαση των 3/5 του Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου. Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης είναι:

Οι ετήσιες υποχρεώσεις σε τοκοχρεολύσια να υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων ή το συνολικό χρέος να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων. *Ακολουθεί εκτίμηση από ορκωτούς ελεγκτές και ο Δήμος/Περιφέρεια εκπονεί συγκεκριμένο πρόγραμμα εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα.*

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να ενταχθούν υποχρεωτικά Δήμοι/Περιφέρειες μετά από έλεγχο που ξεκινά από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του ΥΠΕΣΑΗΔ.

Ο Δήμος/Περιφέρεια αποκτά πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης. Στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τη χρηματοδότηση του προγράμματος εξυγίανσης των Δήμων και των Περιφερειών.

10.5. Διαφάνεια στα οικονομικά των Δήμων, προγραμματικοί προϋπολογισμοί, δίκαιη κατανομή πόρων

Κάθε Δήμος εκπονεί Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.) το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό. Το Τεχνικό

Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό.

Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού καθώς και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνεννοούμενους Δήμους που συγκροτούν το νέο καλλικράτειο Δήμο συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στα νομαρχιακά διαμερίσματα καθορίζονται με τη γνώμη της με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι στους μεγαλύτερους Δήμους δεν πρόκειται να «αδικηθούν» ως προς την κατανομή των πόρων οι μικρότεροι συνεννοούμενοι.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας για έλεγχο.

Αν διαπιστωθούν παρατυπίες ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών

Η ταμειακή λειτουργία των Δήμων διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η Οικονομική Επιτροπή υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού η οποία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνεται και η άποψη της μειοψηφίας.

Στους προϋπολογισμούς των νέων Δήμων που θα προκύψουν από τις συνενώσεις εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνενούμενων Δήμων ή κοινοτήτων. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου Δήμου, που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011, εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των συνενούμενων Δήμων, ως προϋπολογισμοί του.

Οι νέοι Δήμοι καταρτίζουν το επιχειρησιακό πρόγραμμα έως τις 30/9/2011.

Μέχρι τις 28/2/2011 πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων του νέου Δήμου καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των Περιφερειών, πρόνοιες για δίκαιη κατανομή των πόρων ενδοπεριφερειακά.

Οι Περιφέρειες καταρτίζουν Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πρώτο 9μηνο κάθε τετραετίας. Για την πρώτη φορά εφαρμογής του προβλέπεται η τριετής διάρκεια.

Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν στους συνεννοούμενους νομούς συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.

Τα ποσοστά κατανομής των πόρων που αφορούν στους νομούς καθορίζονται με τη γνώμη της με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Ένωσης Περιφερειών. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι δεν θα υπάρξει ανισοκατανομή των πόρων οι μικρότεροι συνεννούμενοι.

Η Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της Περιφέρειας για το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης και τον προϋπολογισμό και τα εισηγείται στην Οικονομική Επιτροπή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στην κατάρτιση αυτών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Έως 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού και οι διαδικασίες διαβούλευσης.

Συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως ψηφίσθηκε από το περιφερειακό συμβούλιο, αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής και οι αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου που αφορούν την επιβολή των φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, υποβάλλονται στον Ελεγκτή Νομιμότητας.

Εάν ο Ελεγκτής Νομιμότητας διαπιστώσει ουσιαστικά ή τυπικά προβλήματα επιστρέφει τον προϋπολογισμό και καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο να τον αναμορφώσει κατάλληλα.

Η ταμειακή λειτουργία των Περιφερειών διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα που αποτελεί μέρος της οικονομικής υπηρεσίας και συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

Η Οικονομική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της, υποβάλλει στο Περιφερειακό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση για τα αποτελέσματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Η έκθεση αναρτάται στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και περιλαμβάνει την άποψη της μειοψηφίας.

Ό,τι αφορά την εφαρμογή Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης για την Περιφέρεια ρυθμίζεται με Προεδρικό Διάταγμα που θα εκδοθεί.

Στους προϋπολογισμούς των Περιφερειών εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των συνεννούμενων Νομαρχιών. Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας που γίνεται το αργότερο εντός του πρώτου τριμήνου του 2011 εκτελούνται οι προϋπολογισμοί των συνεννούμενων Νομαρχιών, ως προϋπολογισμοί της.

Έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων ευθύνης των Δ.Ο.Υ. με τα όρια των νέων Ο.Τ.Α., αρμόδια για κάθε μία από αυτές, είναι η Δ.Ο.Υ. που εξυπηρετούσε την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζεται ως έδρα της.

Μέχρι την 28/2/2011 πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, απαιτήσεων και υποχρεώσεων των νέων Περιφερειών καθώς και των διαθέσιμων χρηματικών μέσων.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν σημαντικές άμεσες και έμμεσες συνέπειες στο σύνολο της κοινωνίας. Ειδικά το σκέλος των ρυθμίσεων που αφορά στην οργάνωση και τη λειτουργία των νέων αυτοδιοικητικών μονάδων πρώτου και δεύτερου βαθμού και την κατανομή των αρμοδιοτήτων επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στη σχέση του πολίτη με τη διοίκηση. Στο κύκλο των κοινωνικών ομάδων που επηρεάζονται άμεσα από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, εντάσσονται:

- α) Οι εργαζόμενοι στις κεντρικές και αποκεντρωμένες μονάδες του κράτους
- β) Οι εργαζόμενοι στους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους ΟΤΑ καθώς και τα νομικά τους πρόσωπα.

Στον κύκλο των κοινωνικών ομάδων που επηρεάζονται έμμεσα από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εντάσσονται δυνητικά:

- α) Ομάδες παραγωγών του πρωτογενούς (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) δευτερογενούς (βιομηχανία, βιοτεχνία) και τριτογενούς (εμπόριο, τουρισμός) τομέα της οικονομίας, στο μέτρο που οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επηρεάζουν τους όρους και προϋποθέσεις δραστηριοποίησης φυσικών και νομικών προσώπων στους εν λόγω τομείς.
- β) Οι ομάδες αποδεκτών υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας στο μέτρο που οι προτεινόμενες ρυθμίσεις ανακατανέμουν σημαντικές αρμοδιότητες μεταξύ των επιπέδων διοίκησης και αυτοδιοίκησης.

Ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι μέσα από τις διατάξεις του σχεδίου διαμορφώνεται ένα πλέγμα συνεπειών που επηρεάζει την ελληνική κοινωνία στο σύνολό της καθώς οι ρυθμιστικές, αναδιανεμητικές και διανεμητικές αρμοδιότητες των ΟΤΑ εκτείνονται σε ένα ευρύτατο φάσμα της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής του τόπου.

4.2 Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

Ως προς τους πολίτες οι προσδοκώμενες συνέπειες των ρυθμίσεων μπορούν να εντοπισθούν τόσο στο επίπεδο της παροχής υπηρεσιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όσο και στο

επίπεδο της εμπάθυνας των δομών και διαδικασιών άμεσης συμμετοχής τους, λογοδοσίας και ελέγχου.

α) Ο πολίτης ως αποδέκτης υπηρεσιών. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις εισάγουν σημαντικές βελτιώσεις στις δομές και διαδικασίες προγραμματισμού και υλοποίησης βασικών υπηρεσιών προς τους πολίτες σε κρίσιμους τομείς όπως η κοινωνική πρόνοια, η περιβαλλοντική προστασία, η υγεία, η παιδεία και ο πολιτισμός. Επιδίωξη είναι η βελτίωση του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών και η μείωση των εμποδίων στην πρόσβαση των πολιτών σε αυτές μέσω της επίτευξης οικονομιών κλίμακας αλλά και της ενδυνάμωσης των οργανωτικών δυνατοτήτων των Δήμων και των ΠΑ.

β) Η ενδυνάμωση των δομών και διαδικασιών συμμετοχής του πολίτη στις στη διαχείριση των τοπικών και περιφερειακών υποθέσεων. Με τους νέους θεσμούς που προτείνονται τόσο σε επίπεδο Δήμων όσο και σε επίπεδο ΠΑ ενδυναμώνονται οι θεσμοί δημοκρατικού προγραμματισμού και ελέγχου. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στους νέους θεσμούς διαβούλευσης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τη αναζωογόνηση των τοπικών συμβουλίων και την εισαγωγή του θεσμού του συνηγόρου του Δημότη για τον έλεγχο της κακοδιοίκησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, μέσω της θεσμοθέτησης της υποχρέωσης των ΟΤΑ να αναρτούν υποχρεωτικά κάθε πράξη στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων καθώς και των προκηρύξεων, διαγωνισμών, προμηθειών, προσλήψεων, συμβάσεων και αναθέσεων, εξασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στην πληροφόρηση και η άσκηση κοινωνικού ελέγχου στις πράξεις της Περιφέρειας και στη διαχείριση των οικονομικών πόρων, και έτσι η εφαρμογή της αρχής της πολιτικής λογοδοσίας.

4.4 Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

Γνώμονας των οργανωτικών επιλογών που προωθούν οι ρυθμίσεις του σχεδίου είναι ο πολίτης και η εξυπηρέτηση των αναγκών του. Γι' αυτό η συγκρότηση ισχυρότερων και μεγαλύτερων ενοτήτων συνοδεύεται από την παροχή των διοικητικών υπηρεσιών όσο το δυνατό πιο κοντά στον πολίτη, με την ενίσχυση **της απόστασης του χωριού και της γειτονιάς**, ως ζωντανών κυττάρων της τοπικής κοινωνίας. Κεντρικός στόχος της νέας Αρχιτεκτονικής είναι η **θεμελίωση του ψηφιακού δήμου** με τη σταδιακή αλλαγή της σημερινής μορφής της παροχής υπηρεσιών: αντί να πηγαίνει ο πολίτης στις δημοτικές δομές, να παρέχονται όλο και περισσότερες υπηρεσίες σε αντίστοιχο σημείο στο χωριό του ή και στο σπίτι του. Έτσι, μειώνεται η σημασία της απόστασης ενός οικισμού από την έδρα ενός Δήμου και του προσδιορισμού της έδρας του.

Ειδικές προβλέψεις επιδιώκουν τη θεμελίωση της *Ηλεκτρονικής Δημοτικής Διακυβέρνησης και*

σταδιακής αλλαγής της σημερινής μορφής της παροχής υπηρεσιών στην κατεύθυνση της καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη και της αποκέντρωσης των υπηρεσιών του Δήμου.
Ειδικότερα

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει μια πολύ πρόσφατη ιστορία που την καθιστά πρόσφορη σε λανθασμένες ερμηνείες. Συχνά εξισώνεται με ένα site ή portal που δημιουργεί ένας Δήμος για να παρέχει ενημέρωση και στοιχειώδεις ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Σε πολλές περιπτώσεις, ταυτίζεται με την εκτέλεση έργων Πληροφορικής, μάλλον αποσπασματικών και ασυντόνιστων μεταξύ τους. Φυσικά, η ανάπτυξη portals, πληροφοριακών συστημάτων και δικτυακών υποδομών δεν συνιστά από μόνη της ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Με την ευκαιρία του Καλλικράτη, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση συνδέεται ουσιαστικά με τη διοικητική μεταρρύθμιση, την ορθολογική διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, την πολιτική με επίκεντρο την εξυπηρέτηση του πολίτη και ευρύτερα με την αναζωογόνηση του αναπτυξιακού προτύπου της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Προφανώς, η διασύνδεση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με μεγάλους πολιτικούς στόχους, θα δώσει μια ιδιαίτερη ώθηση στο ίδιο το εγχείρημα της λειτουργικής αξιοποίησης των ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και στην Αυτοδιοίκηση.

Τι Λύσεις Προτείνονται;

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση υλοποιείται με την λειτουργική αξιοποίηση και ενοποίηση αυτών των συστημάτων σε ένα πλαίσιο ικανό να:

- Αυτοματοποιεί τις διαδικασίες με τις οποίες ένας οργανισμός παρέχει υπηρεσίες στον Πολίτη και στις επιχειρήσεις
- Δημιουργεί ένα περιβάλλον οργανωμένης ηλεκτρονικής συμμετοχής των πολιτών στη διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων
- Απλοποιεί την επικοινωνία του πολίτη και της επιχείρησης με τον οργανισμό, εγκαθιστώντας ηλεκτρονικές συναλλαγές μέσω πολλαπλών καναλιών πρόσβασης, και «διαφανή» την επικοινωνία ανάμεσα στις υπηρεσίες
- Κάνει ορθολογική τη χρήση πόρων μέσω της αξιοποίησης τεχνικών επιχειρησιακής νοημοσύνης (business intelligence) και παρακολούθησης δραστηριοτήτων (monitoring), σε συνδυασμό με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων Διαχείρισης Έργων, Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης.

Ουσιαστικά, η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προϋποθέτει μια σειρά από σημαντικές αλλαγές που αναφέρονται σε τεχνικό και οργανωσιακό επίπεδο:

- Σε τεχνικό επίπεδο, η εφαρμογή της διαλειτουργικότητας, και μάλιστα όλων των συνιστωσών της (σημασιολογικής, τεχνολογικής, επιχειρησιακής, νομοθετικής), είναι η δράση-κλειδί για την ανάπτυξη ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η εφαρμογή της

διαλειτουργικότητας όμως απαιτεί παρεμβάσεις πέραν της διατύπωσης προτύπων: α) την προώθηση de facto λειτουργικότητας μέσω της ανάπτυξης «συνδέσμων» (connectors / APIs) σε κάθε εφαρμογή πληροφορικής, ώστε να είναι δυνατή η διασύνδεση συστημάτων για την αυτοματοποίηση των επιχειρησιακών διαδικασιών και της ροής πληροφορίας και εγγράφων στο εσωτερικό ενός Δήμου και μεταξύ οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, β) το σχεδιασμό βελτιώσεων στην εσωτερική λειτουργία των οργανισμών της Αυτοδιοίκησης μέσω της προτυποποίησης και αυτοματοποίησης των διαδικασιών του Δήμου και της Περιφέρειας.

- Σε οργανωσιακό επίπεδο, η ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης συνδυάζεται με τη λειτουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ, που προϋποθέτει και επιβάλλει οργανωσιακές παρεμβάσεις που προωθούν την καινοτομία και τη διαχείριση της αλλαγής στην Αυτοδιοίκηση.

Η ταυτόχρονη πρόοδος και στις δύο διαστάσεις, τεχνολογική στο πλαίσιο της προοδευτικής εγκατάστασης «υπηρεσιοστραφών» αρχιτεκτονικών (SOA) για την ανάπτυξη «cross-border» υπηρεσιών και, οργανωσιακή, με την προώθηση της καινοτομίας και τη βελτίωση της χρήσης της Πληροφορικής, είναι απαραίτητη και σύμφωνη με τη συνισταμένη των πολιτικών της ΕΕ στο θέμα.

Στρατηγικές Κατευθύνσεις

Η ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προσφέρει τη δυνατότητα να συνδυαστούν, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του Δήμου και της Περιφέρειας, στην διευρυμένη κλίμακα που δημιουργεί η νέα αρχιτεκτονική, και η αποκεντρωμένη παρουσία και υλοποίηση του αυτοδιοικητικού έργου, ώστε να διατηρείται η εγγύτητα των τοπικών/περιφερειακής αρχών με τους πολίτες και τους κοινωνικούς και επιχειρηματικούς φορείς.

4.1. Νέες αρχές λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης

Η λογική της δημιουργίας ισχυρής ψηφιακής υποδομής για την υποστήριξη της διοικητικής μεταρρύθμισης της χώρας έχει διπλή σκοπιμότητα: α) να συντελέσει ώστε η νέα περιφερειακή διοίκηση και η τοπική αυτοδιοίκηση να γίνουν περισσότερο αποτελεσματικές και οι πράξεις τους διαφανείς για τους πολίτες, β) να επεκτείνει το δίκτυο εξυπηρέτησης των πολιτών μέχρι το τελευταίο χωριό της Ελλάδας, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και τους απαραίτητους ανθρώπινους πόρους. Οι επενδύσεις στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών (ΤΠΕ) για την ενίσχυση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έχουν ακριβώς το στόχο να κάνουν τη νέα διοικητική αρχιτεκτονική της χώρας αποτελεσματική (με τη χρήση τεχνολογιών διαχείρισης δεδομένων, περιεχομένου, διαδικασιών, αναπτυξιακών έργων), διαφανή (μέσα από το Διαδίκτυο), «προσβάσιμη» από τους πολίτες (μέσω ενός εντελώς αποκεντρωμένου συστήματος εξυπηρέτησης των πολιτών).

Η ψηφιακή οργάνωση των Δήμων και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εγγράφεται προφανώς στον γενικότερο «καταμερισμό έργου». Με την ένταξη των Νομαρχιών στην ευρύτερη Περιφέρεια, η Τοπική Αυτοδιοίκηση Πρώτου Βαθμού αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες και στις τοπικές επιχειρήσεις. Στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση ανήκει ο γενικότερος σχεδιασμός και υλοποίηση αναπτυξιακών έργων και ο συντονισμός, σε περιφερειακό επίπεδο, των δράσεων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Αυτό το πλαίσιο εφαρμογής της νέας διοικητικής αρχιτεκτονικής συμπληρώνεται από τρεις (3) πολιτικές που πρέπει να αποτελέσουν τον «οδικό χάρτη» της υλοποίησης του Ψηφιακού Δήμου και της Ψηφιακής Περιφέρειας – και να δώσουν κοινωνική αξία στις σχετικές επενδύσεις που απαιτεί η ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης:

- Διαφάνεια: Η Περιφερειακή Διοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι διαφανείς όσον αφορά το έργο που επιτελούν, και την έκταση και την απόδοση των επενδύσεων των δημοσίων πόρων.
- Οι υπηρεσίες της Αυτοδιοίκησης κοντά στον Πολίτη: Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι συμμετοχική και να βρίσκεται «κοντά» στον πολίτη, όχι ο πολίτης να μετακινείται για να έχει πρόσβαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Συνεργασία μεταξύ των Οργανισμών του αποκεντρωμένου Κράτους: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Περιφέρεια και το αποκεντρωμένο Κράτος θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους και να χρησιμοποιούν τις δυνατότητες της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και κάθε άλλη καινοτομία, ώστε αυτή η συνεργασία να διευκολύνει την υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων και να βελτιώνει την εξυπηρέτηση του πολίτη, των επιχειρήσεων και των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων.

A) Διαφάνεια: Η Περιφερειακή Διοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι διαφανείς όσον αφορά το έργο που επιτελούν, και την έκταση και την απόδοση των επενδύσεων των δημοσίων πόρων. Αυτό σημαίνει όχι μόνο την ηλεκτρονική παροχή των υπηρεσιών που οι ΟΤΑ παρέχουν στους πολίτες και στις επιχειρήσεις, και την οργάνωση και παρακολούθηση των αναπτυξιακών έργων με όλα εκείνα τα τεχνολογικά μέσα που προσδιορίζουν και μετρούν την αποδοτικότητα μιας επένδυσης και του οφέλους που προκύπτει από αυτό στην ανάπτυξη στην Περιφέρεια. Σημαίνει, κυρίως, την παρακολούθηση με δείκτες που είναι διαθέσιμοι στους πολίτες, μέσω της εφαρμογής των μεθόδων και τεχνικών της Επιχειρησιακής Νοημοσύνης: α) της ποιότητας της εξυπηρέτησης του πολίτη (δηλ. του αριθμού των αιτημάτων που ικανοποιούνται και του χρόνου που διαμεσολαβεί) και β), του χρόνου εκτέλεσης ενός αναπτυξιακού έργου, των πόρων που απορροφά (σε σύγκριση με άλλα στην ίδια Περιφέρεια ή σε μια άλλη) και, κυρίως, των αποτελεσμάτων που αυτό δημιουργεί σε μια περίοδο 3-5 χρόνων από την αποπεράτωση του.

B) Οι υπηρεσίες της Αυτοδιοίκησης κοντά στον Πολίτη: Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να είναι συμμετοχική και να βρίσκεται «κοντά» στον πολίτη, όχι

ο πολίτης να μετακινείται για να έχει πρόσβαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες. Η Περιφερειακή και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει, πρώτα από όλα, να προσφέρουν στους πολίτες τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων, μέσα από μηχανισμούς ηλεκτρονικής οργανωμένης διαβούλευσης και e-petitioning (ειδικά σε θέματα που αγγίζουν την «πολύ μικρή» τοπική κλίμακα, π.χ. αξιοποίηση ενός χώρου που περνά σε δημόσια χρήση, πεζοδρομήσεις πόλεων κλπ.). Οφείλουν επίσης να ζητούν τη γνώμη των πολιτών για τα μέσα που κάνουν τη συμμετοχή τους πιο εύκολη και περισσότερο ισχυρή και να αποδεικνύουν, στις αποφάσεις που λαμβάνουν, την έκταση της συμμετοχής των πολιτών και το είδος της συναίνεσης που προέκυψε. Από την άλλη πλευρά, τόσο η Αυτοδιοίκηση, ειδικά αυτή που θα προκύψει από τη νέα διοικητική αρχιτεκτονική της χώρας, όσο και το αποκεντρωμένο Κράτος οφείλουν να έχει παρουσία ακόμη και στην πιο απομακρυσμένη γωνιά της χώρας. Αυτό θα επιτευχθεί: α) μέσα από μια πολιτική ψηφιοποίησης όλων των υπηρεσιών και εγγράφων, και την αντίστοιχη αυτοματοποίηση των επιχειρησιακών διαδικασιών, ώστε κάθε συναλλαγή με το Κράτος να μπορεί να πραγματοποιηθεί από οπουδήποτε, μέσα από το Διαδίκτυο, β) την συμπλήρωση του δικτύου των ΚΕΠ με πολύ μικρές μονάδες που θα εγκατασταθούν τοπικά, σε κάθε απομακρυσμένο σημείο, εξοπλισμένων με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό που θα βοηθά τους πολίτες να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Ακριβώς επειδή οι υπηρεσίες θα είναι ηλεκτρονικές (ψηφιοποιημένες στην «πηγή»), και οι αντίστοιχες διαδικασίες που τις «παράγουν» αυτοματοποιημένες, το κόστος της ανάπτυξης μια τέτοιας μικρής μονάδας δεν είναι απαγορευτικό για την επέκταση του δικτύου των ΚΕΠ σε κάθε οικισμό και σε κάθε βιοτεχνική ζώνη.

Γ) Συνεργασία μεταξύ των Οργανισμών του αποκεντρωμένου Κράτους: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Περιφέρεια και το αποκεντρωμένο Κράτος θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους και να χρησιμοποιούν τις δυνατότητες της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και κάθε άλλη καινοτομία, ώστε αυτή η συνεργασία να διευκολύνει την υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων και να βελτιώνει την εξυπηρέτηση του πολίτη, των επιχειρήσεων και των Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων. Κάθε ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των οργανισμών και των Φορέων της Δημόσιας Διοίκησης θα γίνεται ηλεκτρονικά, με τη χρήση των μεθόδων και τεχνικών της Διαχείρισης Επιχειρησιακού Περιεχομένου και Εγγράφων. Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες του Κράτους που συνήθως «καταναλώνουν» τα πιστοποιητικά και τα άλλα έγγραφα που «παράγει» η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ή άλλες κρατικές υπηρεσίες (π.χ. Πιστοποιητικά Γεννήσεως, Οικογενειακής Κατάστασης, ενημερότητες, κλπ.) θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους, διακινώντας την απαραίτητη πληροφορία, ώστε να μην χρειάζεται ο πολίτης να «μετακινεί», π.χ. έγγραφα από τον Δήμο του στο ΑΣΕΠ (κάθε φορά που είναι υποψήφιος σε ένα διαγωνισμό του ΑΣΕΠ – ή η επιχείρηση να «μεταφέρει» τη δήλωση ΦΠΑ από την Εφορία στο Δήμο, για να υπολογιστεί ο αντίστοιχος Δημοτικός Φόρος που οφείλει να καταβάλει. Η de facto διαλειτουργικότητα μεταξύ των πληροφορικών συστημάτων του δημόσιου τομέα σε όλες της τις πτυχές (νομοθετική, τεχνολογική, επιχειρησιακή, σημασιολογική), και η αποκατάσταση μιας συνεχούς ροής πληροφοριών και εγγράφων που κάνει περιττή τη συνεχή παρουσία των πολιτών σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες για τη

διεκπεραίωση των υποχρεώσεών τους προς τη Διοίκηση (π.χ., ηλεκτρονική διακίνηση πιστοποιητικών μεταξύ δύο υπηρεσιών του Δημοσίου), σε συνδυασμό με πολιτικές και τεχνικές προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για μια τέτοια εξέλιξη.

Σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια, στο πλαίσιο της νέας αρχιτεκτονικής της δημόσιας διοίκησης:

– Οι Δήμοι, συστηματοποιώντας τη χρήση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στο πλαίσιο των ανωτέρω τριών πολιτικών, θα πρέπει να ομαδοποιήσουν τις υπηρεσίες που παρέχουν σε τρεις(3) κατηγορίες:

i. Υπηρεσίες σε συνεργασία με άλλους Φορείς του Δημοσίου: Οι Δήμοι οφείλουν να συνεργασθούν με τους τελικούς αποδέκτες των Πιστοποιητικών που παρέχουν (π.χ. Πιστοποιητικά Γεννήσεως & Οικογενειακής Καταστάσεως που προορίζονται για το ΑΣΕΠ, το Υπουργείο Παιδείας – Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση κλπ.) ώστε να αποκατασταθεί η αυτόματη αλυσίδα διακίνησης εγγράφων και να ελαχιστοποιηθεί ο ρόλος του πολίτη. Επειδή, προφανώς η επικοινωνία είναι αμφίδρομη, ο Ψηφιακός Δήμος οφείλει να παρέχει τα δεδομένα των μητρώων του (π.χ Δημοτολόγιο κλπ.), τα έγγραφα που εκδίδει, μέσα από ειδικές διεπαφές (API στην τεχνική γλώσσα) που καθιστούν πληροφορία και έγγραφα, καθώς και το σύνολο των επιχειρησιακών διαδικασιών ενός Δήμου, «επαναχρησιμοποιήσιμη πληροφορία» από κάθε «τρίτο» εξουσιοδοτημένο Φορέα (συμπεριλαμβανομένων των ΚΕΠ).

ii. Υπηρεσίες ηλεκτρονικών συναλλαγών: Αντίστοιχα, οι Δήμοι μπορούν να συνεργασθούν με τις Τράπεζες και τις άλλες κρατικές υπηρεσίες (π.χ. Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Οικονομικών, Πολεοδομίες, Υπουργείο Υγείας) για να αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες μέσω των οποίων εκτελούν οικονομικές συναλλαγές με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, παρέχουν άδειες κλπ. Μέσω αυτής της αυτοματοποίησης των διαδικασιών, ο Ψηφιακός Δήμος θα εγκαταστήσει επίσης την ηλεκτρονική επικοινωνία ανάμεσα στις υπηρεσίες τους, ώστε να μην χρειάζεται, όπως γίνεται τώρα, να αναλαμβάνει πολλές φορές ο πολίτης, ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης, το ρόλο της «διεπαφής» ανάμεσα στις υπηρεσίες (μεταφέροντας έγγραφα προς υπογραφή από μια υπηρεσία προς την άλλη).

iii. Βελτίωση στην πρόσβαση και στη χρήση των Κοινωνικών Υπηρεσιών που προσφέρει η Αυτοδιοίκηση: Οι Δήμοι οφείλουν, με τη χρήση ΤΠΕ, να βελτιώσουν την πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχουν (Παιδεία, Υγεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός) και να εγκαταστήσουν διαδικασίες ηλεκτρονικής εγγραφής, προσδιορισμού ραντεβού μέσω τηλεφώνου, Ίντερνετ κλπ.

– Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, αντίστοιχα, θα πρέπει:

i. Να οργανώσει, με τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, το σχεδιασμό και την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων και να δημιουργήσει υποδομές αποτελεσματικής, ηλεκτρονικής, επικοινωνίας ανάμεσα στις υπηρεσίες της, στους Δήμους και στις κρατικές υπηρεσίες (Government-to-Government).

ii. Να οργανώσει διαδικασίες ηλεκτρονικών προμηθειών (e-procurement) στο επίπεδο της Περιφέρειας, και συντονισμού για την οργάνωση κοινών υποδομών και συστημάτων ανάμεσα σε ομάδες Δήμων, κυρίως σε θέματα ηλεκτρονικής δημοκρατίας και συμμετοχής (e-participation) και ηλεκτρονικής συνεργασίας (e-collaboration).

Ο Ψηφιακός Δήμος ενισχύει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του αυτοδιοικητικού έργου και την οικονομική ανάπτυξη

«Πράσινη χρήση των ΤΠΕ» (Green ICT) στους Δήμους, την Περιφέρεια και το Κράτος

- ΤΠΕ για την Ορθολογική Χρήση της Ενέργειας: Μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας, μέσα από την έξυπνη χρήση της τεχνολογίας, που επιτρέπει την αναδιοργάνωση ενεργοβόρων διαδικασιών (στη λειτουργία των κτιρίων, στον δημοτικό φωτισμό κλπ.), και την παρακολούθηση της εξέλιξης της ζήτησης.
- ΤΠΕ για την Παραγωγή Νέων Μορφών Ενέργειας: Οι ΤΠΕ συμβάλλουν στην καλύτερη διαχείριση των ηλεκτρικών δικτύων και στην ευέλικτη ενσωμάτωση της παραγωγής ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).
- ΤΠΕ για τη Διαχείριση των Απορριμμάτων (π.χ. διαχείριση στόλου απορριμματοφόρων) και την Ανακύκλωση – συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συσκευών.
- ΤΠΕ για την καλύτερη Διαχείριση των Δικτυακών Υποδομών των Πόλεων (π.χ. παρακολούθηση και εντοπισμός βλαβών στα δίκτυα αποχέτευσης, ύδρευσης).

Εσωτερική Λειτουργία

- Εξοικονόμηση και Ορθολογική Χρήση Πόρων μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ σε συνδυασμό με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων Διαχείρισης Έργων, Κατάρτισης Προϋπολογισμού και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης για:
  - Τη συμμετοχική κατάρτιση του Προϋπολογισμού και την Παρακολούθηση της Υλοποίησης του σε πραγματικό χρόνο
  - Τον Σχεδιασμό και την Παρακολούθηση της Υλοποίησης του Επενδυτικού Προγράμματος του Δήμου και της Περιφέρειας
  - Τη Διαχείριση των Προμηθειών (Ηλεκτρονικές Προμήθειες)
- 1) Ενοποίηση Εφαρμογών Πληροφορικής κάτω από μια κοινή Διεπαφή. Αναδιοργάνωση και Προτυποποίηση Διαδικασιών.

- Όλες οι εφαρμογές Πληροφορικής ενός Δήμου και μιας Περιφέρειας θα πρέπει να λειτουργούν κάτω από μια «κεντρική διεπαφή» (API στην τεχνική γλώσσα) ώστε η λειτουργικότητα που περιέχουν (δηλ. η «πληροφορία» και τα βασικά έγγραφα ενός Δήμου, μιας Περιφέρειας) να είναι «προσβάσιμη» από άλλα τεχνικά συστήματα, δημοσίων οργανισμών (π.χ. ΚΕΠ, ΑΣΕΠ), στα οποία έχει δοθεί άδεια πρόσβασης.
  - Μια τέτοια «κεντρική διεπαφή» θα πρέπει να εγκατασταθεί σε κάθε Δήμο Περιφέρεια, και είναι η φυσική προϋπόθεση για την ανάπτυξη διαλειτουργικότητας και «ροών» υπηρεσιών μεταξύ οργανισμών. Εξάγει τη «λειτουργικότητα» των υπηρεσιών ενός Δήμου ή μιας Περιφέρειας με τρόπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άλλα συστήματα.
  - Κάθε νέα εφαρμογή Πληροφορικής που προμηθεύεται ένας Δήμος, ή η Περιφέρεια, θα πρέπει να περιέχει τις αντίστοιχες «Υπηρεσίες Ιστού» (Web Services), ή/και παρόμοιες τεχνολογικές λύσεις, που επιτρέπουν την επικοινωνία της με την «κεντρική διεπαφή». Πρέπει επίσης, σταδιακά, οι υφιστάμενες εφαρμογές να ενισχυθούν με αντίστοιχες «Υπηρεσίες Ιστού», στο πλαίσιο διαβούλευσης με τις εταιρείες που τις παρήγαγαν, υπό την αιγίδα των αρμόδιων Υπουργείων και της ΚΕΔΚΕ.
- 2) Αξιοποίηση Τεχνικών Επιχειρησιακής Νοημοσύνης.
- Ο Ψηφιακός Δήμος και η Περιφέρεια, όπως κάθε σύγχρονος οργανισμός, χρειάζονται τις μεθόδους και τις τεχνικές της Επιχειρησιακής Νοημοσύνης στο σύστημα λήψης των αποφάσεων.
  - Αποφάσεις που λαμβάνονται αξιοποιώντας την πληροφορία και συγκεντρώνοντας τη γνώση που μπορεί να παράγει η Επιχειρησιακή Νοημοσύνη είναι πιο δίκαιες και ορθολογικές.
  - Στηρίζονται στην αντίληψη της πραγματικότητας μέσα από τη συνεχή (και όχι ευκαιριακή) παρακολούθηση των τάσεων κρίσιμων μεγεθών.
  - Τροφοδοτούνται από την επισήμανση καλών πρακτικών και την «ανακάλυψη» κρυμμένων δυσλειτουργιών και πηγών αδικαιολόγητου κόστους
  - Δημιουργούν τη βάση για την τοποθέτηση στόχων που βελτιώνουν τις τρέχουσες επιδόσεις και τη λειτουργία του οργανισμού.

Εξυπηρέτηση των Πολιτών και των Επιχειρήσεων και αυτοματοποίηση των διαδικασιών

Ανάπτυξη on-line Υπηρεσιών ως εφαρμογές που στηρίζονται στην εκτέλεση Πρότυπων Επιχειρησιακών Διαδικασιών. Οι υπηρεσίες on-line εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων διεκπεραιώνονται εντελώς ηλεκτρονικά (end-to-end automation):

- Ο πολίτης, η επιχείρηση, δεν χρειάζεται να πηγαίνει στον Δήμο για να υποβάλει ένα αίτημα για να λάβει ένα έγγραφο - υπηρεσία. Μπορεί να το κάνει από το σπίτι του, από ένα οποιοδήποτε PC.

- Το αίτημα που υποβάλλει (ηλεκτρονικά) ο πολίτης, η μια επιχείρηση, ο/η δημοτικός υπάλληλος το λαμβάνει και το διεκπεραιώνει μέσω ενός απλού web interface που του υποδηλώνει τις ενέργειες που πρέπει να κάνει. Δεν χρειάζεται να χρησιμοποιεί άλλες εφαρμογές (π.χ, δημοτολόγιο), όλα γίνονται μέσα από ένα δικτυακό τόπο.
- Το ίδιο δικτυακό τόπο χρησιμοποιεί και το ΚΕΠ που επίσης αναλαμβάνει τις υπηρεσίες εγγραφής, πιστοποίησης και εξουσιοδότησης των χρηστών των On-line Υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των Πολιτών και των Επιχειρήσεων (η εγγραφή θα γίνεται ηλεκτρονικά, η πιστοποίηση στο ΚΕΠ).
- Μια υπηρεσία ανήκει σε ένα «οικοσύστημα» διαδικασίας. Για να γίνει «ηλεκτρονική» η υπηρεσία, γίνεται ταυτόχρονα ηλεκτρονική, άρα εν δυνάμει αποτελεσματικότερη, η διαδικασία που «παρέχει» την υπηρεσία (με τη χρήση μεθόδων και τεχνικών Διαχείρισης Επιχειρησιακών Διαδικασιών / Business Process Management).

Βελτιώσεις στην Εσωτερική Λειτουργία μέσω της προτυποποίησης και αυτοματοποίησης των διαδικασιών του Δήμου και της Περιφέρειας, και της Επικοινωνία ανάμεσα στα Τμήματα του Δήμου / Περιφέρειας / Κράτους

- Η Αυτοδιοίκηση οργανώνει τις δραστηριότητες της στη βάση επιχειρησιακών διαδικασιών. Κάθε διαδικασία που εκτελεί ένας Δήμος, ή η Περιφέρεια, ανεξαρτήτως αν καταλήγει στην παροχή μιας ηλεκτρονικής υπηρεσίας (μερικές διαδικασίες έχουν προφανώς και άλλα αντικείμενα, π.χ. έλεγχοι) περιλαμβάνει μια σειρά βημάτων που εκτελούνται για να παραχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα – στόχος (π.χ. έκδοση αδειών, έκδοση πιστοποιητικών, πληρωμή δημοτικών φόρων κλπ). Η καταγραφή, προτυποποίηση (δηλ. η ανάπτυξη ενός κοινού προτύπου για όλους τους Δήμους και τις Περιφέρειες) και η αυτοματοποίηση των διαδικασιών των Δήμων και των Περιφερειών είναι η «καρδιά» της ανάπτυξης του Ψηφιακού τρόπου λειτουργίας του Δήμου και της Περιφέρειας.
- Η αυτοματοποίηση των διαδικασιών περιλαμβάνει: α) Την αυτοματοποίηση της επικοινωνίας των «συνδέσμων» μιας επιχειρησιακής διαδικασίας με τις υπάρχουσες εφαρμογές Πληροφορικής, που παίρνουν έτσι τη μορφή «Υπηρεσιών Ιστού», β) Την αυτοματοποίηση των εργασιών των συμμετεχόντων σε αυτήν, και κατ' επέκταση ολόκληρου του «κύκλου παραγωγής» της υπηρεσίας στην οποία καταλήγει μια επιχειρησιακή διαδικασία.
- Παράδειγμα μιας γενικής διαδικασίας: υποβολή αίτησης από τον πολίτη ή την επιχείρηση, διενέργεια των απαραίτητων τεχνικών ελέγχων από τους αρμοδίους δημοτικούς υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, και διεκπεραίωση από τους τελευταίους του αιτήματος με ταυτόχρονη ολοκλήρωση του ηλεκτρονικού φακέλου της αίτησης.

Ανάπτυξη της Διαλειτουργικότητας και Εφαρμογή όλων των συνιστωσών της (σημασιολογική, τεχνολογική, επιχειρησιακή, νομοθετική) και Εγκατάσταση ροών που να αξιοποιούν τη Διαλειτουργικότητα.

- Μέσα από το συνδυασμό της εκτεταμένης εφαρμογής των κανόνων της διαλειτουργικότητας και της αυτοματοποίησης των διαδικασιών, γίνεται δυνατή η παραγωγή «νέων» στοχευμένων εφαρμογών-υπηρεσιών, με μικρό κόστος και υψηλή αποδοτικότητα (και σε συνεργασία με τους μελλοντικούς χρήστες τους), που επαναχρησιμοποιούν υφιστάμενες λειτουργικότητες για να δημιουργήσουν «ροές» ηλεκτρονικών υπηρεσιών που επεκτείνονται σε περισσότερους από έναν οργανισμούς.

Αλλαγές στον τρόπο εργασίας μέσα από την λειτουργική αξιοποίηση των ΤΠΕ

- Βελτίωση της ικανοποίησης ικανοποίηση από την εργασία των εργαζομένων μέσω της προτυποποίησης και της αυτοματοποίησης των εργασιών «ρουτίνας» και την εξοικονόμηση χρόνου για την καλλιέργεια της καινοτομίας και την απασχόληση σε πιο δημιουργικές δραστηριότητες.
- Μέσα από το Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Διαδικασιών, αυτοματοποιείται επίσης, και απλοποιείται, η εργασία των δημοτικών υπαλλήλων που μέσα από ένα μοναδικό interface χειρίζονται τα αιτήματα των πολιτών και των επιχειρήσεων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά, και τις εφαρμογές πληροφορικής που κάθε βήμα χρειάζεται. Προοδευτικά, όσο ένα τέτοιο σύστημα επεκτείνεται για να χειρίζεται κάθε αίτημα πολιτών και επιχειρήσεων, είτε αυτό υποβάλλεται ηλεκτρονικά, είτε στο «guichet», αυτό το μοναδικό interface θα διαχειρίζεται το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών που εκτελεί ο υπάλληλος, θα έχει ως εκ τούτου στον υπολογιστή του δημοτικού υπαλλήλου μια θέση αντίστοιχη με αυτήν που έχει σήμερα ο φυλλομετρητής ή ο επεξεργαστής κειμένου.

Συμμετοχή και Ενεργός Εμπλοκή των Πολιτών στις δημόσιες υποθέσεις και στην επίλυση των προβλημάτων. Ηλεκτρονική Συμμετοχή και Διαβούλευση

- Ανάπτυξη της Συμμετοχής των πολιτών μέσω της αξιοποίησης του Διαδικτύου: Συμβολή στη διαμόρφωση της θεματολογίας των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, του Περιφερειακού Συμβουλίου, Διαχείριση και Αντιμετώπιση Παραπόνων και Υποδείξεων, Ηλεκτρονική Συλλογή Υπογραφών για την ανάδειξη ενός θέματος (e-petition), Αναζήτηση της γνώμης των πολιτών για τις προτεραιότητες και την ιεράρχηση έργων της Δημοτικής και της Περιφερειακής Αρχής.
- Διαφάνεια μέσω του Διαδικτύου στην Τεκμηρίωση των πολιτικών, στις αποφάσεις και στην εφαρμογή των Αποφάσεων: Οι αποφάσεις των Δημοτικών και Περιφερειακών Συμβουλίων, και των Επιτροπών στο Διαδίκτυο, υποστήριξη μέσω Διαδικτύου στην αναζήτηση πληροφοριών και εγγράφων (νομοθετήματα, αποφάσεις οργάνων της Διοίκησης κλπ.) σχετικών με συγκεκριμένα θέματα για τα οποία ο πολίτης έχει

συμφέρον και ενδιαφέρον, Παρουσίαση εκθέσεων και δεικτών μέτρησης της επίδοσης των Δημοτικών – Περιφερειακών Υπηρεσιών σε ότι αφορά την αντιμετώπιση αιτημάτων των πολιτών και των Φορέων, στην αντιμετώπιση κρίσεων κλπ.

- Μηχανισμοί Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης με τις κοινωνικές οργανώσεις, τους φορείς της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας, τους επιστημονικούς φορείς, και τους πολίτες: Οργάνωση της θεματολογίας και της διαδικασίας της Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης σε στάδια (Ανακοίνωση έναρξης, τέλους, διάρκεια, εισήγηση και συγκροτημένη παρουσίαση δεδομένων, πρόταση εναλλακτικών λύσεων – ενδεχομένως από επιτροπές εμπειρογνομόνων –κωδικοποίηση προηγούμενης εμπειρίας – ελληνικής και διεθνούς – έκθεση συμπερασμάτων).

Διεύρυνση της Επικοινωνίας και Ενίσχυση των Συνεργασιών μέσω «ηλεκτρονικών δικτύων μάθησης» (στελέχη και εργαζόμενοι σε θέση ευθύνης βρίσκονται σε μονιμότερη επικοινωνία μέσω υπηρεσιών «instant messaging») για την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος

- με άλλους Δήμους,
- με τις περιφέρειες,
- με τη δημόσια διοίκηση,
- με εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα,
- με Τοπικές Κυβερνήσεις των Ευρωπαϊκών Περιφερειών.

Ο Ψηφιακός Δήμος και η Ψηφιακή Περιφέρεια ενισχύουν την Οικονομική Ανάπτυξη

- Η χρήση ΤΠΕ στην οικονομική διαχείριση των Δήμων και των Περιφερειών εξοικονομεί πόρους που μπορούν να διοχετευθούν σε άλλες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες και διευκολύνει στοχευμένες παρεμβάσεις για την ανάπτυξη της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας. Επιπροσθέτως, δημιουργεί μια κρίσιμη ζήτηση για την ανάπτυξη υποστηρικτικών υπηρεσιών και μικρών, τοπικών επιχειρήσεων στο κλάδο των ΤΠΕ.
- Η χρήση των ΤΠΕ δίνει γενικότερη αναπτυξιακή ώθηση (στο ευρύτερο πλαίσιο της Περιφέρειας). Οι επενδύσεις σε ΤΠΕ είναι μοχλός για:
  - Την αναβάθμιση του Φυσικού και του Αστικού Περιβάλλοντος και της βελτίωση της Ποιότητας Ζωής
  - Τη βελτίωση της οργάνωσης του Δήμου, της Περιφέρειας και, μέσω αυτής, την ενίσχυση της ελκυστικότητας της ευρύτερης Περιοχής.
- Ο Ψηφιακός Δήμος και η Ψηφιακή Περιφέρεια πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξη τοπικών και εθνικών ηλεκτρονικών υποδομών και υλοποίηση έργων στο πλαίσιο εθνικών πρωτοβουλιών (οπτικοί δακτύλιοι στην Περιφέρεια, Εθνικό Δίκτυο Οπτικών Ινών στο σπίτι κ.α.).

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

Και στους δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης προωθείται αποφασιστικά η διαφάνεια και καταπολεμάται η κακοδιοίκηση και βελτιώνεται το περιβάλλον ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τη δημιουργία νέων θεσμών, όπως του **συνηγόρου της επιχείρησης** και την αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών.

Συγκεκριμένα:

Θεσμοθετείται ο Συμπαραστάτης του δημότη και της **Επιχείρησης** σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο

Παράλληλα μέσω της προώθησης της **ηλεκτρονικής διακυβέρνησης** αλλάζει ριζικά η σχέση των επιχειρήσεων με τις διοικητικές υπηρεσίες και διαδικασιών σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που άπτονται της καθημερινής λειτουργίας των επιχειρήσεων, όπως η αδειοδότηση δραστηριοτήτων, η πληρωμή τελών, οι διαγωνισμοί, οι προμήθειες και οι αναθέσεις. Η προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, επιπλέον, δια της απλοποίησης και συνέργειας των διαδικασιών, εξασφαλίζει τις διαδικασίες εσωτερικής αποκέντρωσης στους νέους, μεγαλύτερους και ισχυρότερους Δήμους, αυξάνοντας τον οριζόντιο συντονισμό των δράσεων και των υπηρεσιών και την αμεσότερη διασύνδεση των Ο.Τ.Α. με την κοινωνία των πολιτών, τις επιχειρήσεις και τις εθελοντικές οργανώσεις. Και, βέβαια, εγγυάται «τεχνικά» τη δυνατότητα να λαμβάνονται αποφάσεις και να υλοποιούνται δράσεις όσο το δυνατόν εγγύτερα στον πολίτη και το πρόβλημα που κάθε φορά ανακύπτει.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1 Οι νέοι ΟΤΑ όχημα για την πράσινη ανάπτυξη

Οι συνέπειες των προτεινόμενων ρυθμίσεων στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον είναι σημαντικές στο μέτρο που επιφέρουν μια συνολική ανακατανομή και εξορθολογικοποίηση των σχετικών αρμοδιοτήτων τόσο μεταξύ κεντρικής και αποκεντρωμένης διοίκησης όσο και μεταξύ των δύο επιπέδων τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ανάδειξη των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων ως του βασικού πυλώνα του αναπτυξιακού σχεδιασμού τους καθιστά αυτομάτως τους βασικούς φορείς προγραμματισμού και υλοποίησης πολυετών πρωτοβουλιών για την πράσινη ανάπτυξη και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος στα γεωγραφικά όρια τους. Βάσει του άρθρου 3 του νόμου οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές. Ο νέος αυτός ρόλος εμπνέεται και συμβαδίζει με τις βασικές αρχές της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη όπως αυτές έχουν αποτυπωθεί στη Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους στόχους που θέτει για την οριζόντια ενσωμάτωση των πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες της επιμέρους δραστηριότητες του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και των Δεσμεύσεων του Αάλμποργκ και της Τοπικής Ατζέντα 21. Βασική επιδίωξη του προγράμματος Καλλικράτης είναι η ενίσχυση των πολιτικών και διοικητικών ικανοτήτων των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων ΟΤΑ για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της προώθησης των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης στον τομέα των μεταφορών σε αστικό και υπεραστικό επίπεδο, στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από την κατανάλωση, την προστασία της βιοποικιλότητας καθώς και την προώθηση νέων περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών.

Πρωτεύεται έτσι ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο στη χώρα μας που ευνοεί το συντονισμό των **τριών βασικών πυλώνων της πράσινης ανάπτυξης, την περιβαλλοντική προστασία, την ισόρροπη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή.**

Τα νέα άμεσα αιρετά όργανα της Περιφέρειας και των Δήμων, συνεπικουρούμενα από θεσμούς άμεσης κοινωνικής διαβούλευσης με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους διαμορφώνουν και υλοποιούν τις βασικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής τους στους φυσικούς και ενεργειακούς πόρους, τις πρώτες ύλες, τη θάλασσα και τους ορεινούς όγκους και την ένταξη της Ελληνικής

υπαίθρου στην προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξης με ισόρροπη έμφαση στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την οικολογική προστασία και διατήρηση. Στο πλαίσιο αυτό συμβάλλει η ολοκληρωμένη προσέγγιση στον περιφερειακό και τοπικό αναπτυξιακό προγραμματισμό που επιχειρείται μέσω του εξορθολογισμού των δομών, διαδικασιών και πρακτικών δημοκρατικού προγραμματισμού και η παροχή ισχυρών θεσμικών κινήτρων για την ενεργοποίηση του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού.

Ταυτόχρονα με την ανακατανομή των λειτουργιών μεταξύ αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης επιχειρείται ο εξορθολογισμός της άσκησης κρίσιμων περιβαλλοντικών αρμοδιοτήτων που σχετίζονται ιδίως με την ρύθμιση και τον έλεγχο αρνητικών εξωτερικοτήτων και την αδειοδότηση δραστηριοτήτων στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα, τον έλεγχο των φυσικών και ενεργειακών πόρων καθώς και το σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, την αποκομιδή και διαχείριση των απορριμμάτων, τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τα αποχετευτικά δίκτυα. Στο μέτρο λοιπόν που οι προτεινόμενες ρυθμίσεις επιφέρουν σημαντικές βελτιώσεις στις ισχύουσες δομές, διαδικασίες και πρακτικές περιβαλλοντικής διοίκησης και διακυβέρνησης αναμένεται να έχουν θετικές συνέπειες στη διοικητική και πολιτική ικανότητα του ελληνικού διοικητικού συστήματος ρύθμισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Τόσο σε επίπεδο αναπτυξιακού προγραμματισμού όσο και σε επίπεδο άσκησης τομεακών αρμοδιοτήτων **η συμβολή των νέων ΟΤΑ στην πράσινη ανάπτυξη αναμένεται να είναι σημαντική.** Οι θετικές επιπτώσεις εντοπίζονται στη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και την αποτελεσματικότερη άσκηση αρμοδιοτήτων στους εξής τομείς:

A) Απόβλητα

Καθώς η διαχείριση των αστικών υγρών και στερεών αποβλήτων αποτελεί βασική αρμοδιότητα των ΟΤΑ η εισαγωγή νέων βελτιωμένων μεθόδων και τεχνολογιών και ο καλύτερος προγραμματισμός όχι μόνο θα μειώσουν την περιβαλλοντική επιβάρυνση αλλά και θα ενισχύσουν τις δυνατότητες ανάληψης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στους τομείς αυτούς. Ιδιαίτερα στις τουριστικές/νησιωτικές περιοχές η ορθολογική διαχείριση των υγρών αποβλήτων μπορεί να οδηγήσει σημαντική εξοικονόμηση υδάτινων πόρων μέσω της πλήρους επεξεργασίας των λυμάτων και μετατροπής του σε αρδευτικό νερό.

Ανάλογες θετικές επιπτώσεις μπορεί να προκύψουν και στα αστικά στερεά απόβλητα, μέσω της εκτεταμένης και συστηματικής ανακύκλωσης σε επίπεδο δήμου.

B) Η συμβολή στη διαχείριση των υδάτινων πόρων

Ο ρόλος των ΟΤΑ στη διαχείριση των υδάτινων πόρων είναι κεντρικός τόσο μέσω των ΔΕΥΑ όσο και της ενσωμάτωσης του τομεακού προγραμματισμού στο συνολικό περιφερειακό

αναπτυξιακό προγραμματισμό για τη βιομηχανία, την γεωργία, τον τουρισμό και την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών διαπεριφερειακής συνεργασίας που προβλέπονται από το νομοσχέδιο. Η ουσιαστική συμβολή των νέων ΟΤΑ στον τομέα αυτό προϋποθέτει την ενδυνάμωση του διοικητικών ικανοτήτων τους για τον αποτελεσματικό έλεγχο της ρύπανσης, την υποστήριξη των εγκαταστάσεων και τη δυνατότητα αξιοποίησης νέων τεχνολογιών ιδιαίτερα στους τομείς αφαλάτωσης και επεξεργασίας λυμάτων.

Γ) Η μείωση των εκπομπών του θερμοκηπίου

Η συμβολή των ΟΤΑ στον τομέα αυτό είναι καθοριστική καθώς η μείωση του εκπομπών σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με πολιτικές που διαμορφώνονται και υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο ιδιαίτερα για τις συγκοινωνίες, την παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας, τις καύσεις σε χωματερές, το βιοκλιματικό σχεδιασμό των κτιρίων, καθώς και τις τοπικές πολιτικές για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και μια σειρά παρεμβάσεων που επηρεάζουν το μικροκλίμα όπως το αστικό και περιαστικό πράσινο και οι τοπικές συγκοινωνίες.

6.Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

Με τις διατάξεις που προβλέπουν τη σύσταση, οργάνωση και λειτουργία της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ ενισχύεται αποφασιστικά ο έλεγχος νομιμότητας στις πράξεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ο οποίος μέχρι σήμερα ασκούνταν με ελλείψεις και προβλήματα και για το λόγο αυτό δεν ήταν επαρκής. Η ενίσχυση του εν λόγω ελέγχου συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού προς όφελος των πολιτών. Επίσης διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία των Ο.Τ.Α. που αποτελούν δημόσιες υπηρεσίες επιφορτισμένες με τη θεραπεία των τοπικών υποθέσεων καθώς και των κρατικών υποθέσεων που τους αναθέτει ο νόμος. Με την καθιέρωση της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ αναμένεται να καταστεί ποιοτικότερος και αποτελεσματικότερος ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. με περαιτέρω συνέπεια να βελτιωθεί σταδιακά και το επίπεδο των παραγομένων από τους Ο.Τ.Α. διοικητικών πράξεων εφόσον η εν λόγω κρατική υπηρεσία, στελεχωμένη με εξειδικευμένα στελέχη, θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εκδιδόμενες από τους Ο.Τ.Α. διοικητικές πράξεις και θα επεμβαίνει προς αποκατάσταση της νομιμότητας είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν προσφυγής έχοντας παράλληλα τη δυνατότητα να ενεργεί επιτόπιους ελέγχους προς διαπίστωση τυχόν παρανομιών. Έχει επίσης προβλεφθεί η δυνατότητα των Ο.Τ.Α. να απευθύνουν ερωτήματα προς την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ προς επίλυση νομικών ζητημάτων πριν από την έκδοση διοικητικών πράξεων προκειμένου να εξοικονομείται χρόνος και να αποφεύγονται ακυρώσεις πράξεων, ενώ τον ίδιο σκοπό επιτελεί και η προβλεπόμενη ευχέρεια της εν λόγω Υπηρεσίας να διαβιβάζει στους Ο.Τ.Α. γενικές οδηγίες για την αντιμετώπιση ζητημάτων νομιμότητας.

Ειδικότερες ρυθμίσεις:

6.1.1 Διάταξη για τις ενστάσεις.

Στο σχέδιο νόμου προβλέπεται η κατάργηση των τριών ενστάσεων που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία για την αμφισβήτηση του κύρους των εκλογών στους ΟΤΑ. Πιο συγκεκριμένα με τις ισχύουσες διατάξεις (άρθρα 65 ΚΔΚ και 246 ΚΔΔ) προβλέπονται τρεις ενστάσεις, με πενήνήμερη προθεσμία, κατά του κύρους των εκλογών στους ΟΤΑ: μία κατά του κύρους της απόφασης ανακήρυξης των υποψηφίων συνδυασμών, μία κατά του κύρους του

πίνακα των αποτελεσμάτων και μία κατά της πράξης ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καθιερώνεται **μία και μόνη** ένσταση, με **επταήμερη** προθεσμία: αυτή κατά **της τελικής πράξης** με την οποία γίνεται η ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που εκλέγονται ως τακτικά και αναπληρωματικά μέλη. Σημειώνεται ότι με την ένσταση αυτή μπορεί να προταθεί **συνολικά και ολοκληρωμένα** κάθε ισχυρισμός που προηγουμένως μπορούσε να προταθεί με τις τρεις ενστάσεις με **τρόπο όμως αποσπασματικό**.

Με τον τρόπο αυτό: α) **απλουστεύεται** η διαδικασία αμφισβήτησης του κύρους των εκλογών των ΟΤΑ με την πρόβλεψη ενός και όχι τριών ενδίκων βοηθημάτων, κατά τα πρότυπα του ελέγχου των βουλευτικών εκλογών, β) συγκεντρώνονται οι λόγοι ένστασης σε ένα τελικό ένδικο βοήθημα, με τη **μείωση του συνολικού αριθμού των δικών** που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του δικαστικού ελέγχου μιας συγκεκριμένης εκλογής, και άρα επιτυγχάνεται η αποσυμφόρηση των δικαστηρίων που προκαλείται από την εκδίκαση διαδοχικών ενστάσεων για την ίδια εκλογή, γ) δίδεται πρόσθετος χρόνος σε υποψηφίους και εκλογείς για την αμφισβήτηση του κύρους εκλογών, χωρίς να παρεκτείνεται στην πράξη η δικαστική αμφισβήτηση. Καθώς μάλιστα οριοθετείται η δυνατότητα αμφισβήτησης της νομιμότητας της εκλογής όχι μέσα στη δίνη του προεκλογικού αγώνα αλλά αφού θα έχουν ολοκληρωθεί όλες οι διαδικασίες μέχρι την τελική ανάδειξη των επιτυχόντων και των επιλαχόντων συνδυασμών και υποψηφίων, υπηρετείται τόσο η αποτελεσματικότητα της δικαστικής προστασίας και η ανάγκη διακρίβωσης της αληθινής βούλησης του εκλογικού σώματος αλλά και η απονομή της δικαιοσύνης.

6.1. 2 Απλούστευση και επίσπευση διαδικασιών ελέγχου νομιμότητας πράξεων των ΟΤΑ

Παράλληλα, με το νέο σύστημα εποπτείας και ελέγχου των δαπανών των ΟΤΑ απλουστεύονται και εξορθολογικοποιούνται οι σχετικές διαδικασίες με αντίστοιχη μείωση του χρόνου και του κόστους που επιφέρει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, ο ελεγκτής νομιμότητας διενεργεί τον έλεγχο κάθε πράξης σε αποκλειστική προθεσμία 40 ημερών και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η απόφαση είναι παράνομη, τότε την ακυρώνει. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει τις αποφάσεις των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των Δήμων, των Περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης ή την ανάρτησή της στο διαδίκτυο ή από την κοινοποίησή της ή αφότου έλαβε γνώση αυτής. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας αποφαίνεται σε 2 μήνες. Στο τέλος κάθε έτους συντάσσει έκθεση στην οποία καταγράφει το έργο της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ. Σε αυτή μπορεί να

προτείνει μέτρα, νομοθετικά και άλλα, τα οποία πρέπει να ληφθούν για την αποτελεσματικότερη διενέργεια του ελέγχου νομιμότητας. Η έκθεση κοινοποιείται στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής καθώς και στο Συνήγορο του Πολίτη. Τέλος, συστήνει ειδική επιτροπή η οποία μπορεί να καταλογίζει αστική ευθύνη σε οποιονδήποτε έχει ζημιώσει με δόλο ή βαριά αμέλεια το Δήμο, την Περιφέρεια ή το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου τα οποία και υποχρεούται να αποζημιώσει. Για τη διενέργεια έρευνας πρέπει να γίνει σχετική αίτηση από τον αντίστοιχο οργανισμό ή και από οποιοδήποτε πολίτη.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

Η προσδοκώμενη βελτίωση του ελέγχου νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. λόγω της ανάθεσης της σχετικής αρμοδιότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ καθώς και η καθιέρωση προληπτικού ελέγχου σε όλες τις πράξεις των ΟΤΑ από το Ελεγκτικό συνέδριο, θα έχουν αναμφίβολα θετικές συνέπειες στην απονομή της δικαιοσύνης. Εν πρώτοις αναμένεται ότι θα υπάρξει μείωση των προσφυγών ενώπιον των δικαστηρίων διότι η ποιότητα του ελέγχου νομιμότητας που θα ασκεί η εν λόγω Υπηρεσία θα ικανοποιεί σε πολλές περιπτώσεις τον πολίτη ο οποίος δεν θα αισθάνεται την ανάγκη να προσφύγει στα δικαστήρια για να προστατεύσει τα έννομα συμφέροντά του. Αλλά και αν ο πολίτης επιλέγει τη δικαστική οδό προς επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, οι πράξεις της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ θα διαθέτουν, τουλάχιστον, αρτιότητα από νομικής απόψεως και με τον τρόπο αυτό θα διευκολύνονται τα αρμόδια δικαστήρια κατά την εκδίκαση των διαφορών. Επιπλέον η σύσταση και λειτουργία της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ αναμένεται να επιδράσει σταδιακά στην ποιότητα των εκδιδόμενων από τους Ο.Τ.Α. διοικητικών πράξεων με αποτέλεσμα να διευκολυνθεί έτσι περαιτέρω το έργο των δικαστηρίων εφόσον θα έχει να κρίνει επί διαφορών με καλύτερη ποιότητα διοικητικών πράξεων τόσο στο επίπεδο του εποπτευόμενου (Δήμοι, Περιφέρειες) όσο και στο επίπεδο του εποπτεύοντος (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ).

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις με τις οποίες ιδρύεται και οργανώνεται η Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ έχουν το συνταγματικό τους έρεισμα στο άρθρο 102 παρ. 4 το οποίο ορίζει ότι το κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Θα μπορούσε μάλιστα να υποστηριχθεί ότι για πρώτη φορά από τη θέση σε ισχύ του ισχύοντος Συντάγματος 1975/1986/2001 ο νομοθέτης ενεργοποιείται, με το παρόν νομοσχέδιο, προς την κατεύθυνση της ίδρυσης μιας ειδικής κρατικής υπηρεσίας η οποία έχει ως αποκλειστική αποστολή τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α. αποδεικνύοντας έτσι το ενδιαφέρον της Πολιτείας για τη θεσμοθέτηση ενός ποιοτικού, αποτελεσματικού και αξιόπιστου ελέγχου.

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

Για το ζήτημα της εποπτείας του κράτους στους Ο.Τ.Α. υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η οποία δέχεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Σύνταγμα, εκτείνεται αποκλειστικά στη νομιμότητα των πράξεων τους (βλ. ενδεικτικά ΣΤΕ 3169/2006, 1902/2002).

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο δεν ρυθμίζει ευθέως ζητήματα που αφορούν την διάρθρωση της διοίκησης στα κράτη-μέλη. Ορισμένες αρχές του ευρωπαϊκού δικαίου επηρεάζουν έμμεσα την λειτουργία των διοικητικών αρχών στα κράτη μέλη, όμως δεν προδιαγράφουν τον τρόπο διάρθρωσής τους.

Από τις διεθνείς συμβάσεις, ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας (ΕΧΤΑ), ο οποίος κυρώθηκε από την Ελλάδα με το ν. 1650/1986 (ΦΕΚ Α 114). Σημειώνεται ότι η εν λόγω κύρωση αφορούσε μόνο τον πρώτο βαθμό (και στη συνέχεια δεν επεκτάθηκε από την Ελλάδα και ως προς τον δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης), ενώ η Ελλάδα έχει διατυπώσει επιφυλάξεις ως προς τις εξής ρυθμίσεις:

- Άρθρο 5: Προστασία των εδαφικών ορίων των ΟΤΑ
- Άρθρο 7 παρ. 2: αντιμισθία αιρετών
- Άρθρο 8 παρ. 2: Δυνατότητα ελέγχου σκοπιμότητας
- Άρθρο 10 παρ. 2: Δικαίωμα συνεταιρισμού των ΟΤΑ εντός και εκτός της χώρας.

Δεν υπάρχει άμεσα σχετική νομολογία του ΔΕΚ

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Δεν υπάρχουν προβλέψεις στην ΕΣΔΑ που να αφορούν άμεσα την διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης, δεν υφίσταται σχετική νομολογία του ΕΔΔΑ που να αφορά άμεσα αυτά τα ζητήματα.

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Τα Υπουργεία τα οποία είναι συναρμόδια για την άσκηση των αρμοδιοτήτων, από την Περιφέρεια και τους δήμους, είναι, εκτός του Υπουργείου Εσωτερικών, τα ακόλουθα :

Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Η συναρμοδιότητα των Υπουργείων που προαναφέρθηκαν εμπλέκεται κατά λόγον αντιστοιχίας προς τις απονεμόμενες στις Περιφέρειες και στους Δήμους αρμοδιότητες.

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

Οι οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εσωτερικών με τις οποίες υπήρξε συνεργασία, είναι η Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., το Τμήμα Προσωπικού αυτής, η Τεχνική Δ/ση και η Μονάδα στρατηγικού σχεδιασμού, ειδική υπηρεσία εφαρμογής προγραμμάτων.

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των αντίστοιχων διατάξεων είναι η Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α., το Τμήμα Προσωπικού αυτής, καθώς και η Τεχνική Δ/ση.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Η άρθρωση των σχετικών διατάξεων κατά Μέρη, Κεφάλαια, Ενότητες, άρθρα και παραγράφους έγινε σύμφωνα με το εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.). Επιπρόσθετα επιδιώχθηκε ο περιορισμός, κατά το δυνατό, του αριθμού των εξουσιοδοτικών διατάξεων προς την κεντρική εξουσία για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων καθώς και η ρύθμιση των περισσότερα συναφών ζητήματα απευθείας στο νόμο, ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις, κατακερματισμός των ρυθμίσεων, προβλήματα ρυθμιστικής συνοχής και εναρμόνισης, νομοθετικά κενά και αβεβαιότητες, καθώς και ο κίνδυνος μελλοντικής νόθευσης της όλης φιλοσοφίας του μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος. Σε αρκετές περιπτώσεις παρέχονται εξουσιοδοτήσεις για έκδοση κανονιστικών αποφάσεων σε όργανα των Δήμων και των Περιφερειών αυτοδιοικήσεων. Σε ορισμένες από αυτές τις περιπτώσεις, η έκδοση των εν λόγω κανονιστικών πράξεων είναι δυνητική, εκτιμάται όμως ότι θα εκδοθούν τελικά από πολλούς ΟΤΑ και για το λόγο αυτό συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση (βλ. 2.3).

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

I. Ως προς το σύστημα διακυβέρνησης των νέων ΟΤΑ

Τροποποιούνται, αντικαθίστανται ή καταργούνται οι εξής διατάξεις:

Από το ν. 3463/2006: Τα άρθρα 1-2, 19-140, 222-270

Από το ΠΔ 30/1996, όπως ισχύει: Καταργούνται όλες οι διατάξεις.

Σχετικοί κώδικες ρυθμίσεις είναι ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και το ΠΔ 30/1996 (Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης).

II. Ως προς το σύστημα εποπτείας των νέων ΟΤΑ

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις για την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ η εποπτεία ενοποιείται και για τους δύο βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Περιφέρειες) και επομένως αντικαθίστανται οι σχετικές διατάξεις τόσο του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων όσο και του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, αντικαθίστανται οι διατάξεις των άρθρων 141 έως 154 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και οι διατάξεις των άρθρων 66 έως 72 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΠΔ 30/1996).

III. Ως προς τις **αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ και των Γενικών Διοικήσεων**

- Οι διατάξεις περί αρμοδιοτήτων Δήμων συμπληρώνουν το άρθρο 75 του Κ.Δ.Κ. (κυρ. νόμος 3463/2007).
- Οι διατάξεις περί αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων είναι πρωτογενείς.
- Οι διατάξεις για τις αρμοδιότητες των Γενικών Διοικήσεων τροποποιούν αντίστοιχες του ν. 2503/1997.
- Οι διατάξεις για το προσωπικό των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων συνιστούν τροποποιήσεις των αντίστοιχων άρθρων 104 έως 112Α' του κωδικοποιητικού προεδρικού διατάγματος 30/1996, που αφορούσαν το προσωπικό των Ν.Α.
- Οι διατάξεις περί μετατάξεων είναι πρωτογενείς.

IV. Ως προς το **εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών**

Το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών στηρίζεται, εν πολλοίς, στις ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Ευνόητο καθίσταται ότι οι διατάξεις για την ανάδειξη των μελών του δημοτικού συμβουλίου, καθόσον, εισάγουν ένα νέο τρόπο ανάδειξής τους, κείνται εκτός του πλαισίου του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και συγκροτούν ένα αυτόνομο πεδίο ρυθμίσεων. Έτσι, επιλέχτηκε το προτεινόμενο σχέδιο ρυθμίσεων να αποτελέσει ένα πρωτογενές πλαίσιο, χωρίς να τροποποιεί, αντικαθιστά ή να καταργεί μία ήδη υπάρχουσα ρύθμιση, αφού θεωρήθηκε ότι καθίσταται πιο σαφές.

Το εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών, στο μέτρο που αυτές αποτελούν ένα νέο θεσμό, εισάγει και αυτό πρωτογενείς ρυθμίσεις, χωρίς να τροποποιεί, αντικαθιστά ή να καταργεί μία ήδη υπάρχουσα ρύθμιση.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

I. Ως προς το σύστημα διακυβέρνησης των νέων ΟΤΑ

Οι νέοι Δήμοι όσο και ο νέος δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, οι Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, αποκτούν ένα νέο σύστημα διακυβέρνησης, το οποίο αποφεύγει την υπερβολική συγκέντρωση εξουσίας σε ένα όργανο, θεσμοθετεί την συλλογική λειτουργία των εκτελεστικών οργάνων, διασφαλίζει την αποσυμφόρηση των αιρετών συμβουλίων, ενισχύει τον πολιτικό έλεγχο, την διαφάνεια και την λογοδοσία, ενώ αναβαθμίζει το ρόλο και την συμμετοχή της αντιπολίτευσης. Παράλληλα, ενισχύεται η εσωτερική αποκέντρωση, συγκροτούνται νέοι θεσμοί διαβούλευσης και διαμεσολάβησης, ενώ εξορθολογίζεται αποφασιστικά το σύστημα ειδικευμένης διοίκησης και δράσης μέσω των νομικών προσώπων και των επιχειρήσεων των Δήμων και των Περιφερειών. Ειδικότερα:

- Καθιερώνεται, τόσο στους μεγαλύτερους δήμους, όσο και στις περιφέρειες η εκτελεστική επιτροπή ως συλλογική όργανο άσκησης, συντονισμού και λογοδοσίας της εκτελεστικής λειτουργίας στην αυτοδιοίκηση.
- Προβλέπεται η επιλογή αντιδημάρχων και αντιπεριφερειάρχων με τοπική αρμοδιότητα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται τόσο η μέριμνα για τα ιδιαίτερα συμφέροντα, όσο και η εκ τους σύνεγγυς διεύθυνση των υπηρεσιών σε καταργούμενους δήμους και νομαρχίες όπου υφίστανται σήμερα σημαντικές υπηρεσίες.
- Η τέως δημαρχική επιτροπή μετονομάζεται σε οικονομική και αναβαθμίζεται, ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού. Αντίστοιχη Επιτροπή συγκροτείται και στις Περιφέρειες.
- Καθιερώνεται στους δήμους η περιβαλλοντική επιτροπή με σημαντικές αρμοδιότητες ως προς θέματα πολεοδομικού χαρακτήρα, καθώς και τις αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων με στόχο την αποσυμφόρηση του δημοτικού συμβουλίου.
- Ενισχύεται η δημοτική αποκέντρωση στις μεγαλουπόλεις με την αναβάθμιση και την παροχή νέων αρμοδιοτήτων στα συμβούλια διαμερισμάτων.
- Ενισχύεται η δημοτική αποκέντρωση με τη παραχώρηση νέων αρμοδιοτήτων στα τοπικά συμβούλια και τη διασφάλιση των οικονομικών τους. Επιπλέον κατοχυρώνεται η συμμετοχή των προέδρων τους στα δημοτικά συμβούλια (με ψήφο όποτε αποφασίζεται ζήτημα που αφορά άμεσα το διαμέρισμά τους), ενώ η εκλογή μέσω ενιαίου διαπαραταξικού ψηφοδέλιου διευκολύνει την ανάδειξη των αυθεντικότερων και καλύτερων εκπροσώπων των χωριών.
- Καθιερώνονται νέοι θεσμοί διαβούλευσης, εσωτερικής καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και διαμεσολάβησης μεταξύ πολιτών και ΟΤΑ. Πρόκειται για την Επιτροπή Διαβούλευσης και τον Συμπαραστάτη, τόσο σε δήμους όσο και σε περιφέρειες.

- Περιορίζεται αποφασιστικά ο αριθμός των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Δήμων (αλλά και των Περιφερειών) με αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση εξόδων, πόρων και διαδικασιών, ενώ παράλληλα δημιουργούνται νέοι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στην διοίκηση μονάδων παροχής υπηρεσιών.

Εξορθολογίζεται το καθεστώς των δημοτικών και των περιφερειακών επιχειρήσεων με περιορισμό των νομικών τους μορφών και εξειδίκευση αυτών σε συγκεκριμένα αντικείμενα που προσιδιάζουν στη φύση και την αποστολή των νέων ΟΤΑ

II Ως προς τις **αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ και των Γενικών Διοικήσεων**

Μετά τη μεταπολίτευση η σταδιακή διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ α' βαθμού καθώς και η διαμόρφωση ενός νέου διοικητικού τοπίου στην Περιφέρεια (περιφερειακή διοίκηση και καθιέρωση δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης) , οδήγησαν στη σταδιακή ανάδειξη ενός πολυεπίπεδου συστήματος άσκησης δημόσιων πολιτικών που προηγουμένως ανήκαν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της κεντρικής διοίκησης. Παρά τις σημαντικές μεταρρυθμίσεις, το ζήτημα της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της κεντρικής και της αποκεντρωμένης διοίκησης, αφενός, και των δύο επιπέδων αυτοδιοίκησης, αφετέρου, δεν αποτέλεσε αντικείμενο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης των δομών και διαδικασιών αποτελεσματικής επίλυσης των δημοσίων προβλημάτων. Αντιμετωπίσθηκε αποσπασματικά, με αποτέλεσμα να ανακύψουν έντονες επικαλύψεις και συγκρούσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ των παραπάνω επιπέδων, που συχνά οδηγούν σε προφανείς ελλείψεις και αδυναμίες ως προς τη διαμόρφωση και υλοποίηση δημόσιων πολιτικών. Το νομοσχέδιο επιχειρεί για **πρώτη φορά μια συστηματική καταγραφή των αρμοδιοτήτων της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης καθώς και η υιοθέτηση συγκεκριμένων κριτηρίων ορθολογικής κατανομής τους μεταξύ των επιπέδων αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης.**

Η κατανομή των αρμοδιοτήτων στηρίζεται στη συνδυασμένη εφαρμογή **νομικών και λειτουργικών κριτηρίων**. Συγκεκριμένα:

A) **Νομικά κριτήρια**. Τα κριτήρια αυτά στηρίζονται στην νομολογία. Αυτά καθορίζονται από το Σύνταγμα και το αυτοδιοικητικό κεκτημένο όπως αυτό διαμορφώνεται από το ΔΚΚ, τη νομολογία, αλλά και από τις διάσπαρτες κανονιστικές διατάξεις. Οι διατάξεις περί αρμοδιοτήτων διασφαλίζουν την παροχή υπηρεσιών των Περιφερειών και των Δήμων με βάση τη διάκριση τούτων σε τοπικού χαρακτήρα και υπερτοπικού, σε συνάφεια προς την αρχή της εγγύτητας για την πληρέστερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Παράλληλα επιχειρείται η ένταξη των ασκούμενων από τις Περιφέρειες αρμοδιοτήτων σε συναφείς θεματικές ενότητες με παράλληλη εξειδίκευση μιας εκάστης αρμοδιότητας. Δεν συντρέχει τυπική περίπτωση κωδικοποίησης.

B) **Λειτουργικά κριτήρια**. Τα κριτήρια αυτά διευκολύνουν την κατανομή των αρμοδιοτήτων σε πολυεπίπεδα συστήματα διακυβέρνησης. Κεντρική θέση στην εξειδίκευση των κριτηρίων αυτών έχει η αρχή της εγγύτητας, εκ της οποίας απορρέουν τα εξείς επιμέρους κριτήρια:

- 3) Η αρχή της **ολοκλήρωσης των διοικητικών ενεργειών** και η αποφυγή του κατακερματισμού τους, που επιφέρει συχνά αρνητικές επιπτώσεις, όπως η ένταση των περιφερειακών κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων καθώς και αυτών που σχετίζονται με την ποιότητα της ζωής. Το κριτήριο αυτό σχετίζεται και με αντίστοιχες διοικητικές μεταβολές στο εσωτερικό των ΟΤΑ. Βασικότερη είναι η κατανομή των αρμοδιοτήτων όχι μεταξύ κλάδων οι οποίοι συχνά στεγανοποιούνται λόγω της ιδιαίτερη τεχνογνωσίας τους, αλλά βάση λειτουργιών (πχ. Γραφείο στρατηγικού σχεδιασμού, implementation task forces κλπ).
- 4) Η αρχή της **συγκέντρωσης του διοικητικού έργου**. Η αρχής της συγκέντρωσης αφορά κυρίως στις αρμοδιότητες και λειτουργίες που σχετίζονται με την άμεση εξυπηρέτηση του πολίτη, πχ. κοινωνικές παροχές, εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις. Βάσει του κριτηρίου αυτού όλες οι συναφείς με την εξυπηρέτηση του πολίτη λειτουργίες και αρμοδιότητες θα πρέπει να συγκεντρώνονται στο εγγύτερο δυνατό επίπεδο άσχετα με το ποιος αποφασίζει την παροχή τους. Στις περιπτώσεις αυτές οι ΟΤΑ λειτουργούν και ως καθ' ύλην αποκεντρωμένες μονάδες της κεντρικής διοίκησης ή/άλλων υπερκείμενων διοικήσεων.
- 5) Η αρχή της συγκέντρωσης του διοικητικού έργου συνδέεται άμεσα με την αρχή της **οικονομίας των επιπέδων της διοίκησης**. Όσο λιγότερα τα επίπεδα διοίκησης που εμπλέκονται στη λήψη μιας απόφασης τόσο πιο αποτελεσματική και αποδοτική είναι η επίλυση του προβλήματος, ειδικά σε διοικητικά συστήματα που απουσιάζουν παγιωμένες δομές, πρακτικές και διαδικασίες οριζόντιου και κάθετου συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των επιπέδων της διοίκησης.
- 6) Η αρχή της **καταλληλότητας και της επάρκειας των πόρων**. Υπό το πρίσμα της αρχής αυτής κάθε επίπεδο διοίκησης θα πρέπει να ασκεί όσες αρμοδιότητες μπορεί να επιτελέσει αποτελεσματικά, βάσει των πόρων που διαθέτει.
- 7) Οι αρχές της **αποκλειστικότητας και της πληρότητας**. Βάσει των αρχών αυτών η κατανομή των αρμοδιοτήτων στα διάφορα επίπεδα διοίκησης πρέπει να γίνεται με την μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια ως προς την κατανομή των ρόλων και ενεργειών. Κάθε αρμοδιότητα αποδίδεται σε συγκεκριμένα όργανα, οι ενέργειες των οποίων θα πρέπει να περιγράφονται αναλυτικά ώστε να αποφεύγονται παρερμηνείες και συγχύσεις ως προς την κατανομή των λειτουργιών, ιδίως αυτών που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχό τους.

III. Ως προς το **εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών**

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, εισάγοντας ένα νέο τρόπο ανάδειξης των δημοτικών και περιφερειακών αρχών, παράγουν ένα σαφές πλέγμα διατάξεων, διασφαλίζοντας την ασφάλεια δικαίου.

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή(Ομάδες Εργασίας)

I. Ως προς το **σύστημα διακυβέρνησης των νέων ΟΤΑ**

Οι διατάξεις που τροποποιούνται ή καταργούνται αναφέρονται στο 9.2. Δεν έχουν, μέχρι στιγμής, εντοπιστεί διατάξεις που τροποποιούνται ή καταργούνται έμμεσα.

II. Ως προς το **σύστημα εποπτείας των νέων ΟΤΑ**

Δεν εντοπίζονται τέτοιες περιπτώσεις έμμεσης τροποποίησης

III. Ως προς τις **αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ και των Γενικών Διοικήσεων**

Δεν επέρχεται έμμεση τροποποίηση υφιστάμενων διατάξεων.

IV. Ως προς το **εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των δημοτικών και περιφερειακών αρχών**

η δημιουργία ενός πλαισίου πρωτογενών ρυθμίσεων, και όχι η τροποποίηση ή κατάργηση υφιστάμενων, ήδη, διατάξεων, γεγονός που καθιστά το προτεινόμενο πλαίσιο πιο σαφές.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Η βασική σύλληψη της νέας δομής της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης αποτελεί τον καρπό μιας μακράς διαδικασίας δημοσίου διαλόγου, επιστημονικής προεργασίας και προβληματισμού, όπου συμμετείχαν οι συλλογικοί φορείς της αυτοδιοίκησης και το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πανεπιστήμια και άλλοι επιστημονικοί φορείς, τα πολιτικά κόμματα αλλά και πολλές σημαντικές προσωπικότητες του δημόσιου βίου και της επιστημονικής κοινότητας της χώρας μας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, η οποία αξιοποίησε τόσο τις εγχώριες μεταρρυθμιστικές εμπειρίες όσο και τα παραδείγματα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, συγκροτήθηκε ευρεία συναίνεση και διαμορφώθηκαν ορισμένες κοινές, εν πολλοίς, παραδοχές σχετικά με την βασική δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης στην χώρα μας.

Έτσι έγινε αποδεκτή, σε γενικές γραμμές, η αντίληψη ότι, και μετά την σημαντική και επιτυχημένη μεταρρύθμιση του «Ι. Καποδίστρια», θα έπρεπε να ακολουθήσει και ένα δεύτερο κύμα συνενώσεων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, το οποίο θα δημιουργούσε ισχυρούς δήμους στην ύπαιθρο, ενώ θα συμπεριλάμβανε, αυτή τη φορά, και τις μητροπολιτικές περιοχές Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Αυτοί οι νέοι Δήμοι, με τους κατάλληλους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους, θα μπορούσαν πλέον να αναλάβουν ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων που θα έπρεπε, σε ένα σύγχρονο κράτος, να ασκούνται κοντά στον πολίτη και με επίγνωση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Αυτοί οι νέοι Δήμοι θα μπορούσαν να ανταποκριθούν στη νέα μεγάλη πρόκληση για την αυτοδιοίκηση της χώρας μας, δηλ. την ανάληψη σημαντικού και ενεργού ρόλου ως προς την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Είναι, άλλωστε, γεγονός ότι χώρες με ισχυρό κοινωνικό κράτος διαθέτουν ισχυρή και αποτελεσματική αυτοδιοίκηση με πρωταγωνιστικό ρόλο ως προς την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Οι νέοι Δήμοι θα μπορούσαν να προσφέρουν στους πολίτες ολόκληρης της χώρας τις υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης του 21^{ου} αιώνα, στελεχωμένοι κατάλληλα και ικανοί να εφαρμόσουν μεθόδους ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αναλυτικής λογιστικής και διοίκησης με στόχους. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει εξάλλου να αποδοθεί, σύμφωνα και με ρητή πλέον συνταγματική επιταγή, στους νησιωτικούς δήμους, αλλά και στους δήμους ορεινών περιοχών.

Κοινή παραδοχή αποτελούσε επίσης και η ανάγκη για αναδιάταξη του δεύτερου βαθμού σε ένα υψηλότερο επίπεδο, με λιγότερες και αποτελεσματικότερες μονάδες, οι οποίες θα μπορούσαν να αναλάβουν σημαντικές αναπτυξιακές λειτουργίες, υπερβαίνοντας τα στενά όρια της νομαρχίας και τον παραδοσιακό διεκπεραιωτικό-ελεγκτικό της ρόλο. Είναι προφανές ότι το πλέον κατάλληλο σχήμα για την ανασυγκρότηση του δεύτερου βαθμού και το νέο

αναπτυξιακό του ρόλο, δεν μπορούσε παρά να είναι η σημερινή κρατική Περιφέρεια, από την οποία άλλωστε ο νέος δεύτερος βαθμός θα μπορέσει να αναλάβει και αρμοδιότητες για τοπικές υποθέσεις περιφερειακής κλίμακας ή και για κρατικές υποθέσεις που θα μπορούν να ασκηθούν από την δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, σε συνδυασμό με την μεταφορά των αναλογούντων ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων από την καταργούμενη κρατική Περιφέρεια.

Με τον τρόπο αυτό, θα αποκτήσει και ουσιαστικό περιεχόμενο η πολιτική εντολή που θα λάβουν τα νέα αιρετά όργανα από το εκλογικό σώμα της περιφέρειάς τους, το οποίο σε αρκετές περιπτώσεις θα αποτελείται από μεγάλο αριθμό εκλογέων. Η ισχυρή πολιτική νομιμοποίηση μέσω της άμεσης εκλογής θα προσφέρει στους πολιτικούς ηγέτες που θα αναδειχθούν στις νέες αυτοδιοικούμενες περιφέρειες το απαραίτητο δημοκρατικό έρεισμα, προκειμένου αυτοί να διαχειριστούν σθεναρά και υπεύθυνα την σημαντική εξουσία που θα αναλάβουν, έτσι ώστε να απελευθερωθούν οι αναπτυξιακές δυνάμεις της Περιφέρειας, οι οποίες επί δεκαετίες καταπνίγονται από τον παραδοσιακό συγκεντρωτισμό.

Κατά το στάδιο της προετοιμασίας του νομοσχεδίου επίσημες προσκλήσεις για διαβούλευση στάλθηκαν από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου σε: όλα τα Υπουργεία, ΚΕΔΚΕ, ΕΝΑΕ, ΑΔΕΔΥ, Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων ΟΤΑ, Πανελλήνια Ομοσπονδία Υπαλλήλων Περιφερειών, Ομοσπονδία Συλλόγων Υπαλλήλων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών, Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς και Γενικούς Διευθυντές του Υπουργείου.

Η τοπική αυτοδιοίκηση ανταποκρίθηκε στο μεταρρυθμιστικό κάλεσμα της κυβέρνησης και διοργάνωσε σειρά δημόσιων εκδηλώσεων και έκτακτα συνέδρια, μέσα από τα οποία οι συλλογικοί φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας, η ΚΕΔΚΕ και η ΕΝΑΕ, εκδήλωσαν με ψηφίσματα και τις αποφάσεις τους και την επί της αρχής συμφωνία τους με τις προθέσεις της κυβέρνησης. Ακολούθησε η δημοσιοποίηση ενός εκτεταμένου κειμένου διαβούλευσης για το πρόγραμμα «Καλλικράτης», όπου διατυπώνονταν οι βασικές αρχές νομοθετικής πρωτοβουλίας για τη νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης κατά τις αρχές τους Ιανουαρίου του 2010.

Αμέσως μετά ξεκίνησε η νομοτεχνική επεξεργασία του νομοσχεδίου, με τη συμμετοχή ανώτατων δικαστικών, έγκριτων επιστημόνων, στελεχών της δημόσιας διοίκησης, αλλά και με τον διαρκή εποικοδομητικό διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων με τους εκπροσώπους της ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ, οι οποίοι ενημερώνονταν συνεχώς, μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης, σχετικά με την πορεία και τις επιμέρους επιλογές του παρόντος σχεδίου νόμου, το οποίο τέθηκε σε νέα δημόσια διαβούλευση, προτού κατατεθεί, κατά το Σύνταγμα, στην Βουλή.

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Η νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης αποτελεί προγραμματική δέσμευση του ΠΑΣΟΚ. Είναι αποτέλεσμα εργασίας επιστημονικής επιτροπής και αξιοποιεί το πλούσιο υλικό που έχει παραχθεί από την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους φορείς της αυτοδιοίκησης.

Συμπεριλαμβάνει τις προτάσεις όλων των εμπλεκόμενων υπουργείων και φορέων στους οποίους απηύθυνε πρόσκληση η πολιτική ηγεσία. Έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις των κοινωνικών εταίρων με τους οποίους έγιναν συναντήσεις ή έστειλαν γραπτώς τις παρατηρήσεις τους. Ενδεικτικά αναφέρονται 10 περίπου συναντήσεις με την ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ καθώς και με άλλους φορείς όπως η ΑΔΕΔΥ, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων ΟΤΑ, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Υπαλλήλων Περιφερειών, η Ομοσπονδία Συλλόγων Υπαλλήλων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, οι Επόπτες Δημόσιας Υγείας, η Ομοσπονδία Λαϊκών Αγορών με τις οποίες συζητήθηκαν διάφορες ρυθμίσεις του σχεδίου. Επιπρόσθετα, η Αθωνικής Κοινότητας απέστειλε επιστολές. Επίσης, ζητήθηκε η γνώμη όλων των αρμόδιων διευθύνσεων του Υπουργείου.

Η διαβούλευση της Νέας Αρχιτεκτονικής οργανώθηκε σε δύο σκέλη. Το πρώτο μέρος αφορούσε τις γενικές ρυθμίσεις σε ζητήματα αρμοδιοτήτων, διακυβέρνησης, εκλογικού συστήματος, εποπτείας και οικονομικών. Το δεύτερο μέρος της διαβούλευσης αφορούσε αποκλειστικά θέματα χωροθέτησης του α' και β' βαθμού αυτοδιοίκησης και των γενικών διοικήσεων.

Πέραν της οργανωμένης διαβούλευσης με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, το πρώτο μέρος της διαβούλευσης ως προς τους πολίτες έγινε και διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας open.gov.gr στο διάστημα από τις 12/01/10 έως τις 24/01/10 όπου έγιναν συνολικά 1312 σχόλια. Το 14% των σχολίων αφορούσε τα κριτήρια των συνενώσεων, 6% το επιχειρησιακό και οικονομικό μέρος, 2,5% την εποπτεία των ΟΤΑ, 8% τις αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης, 7% το εκλογικό σύστημα και 52% το σύστημα διακυβέρνησης. Το υπόλοιπο 10,5% ήταν σχόλια γενικού περιεχομένου. Εκτός από το ηλεκτρονικό σκέλος, για το πρώτο μέρος της διαβούλευσης λάβαμε και περίπου 100 επιστολές από φορείς, οργανώσεις εργαζομένων, στελέχη της αυτοδιοίκησης και πολίτες.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης δόθηκε στους φορείς της αυτοδιοίκησης, τον Απρίλιο του 2011 το μη οριστικοποιημένο προσχέδιο του Καλλικράτη, προκειμένου να έχουν επιπλέον τη

δυνατότητα παρατηρήσεων επί των προτεινόμενων διατάξεων. Οι σχετικές παρατηρήσεις συνεκτιμήθηκαν και ενσωματώθηκαν, όπου θεωρήθηκε ότι βελτιώνουν το νόμο, στο οριστικό σχέδιο.

Για το δεύτερο σκέλος της διαβούλευσης έχουμε λάβει μέχρι στιγμής περίπου 400 επιστολές από φορείς της αυτοδιοίκησης και πολίτες που εκφράζουν τις απόψεις τους για θέματα χωροθέτησης. Επιπλέον, το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει λάβει μέχρι στιγμής 175 επιστολές για ζητήματα χωροθέτησης που μας διέθεσε. Η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου έλαβε μεγάλο αριθμό επιστολών για το ίδιο ζήτημα.

10.3. Αναφερθείτε στα αποτελέσματα της διαβούλευσης, αναφέροντας επιγραμματικά τις κυριότερες απόψεις που εκφράστηκαν υπέρ και κατά της προτεινόμενης ρύθμισης ή επιμέρους θεμάτων της

Στο πρώτο σκέλος της διαβούλευσης τα ζητήματα τα οποία απασχόλησαν τη διαδικασία ανοικτής διαβούλευσης με τους πολίτες αφορούσαν σε μεγάλο βαθμό τον αυστηρότατο έλεγχο των οικονομικών των ΟΤΑ και την ενίσχυση των μηχανισμών λογοδοσίας τους. Σε αρκετές περιπτώσεις ζητήθηκε να υπάρχουν εκτός από πολιτικές και ποινικές ευθύνες, οι συνεδριάσεις των Δημοτικών και Περιφερειακών Συμβουλίων να είναι δημόσιες και να υπάρχει το δικαίωμα ακροάσεων.

Σε ότι αφορά τους αιρετούς, προτάθηκε η επιμόρφωση τους από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης μετά την εκλογή τους ώστε να έχουν καλύτερη γνώση των θεμάτων της αυτοδιοίκησης. Τα ζητήματα του ασυμβίβαστου για κάποιες κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων, των ορίων στις θητείες των αιρετών και της κατάργησης της διπλομισθίας τους απασχόλησαν μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων στη διαβούλευση.

Το θέμα της εκλογικής Περιφέρειας των συμβούλων και της εξασφάλισης της αντιπροσώπευσης των κατοίκων των καταργούμενων Δήμων και ΝΑ απασχόλησε αρκετά όσους συμμετείχαν στη διαβούλευση. Εκφράστηκε η άποψη η εκλογική Περιφέρεια για τους συμβούλους να είναι όλος ο Δήμος και η Περιφέρεια αντίστοιχα, με ποσόστωση για την εκπροσώπηση από τη κάθε περιοχή. Κάποιοι ανέφεραν το ενδεχόμενο κλήρωσης για ορισμένο αριθμό συμβούλων. Επίσης, αρκετοί ζήτησαν να υπάρχει και ένα είδος ψηφοδελτίου επικρατείας όπως και το να καταργηθεί ο σταυρός. Τέλος, αναφέρθηκε και το ενδεχόμενο δύο διαφορετικών ψηφοδελτίων, ένα για τους συμβούλους και ένα για τους αντιδημάρχους και δημάρχους για τους δήμους και τους περιφερειάρχες και αντιπεριφερειάρχες για την Περιφέρεια.

Στα κριτήρια των συνενώσεων φάνηκε να υπάρχει γενική αποδοχή των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει η νησιωτικότητα και η ορεινότητα ορισμένων Δήμων. Επιπλέον συζητήθηκε η διάσπαση των ορίων των καποδιστριακών Δήμων.

Η αποδοχή των ΚΕΠ και η επιθυμία για αναβάθμιση του θεσμού και των υπαλλήλων που απασχολούνται στα ΚΕΠ φαίνεται να είναι καθολική. Αντίστοιχα, οι υπάλληλοι του προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι διατύπωσαν το αίτημά τους να είναι εκείνοι που θα απασχοληθούν και στη διοικητική βοήθεια στο σπίτι.

Τέλος, η πρόταση της κάρτας του πολίτη είχε θετική ανταπόκριση με την προϋπόθεση να είναι μία ενιαία κάρτα για όλες τις συναλλαγές με όλες τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου. Αρκετοί βρίσκουν προτιμότερο να μπορούν να διεκπεραιώσουν τις συναλλαγές τους μέσω διαδικτύου στα πρότυπα του web banking των τραπεζών και του Ερμή.

Σε ότι αφορά τη διαβούλευση με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, κατατέθηκαν αναλυτικά υπομνήματα με προτάσεις και παρατηρήσεις, οι οποίες εν πολλοίς ενσωματώθηκαν στο νόμο.

10.4. Αναφέρατε τον σχεδιασμό που έχει γίνει για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση και στο στάδιο της εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης.

Τα ζητήματα εφαρμογής του σχεδίου νόμου έχουν ήδη αποτελέσει σημεία εκτεταμένης συζήτησης με τους αρμόδιους διοικητικούς παράγοντες του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αλλά και των συναρμόδιων Υπουργείων και φορέων. Η συζήτηση αυτή θα ολοκληρωθεί το αμέσως επόμενο διάστημα από την τελική ψήφιση του νομοσχεδίου προκειμένου να εκδοθούν οι αναγκαίες εγκύκλιες οδηγίες εφαρμογής του νόμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Χρονοδιάγραμμα έκδοσης πράξεων υλοποίησης

